Муниципальное бюджетное дошкольное образовательное учреждение «Детский сад № 21» Чистопольского муниципального района Республики Татарстан

Татарстан Республикасы Чистай муниципаль районы мэктэпкэчэ һэм белеем биру муниципаль бюджет учреждениесе «21 нче номерлы балалар бакчасы»

Рассмотрено и принято в действие на
заседании педагогического совета
протокол № 1 от 25.08.2021

Утверждено и введено в действие
приказом № 91 от 26.08.2021

Заведующий МБДОУ «Детский сад № 21»
_______________Т.Ю. Богданова

Рабочая программа

воспитателя по обучению детей татарскому языку муниципального бюджетного дошкольного образовательного учреждения «Детский сад № 21» на 2021 -2022 учебный год

г. Чистополь, 2021 г.

Эчтәлек

1. Балалар бакчасында татар балаларына ана теле өйрәтү программасы. Аңлатма язуы... 3
2. I – нче кечкенәләр төркеменә комплекслы – тематик планы татар балаларына ана теле өйрәтү өчен.................. 7
3. II – нче кечкенәләр төркеменә комплекслы – тематик планы татар балаларына ана теле өйрәтү өчен............... 21
4. Балалар бакчасында рус балаларына татар теле өйрәтү программасы. Аңлатма язуы.. 34
5. Лингвистик материал сайлау схемасы... 36
6. “Минем өем” проекты буенча комплекслы - тематик план (Уртанчылар төркеме) 40
7. “Уйный – уйный үсәбез” проекты буенча комплекслы - тематик план (Зурлар төркеме) 50
8. “Без инде хәзер зурлар – мәктәпкә илтә юллар” проекты буенча комплекслы – тематик план (Мәктәпкә әзерлек төркем)... 60
9. Диагностика. Балаларның татар телен белү дәрәҗәсен билгеләү өчен биремнәр 70
10. Кулланылган әдәбият 73

Балалар бакчасында татар балаларына ана теле өйрәтү программасы.

Аңлатма язуы

«Татарстан Республикасы халыклары телләре турында» Татарстан Республикасы Законында һәм «Татарстан Республикасы дәүләт телләрен һәм Татарстан Республикасында башка телләр саклау, өйрәнү һәм үстерү буенча Татарстан Республикасы дәүләт программасы»нда мәктәпкәчә милли белем бирү өчен кирәкле шартлар булдыру каралган. Бу - республикабызда эшләп килә торган милли балалар бакчалары өчен кадрлар әзерләү, аларның белемен күтәрү һәм методик ярдәм күрсәтү мәсьәләләре. Әлеге проблемаларның бер өлеше “Туган телдә сөйләшәбез” өйрәтү-методик комплектлары ярдәмендә чишелә. Тәкъдим ителгән әсбап – татар балаларын туган телгә өйрәтү, аларның сөйләмен үстерү буенча методик кулланма. Аның төп максаты ана телендә балаларның дөрес һәм яхшы телдән сөйләмен формалаштыру. Кече яшьтән үк баланың сөйләмен үстерү аның аралашу, танып белү, әхлакый һәм рухи юнәлешләр нигезен билгели.

Ул 2010-2015 елларга мәгариф системасын үстерү Стратегиясе кысаларында балалар бакчаларында балаларга туган тел өйрәтү, сөйләм үстерү юнәлешен тормышка ашыру максатыннан төзелгән һәм “Туган телдә сөйләшәбез” дип аталган методик әсбап балалар бакчасында беренче кече яшьтәге балалар белән эшләүче тәрбиячеләргә кулланма буларак тәкъдим ителә. “Туган телдә сөйләшәбез” дип исемләнгән методик комплект икенче кече яшьтәгеләр, уртанчылар, зурлар, мәктәпкә хәзерлек төркемнәре өчен дә әзерләнә. Бу комплектның төп максаты балаларны ана телендә дөрес һәм яхшы итеп сөйләшергә өйрәтү булса, төп үзенчәлеге – тел системасының фонетик, лексик, грамматик төзелеше дәрәҗәләрен формалаштыру, бәйләнешле сөйләм үстерү, тел һәм сөйләм күренешләрен аңлау (тоемлау) сәләте булдыру.

Туган телдә сөйләшергә өйрәтү гаиләдә башлана һәм мәктәпкәчә белем бирү учреждениеләрендә дәвам итә. Ул балаларга ана телендә тәрбия һәм белем бирү өчен мөмкинлекләр тудыру, халкыбызның рухи байлыгына, мәдәниятенә якынайту шартларында алып барыла. Мәктәпкәчә учреждениеләр, мәгариф системасының беренче баскычы буларак, нәниләрне туган телгә өйрәтүдә башлангыч роль уйный.

Беренче кече яшьтәге балаларның сөйләм эшчәнлеген оештыру системасы мәктәпкәчә яшьтәге балаларның сөйләм эшчәнлеген оештыру системасыннан аерыла. Балаларны туган телгә өйрәтү һәм сөйләм үстерү әйләнә-тирә белән таныштыру процессында бара. Шушы үзенчәлекләрне исәпкә алып, кече яшьтәге балаларның сөйләм эшчәнлеге эчтәлеген төзегәндә әйләнә-тирә предметларны һәм күренешләрне танып белүдә нәрсә чыганак булып торуы игътибар үзәгенә алына. Балаларның сөйләмен үстерү “Кроха” программасында (Г.Г. Григорьева, Н.П. Кочетова, Д.В. Сергеева һ.б.) күрсәтелгән түбәндәге эшчәнлек төрләренә нигезләнеп төзелә:

I. Табигый шартларда табигать һәм социаль тирәлек белән турыдан туры таныштыру.

1. Табигатьне (күренешләрне һәм объектларны) күзәтү.
2. Предметлы дөнья белән таныштыру: предметлар һәм кораллар (исеме, сыйфаты, үзлекләре, эш-хәрәкәтләре).
3. Социаль күренешләр (үзең, якын кешеләр, өлкәннәр хезмәт турында күзаллаулар) белән таныштыру.

II. Образлы уенчыклар, пластик художестволы образлар аша тирә-юнь белән белән таныштыру

1. Уенчыклар карау.
2. “Тылсымлы капчык”, “Бу өйдә кем (нәрсә) яши?” дидактик уеннары, курчак белән дидактик уеннар.
3. Уеннар, күңел ачулар, уен-көлкеләр.
4. Йомыш кушулар (индивидуаль һәм кечерәк төркемнәргә бүлеп).

III. Художестволы картиналары аша (живописный, графический художественный образ) (буяулар һәм буяусыз ясалган образлар (графика) әйләнә-тирә белән таныштыру.

1. Өстәлгә куела торган кечкенә картиналарны, китаптагы иллюстрацияләрне, стенадагы картиналарны карау.
2. “Җанлы” кечкенә картиналар белән эшчәнлек.

IV. Нәфис сүз аша әйләнә-тирә белән таныштыру.

1. Матур әдәбият, юаткычлар, шигырьләр, әкиятләр, хикәяләр уку.

2. Тәрбияче белән бергә кыска гади әкиятләрнең эчтәлеген сөйләү.

V. Күрсәтмәлелектән башка тирә-юнь белән таныштыру һәм сөйләм үстерү.

1. Күрсәтмәлелектән башка һәм ситуциядән тыш тәрбиячененң сөйләве.

2. Балалар белән әңгәмәләр һәм сөйләшүләр (тәҗрибәдән чыгып, күзәтүләрдән соң).

Методик әсбапта танып белү, коммуникация, матур әдәбият белән таныштыру кебек өч белем бирү өлкәсе карала. Нәниләр эшчәнлеген оештыру комплекслы-тематик планлаштыру нигезендә бара. План ел дәверендә төрле темалар үзләштерүне күздә тота. Болар - “Балалар бакчасы”, “Көз”, “Мин дөньяның бер кешесе”, “Минем әйләнә-тирәм”, “Кыш”, “Яңа ел бәйрәме”, “Әтиләр һәм әниләр, бабайлар һәм әбиләр”, “Халык иҗаты”, “Яз”, “Җәй”. Елга ике тапкыр диагностик методикалар ярдәмендә мониторинг үткәрелә. Мониторинг нәтиҗәләре балаларның персональ карточкаларына языла.

Туган телне өйрәнүгә юнәлдерелгән эшчәнлек конспектлары Н.Е.Веракса, Т.С.Комарова, М.А.Васильева редакциясендә чыккан “Туганнан алып мәктәпкә кадәр. Мәктәпкәчә мәгарифнең якынча төп белем бирү программасы” нигезендә төзелгән. Авторлар эшчәнлек конспектлары язганда үстерелешле өйрәтү, өйрәтү барышында тәрбияләү, фәннилек, эзлеклелек һәм системалылык, аңлаешлылык, балаларның яшь үзенчәлекләрен исәпкә алу, гуманлылык, күрсәтмәлелек һ.б. төп педагогик принципларга таяналар. Өйрәтү-тәрбия процессы балаларның “якындагы үсеш зонасында” (Л.С. Выготский) бара. Бу процессны әйдәп баручылар - тәрбиячеләр.

Өченче яшьтәге балалар белән оештырылган эшчәнлек уен характерын ала. Эшчәнлек төрләрендә сөйләм үсешенең *сүзлек эше, сөйләмнең грамматик төзелеше өстендә эш, аваз культурасы тәрбияләү, бәйләнешле сөйләм үстерү, матур әдәбият һәм халык иҗаты белән таныштыру* бурычлары хәл ителә.

Балалар белән эшләү процессында *сүзлек эше* зур урын ала. Сүзлек эше- бәйләнешле сөйләм нигезе. Балалар бакчасында сүзлек эшенең өч бурычы чишелә:

1. Иң беренче чиратта, гомуми кулланылыштагы лексика хисабына (предметларны, аларның төп билгеләрен, сыйфатларын, алар белән эш-хәрәкәтләрен атау) сүзлекне баету.

2. Сүзлеккә төгәллек кертү. Балаларга сүзне әйтү үрнәген бирү, аны һәр бала белән күп тапкыр кабатлау.

3. Сүзлекне активлаштыру.

Сөйләмнең грамматик төзелешен формалаштыруның төп шарты – тәрбияченең, өлкәннәрнең грамоталы сөйләме һәм сөйләмнең морфологик, синтаксик ягын, сүзъясалу ысулларын үзләштерү буенча үткәрелә торган күнегүләр.

Аваз культурасы тәрбияләү буенча эш аның сөйләм сулышы, ишетеп кабул итү, артикуляция аппаратын үстерү һ. б. шундый компонентларны үз эченә ала.

Бәйләнешле сөйләм үстерү сөйләмнең ике формасын - диалоглы һәм монологлы сөйләм үстерүне күздә тота. Диалоглы сөйләм үстерүдә сорау-җавап формасы, балаларның үзләренең сорау бирә, бер-берсенә мөрәҗәгать итә белүе – иң отышлы формалар. Балаларның кечкенә хикәяләрне мөстәкыйль төзи белүе монологлы сөйләм барлыкка килүдә мөһим күрсәткеч булып тора.

Балаларны *матур әдәбият һәм халык иҗаты белән таныштыру* – сөйләм үсешенең әһәмиятле бурычы һәм чарасы. Матур әдәбият һәм халык иҗаты белән таныштыру түбәндәге бурычларны чишкәндә тормышка ашырыла:

1. Дөньяны бербөтен итеп кабул итүне, күзаллауларны формалаштыру.

2. Әдәби сөйләмне үстерү.

3.Эстетик зәвыкны, әдәби әсәрне кабул итүне үстерү.

Туган телгә өйрәтү, сөйләм үстерү бурычларын чишкәндә өйрәтүнең төрле методлары, алымнары, чаралары кулланыла. Шундый чараларның берсе булып, бармак уеннары тора. Хәрәкәтләнү активлыгы югарырак булган саен, балаларның сөйләме тизрәк һәм яхшырак үсеш ала, сөйләм сыйфаты, төрлелеге белән аерылып тора. Бармак уеннары баш мие эшчәнлегенә, интеллект үсешенә уңай йогынты ясый. Чыннан да, физиологлар, психологлар үткәргән тикшеренүләр (Л.С. Выготский, И.П. Павлов, А.Р. Лурия, А.А. Леонтьев һ.б.) хәрәкәтләнү һәм сөйләм моторикасының үзара бәйле булуын исбатлыйлар.

Балалар белән эшләү дәверендә төрле предметлар тотып биюләр, уеннар киң кулланыла. Нәниләр уенчыкларны яшерәләр, эзлиләр, табалар. Мондый уеннар балаларда зур кызыксыну уята, тәрбияче күрсәткән хәрәкәтләрне балалар тырышып кабатлыйлар, “куян булып сикерәләр”, “кошлар булып очалар”, җим чүплиләр”, “аю кебек алпан-тилпән йөриләр”, “әтәч булып кычкыралар” һ.б. Бу уеннарда музыка әсәрләрен куллану балаларның фонематик ишетү сәләтен, ритмикасын, эмоциональ сферасын да баета, үстерә.

Нәниләр белән эшләгәндә “Җанлы картиналар” куллану зур урын алып тора. “Җанлы картиналар” - тышкы кыяфәтләрен көтмәгәндә үзгәртәләр һәм шуның белән балаларның игътибарын җәлеп итәләр. Алар эчтәлеге буенча ике-өч төрле эшчәнлек өчен кулланыла ала. Мондый очракта эшчәнлекнең аерым эпизодларын үзгәртергә кирәк. Мәсәлән, катнашучыларның санын кыскартырга яки арттырырга, яңа элементлар кертергә мөмкин. “Җанлы картиналар”ны темалар буенча сайлау мөһим: урам, йорт һәм кыргый хайваннар, кошлар, кибет һ.б. белән таныштыру.

Балаларның игътибарын туплау, эшчәнлеккә карата кызыксыну уяту, ял иттерү (релаксация) максаты белән шигъри әсәрләргә зур игътибар бирелә. Бу әсәрләрне укыганда балалар эчтәлегенә туры китереп хәрәкәтләр ясыйлар: “яфраклар, кар бөртекләре кебек очалар”, “кер юалар, чайкыйлар, сыгалар”, “кояшны сәламлиләр”, “кояш нурлары ясыйлар” һ.б.

Матур әдәбият, халык иҗаты, күрсәтмәлелек, предметлар белән уен хәрәкәтләре, кошларның, җәнлекләрнең образларын имитацияләү - болар барысы да нәниләрне туган телгә өйрәтүдә, аларның сөйләмен үстерүдә зур әһәмияткә ия. Балалар белән үткәрелә торган эшчәнлек конспектлары тулы, күләмле итеп язылды. Өйрәтү-тәрбия процессында балалар белән эшчәнлекне оештырганда тәрбиячегә иҗади якын килү мөмкинлеге бирелә. Эшчәнлек конспектларын төзегәндә тәрбияче өчен күрсәтмәләр, балаларның якынча җаваплары, балаларны активлаштыру җәя эчендә күрсәтелә. Җәя эчендә күрсәтелгән индивидуаль һәм күмәк кабатлаулар истә калдыру максатыннан аваз, сүз, иҗек, фраза кебек сөйләм элементын кабатлауны күрсәтә. Кабатлауның төрле вариантлары бар: тәрбияче артыннан, балалар артыннан, тәрбияче белән бергә, күмәк, индивидуаль.

Балаларны активлаштыру балаларның җавапларын конкретлаштыру, аерым сүзләрне, фразаларны, хәрәкәтләрне кабатлату максаты белән эшләнә.

Тәрбияче балаларга гомуми сораулар белән мөрәҗәгать итә, барлык балаларга да бирелгән сорауны кечкенә бала үзенә бирелгән дип кабул итми, шуңа күрә тәрбиячегә соравын конкретлаштырырга кирәк (- Балалар, алма нинди төстә? – Әмир, алма нинди төстә? – Гүзәл, алма нинди төстә? - Балалар, минем янга килегез әле. – Марат, син дә кил әле. –Алсу, син дә кил.).

Без, авторлар коллективы, өйрәтү-методик комплектта тәкъдим ителгән материаллар балаларга туган телне өйрәтүдә һәм аларның сөйләмен үстерүдә тәрбиячеләргә ныклы ярдәмлек булыр дип ышанып калабыз. Әлеге методик әсбап милли балалар бакчасында эшләүче педагогларга, тәрбиячеләргә, әти-әниләргә, педагогик уку-укыту йортларында белем алучы студентларга адреслана. Алардан киңәшләр, тәкъдимнәр көтеп калабыз.

Өченче яшьтәге балаларның сөйләм үсеше үзенчәлекләре

Өченче яшьтәге балаларның сөйләм үсешендә мөһим үзгәрешләр бара. Танып белү сферасы камилләшә, сөйләм функцияләре арта. Сөйләм зурлар белән генә түгел, ә балаларның бер-берсе белән аралашу чарасы да булып тора.

Сөйләмне үзләштереп, бала предметларны гына түгел, ә сүзләргә, фразаларга да игътибар итә башлый. Ул зурларның инструкциясен, кушкан, катлаулырак йомышларны да ишетә, кабул итә һәм үти ала. Бу яшьтә сүзлек коммуникатив функциясе белән берлектә гомумиләштерү функциясенең дә камилләшүе дәвам итә. Балаларның сөйләмен формалаштыруда кабул итүнең әһәмияте зур. Бу яшьтә әйләнә-тирә дөньяны сенсор танып белү өстенлекле урын алып тора. Баланың күзаллаулар запасы арта һәм һәр нәрсәне бала сүзләр белән белдерә башлый. Бу үз чиратында сүзлек күләме артуга китерә. 2 яшьтә бала сүзлегендә 270-300 сүз 2,5 яшьтә 400-500 сүз булса, 3 яшьтә 1000-1500 сүзгә җитә. Балалар яңа сүзләрне генә түгел, ә сөйләм әйләнмәләрен дә бик тиз отып алалар һәм кабатлый башлыйлар.

Балалар сөйләмендә бәйлек сүзләр дә очрый, сыйфат һәм рәвешләрнең саны арта. Ел ахырына балалар үз сөйләмнәрендә сыйфат фигыльдән һәм хәл фигыльдән башка барлык сүз төркемнәрен дә кулланалар. Болар барысы да балага үз фикерен формалаштырырга һәм җөмләләрдә белдерергә булышлык итәләр. Балалар кушма җәенке җөмләләрдән дә файдаланалар. Кече яшьтәге балалар нәрсә кирәген, нәрсә

күргәннәрен һәм ишеткәннәрен әйләнә-тирәдәгеләргә ачык итеп аңлата беләләр. Булган тәҗрибәләренә нигезләнеп, өлкәннәр әйткән фразадагы һәр аерым сүзне аңлый һәм хәтерендә калдыра.

Сөйләмнең коммуникатив функциясе камилләшә. Бала диалоглы сөйләмне үзләштерә башлый. Кече мәктәпкәчә яшь чорында диалоглы сөйләм сөйләмдә аралашуның төп формасы булып тора. Үз фикерләрен теләп белдерергә өйрәнә. Өченче яшь ахырына балалар күп сораулар белән мөрәҗәгать итәләр, бу аларның сөйләм һәм фикерләү үсеше турында әйтә. Ике яшьтән соң баланың яшьтәшләре белән аралашу теләге арта. Фонетик яктан караганда әле баланың сөйләме камил түгел. Өч яшькә туган телнең барлык авазларын кабул итсә дә, аларны бик дөрес итеп әйтә алмыйлар.

Өченче яшьтәге бала аның белән аралашканда зурларның нәрсә турында сөйләвен яхшы аңлыйлар. Алар белән үткән һәм киләчәк турында да сөйләшергә була. Сөйләмнең актив булмаган формасы барлыкка килә. Балалар әдәби әсәрләрне, әкиятләрне, зурлар сөйләгәнне тыңлыйлар һәм аңлыйлар.

Кабул иткән нәрсәләрен бала үз теләге белән сөйләмдә чагылдырырга омтыла (сөйли, эчтәлеген сөйли). Тасвирый сөйләм һәм монологлы сөйләм формалаша. Болар барысы да баланың күзаллаулары киңәюе, аның мөстәкыйльлеге һәм хыял итүе үсеше белән бәйле. Бу яшь чоры сүз иҗаты үсеше өчен башлангыч булып тора. Ул баланың хисләрен, кичерешләрен ачык чагылдыра.

Баланың сөйләмендә үзенең төрле хисләрен, кичерешләрен ачык итеп чагылдыра белүе нигезендә ел ахырына сөйләм тагын сәнгатьлерәк була башлый. Болар барысы да аның шәхес үсешенә зур йогынты ясый. Сүзлек эше, сөйләмнең грамматик ягы, аваз культурасы, бәйләнешле сөйләм үстерү, матур әдәбият һәм халык иҗаты белән таныштыру өстендә эшләү кебек бурычларны максатчан чишкәндә генә баланың сөйләм үсешендә уңышларга ирешергә мөмкин.

Беренче кече яшьтәге балаларның сөйләм эшчәнлеген оештыру системасы мәктәпкәчә яшьтәге балаларның сөйләм эшчәнлеген оештыру системасыннан аерылып тора. Балаларны туган телгә өйрәтү һәм сөйләм үстерү әйләнә-тирә белән таныштыру барышында алып барыла. Шушы үзенчәлекләрне исәпкә алып, кече яшьтәге балаларның сөйләм эшчәнлеге эчтәлеген төзегәндә әйләнә-тирә предметларны һәм күренешләрне танып белүдә нәрсә чыганак булып торуы игътибар үзәгендә торды. Балаларның сөйләмен үстерү эше “Кроха” программасында күрсәтелгән түбәндәге эшчәнлек төрләренә нигезләнеп төзелде:

1. Табигый шартларда табигать һәм социаль тирәлек белән турыдан туры таныштыру.

1). Табигатьне (күренешләрне һәм объектларны) күзәтү.

2). Предметлы дөнья белән таныштыру: предметлар һәм кораллар (исеме, сыйфаты, үзлекләре, эш-хәрәкәтләре).

3). Социаль күренешләр (үзең, якын кешеләр, олылар хезмәт турында күзаллаулар) белән таныштыру.

2. Образлы уенчыклар, пластик художество образлары аша тирә-юнь белән белән таныштыру

1). Уенчыклар карау.

2). “Тылсымлы капчык”, “Бу өйдә кем (нәрсә) яши? дидактик уеннары, курчак белән дидактик уеннар.

3). Уеннар, күңел ачулар, уен-көлкеләр.

4). Йомыш кушулар (индивидуаль һәм кечерәк төркемнәргә бүлеп).

3. Художество картиналары аша (буяу һәм буяусыз ясалган образлар (графика) әйләнә-тирә белән таныштыру.

1). Өстәлгә куела торган кечкенә картиналарны, китаптагы иллюстрацияләрне, стена картиналарын карау, “җанлы” кечкенә картиналар белән эшчәнлек.

4. Нәфис сүз аша әйләнә-тирә белән таныштыру.

5. Күрсәтмәлелектән башка тирә-юнь белән таныштыру һәм сөйләм үстерү.

I – нче кечкенәләр төркеменә комплекслы – тематик планы

татар балаларына ана теле өйрәтү өчен

Сентябрь

Сроклар	Тема	Бурычлар
I – атна **1-эшчәнлек**	**1.Безнең бакча** “Чишенү бүлмәсен карау” (Танып белү)	1. Балаларны чишенү бүлмәсе, аның билгеләнеше, андагы җиһазлар белән таныштырырга, группадагы бүлмәләрдә ориентирлашу тәҗрибәсе тупларга. 2. Балаларның кабул итүләрен, игътибарын, диалогта катнашу теләген үстерергә. 3. Җиһазларга сакчыл караш тәрбияләргә.
I – атна **2-эшчәнлек**	Кем нәрсә эшли? (Сөйләм үстерү)	1. Балаларның, аралашу чарасы буларак, сөйләмен үстерергә ярдәм итәргә, картинкалар карарга, анда сурәтләнгән предметларны һәм аларның сыйфатларын атарга, сурәтләнгән уенчыкны, предметны өстәлдә табып, исемен, гамәлен атый белергә өйрәтергә. 2. Игътибарын, кабул итүләрен үстерергә. 3. Уенчыкларга карата сакчыл мөнәсәбәт тәрбияләргә.
I – атна **3-эшчәнлек**	“Үчтеки, үчтеки” такмагын уку (Әдәбият уку)	1.Фольклор әсәрләренә кызыксыну уятырга; шигъри әсәрнең эчтәлеген аңларга өйрәтергә. 2. Балаларның эмоциональ сферасын үстерергә. 3. Нәфис сүзгә мәхәббәт тәрбияләргә.
II– атна **1-эшчәнлек**	Йомшаккай бездә кунакта. (Танып белү)	1. Балаларның группадагы уенчыклар турындагы белемнәрен киңәйтергә, тәрбияче сорауларына җавап бирү осталыгы формалаштырырга, уенчык исемнәре һәм аларның эш-хәрәкәтен белдерә торган сүзләр хисабына сүзлек запасын киңәйтергә. 2. Тыңлау һәм сорауларга җавап бирү теләге үстерергә. 3. Сөйләм этикетының гади формулаларын (исәнләшү, саубуллашу) куллана белү гадәте, уенчыкларга сакчыл караш тәрбияләргә.
II– атна **2-эшчәнлек**	Предметларның төсләрен тану һәм атау. “Паровоз” дидактик күнегүе. (Сөйләм үстерү)	1. Төсләрне белдерә торган сыйфатлар хисабына балаларның сөйләмен баетырга (кызыл, яшел, сары), [ү] авазының дөрес әйтүдә күнектерергә. 2. Балаларның игътибарын, кабул итүләрен, төсләрне тану һәм атау осталыгын үстерергә. 3.Эшчәнлеккә карата кызыксыну, бер-берең белән шөгыльләнү теләге тәрбияләргә.
II– атна **3-эшчәнлек**	Ә.Бикчәнтәеваның “Туп туп-тубыбыз” шигырен уку (Әдәбият уку)	1. Балаларга шигырьнең эчтәлеген аңларга ярдәм итәргә, таныш предметларны таный һәм атый белергә өйрәтергә, шигырьне укыганда, шигырьнең аерым сүзләрен әйтергә мөмкинлек бирергә, тупның төсләрен ныгытырга. 2. Балаларның эмоциональ сферасын үстерергә. 3. Уңай эмоциональ атмосфера тудырырга, уенчыкларга сакчыл караш тәрбияләргә.
III– атна **1-эшчәнлек**	Йомшаккай тагын бездә кунакта. (Танып белү)	1. Балаларны уенчыкларны карарга һәм аларның аерым өлешләрен билгеләргә өйрәтергә; уенчыкларның өлешләре исемнәрен, төсен, хәрәкәтен белдерә торган сүзләрне актив сүзлеккә кертергә. 2. Тәрбияче соравына кычкырып җавап бирү осталыгын үстерергә. 3. Сөйләм этикетының гади формулаларын (исәнләшү, саубуллашу) куллана белү гадәте, көлкеле уенчыклар белән уйнаудан канәгатьләнү, шатлану хисләре тәрбияләргә.
III– атна **2-эшчәнлек**	Уенчыклар бездә кунакта. (Сөйләм үстерү)	1. Төсне, зурлыкны, эш-гамәлне белдерә торган сүзләр хисабына балаларның сүзлеген баетырга (зур, кечкенә, яшел, кызыл, утырт, эчерт, керт), аралашу осталыгын формалаштырырга. 2. Тәрбиячене күрсәтмәсе буенча исеме, төсе, размеры буенча балаларның предметны табу осталыгын, сенсор сәләтләрен, игътибарын, хәтерен үстерергә. 3. Уенчыкларга карата сакчыл мөнәсәбәт тәрбияләргә.

III– атна **3-эшчәнлек**	С.Сөләйманованың “Ике” шигырен уку (Әдәбият уку)	1. Балаларда шигъри әсәргә кызыксыну уятырга, поэтик әсәрнең эчтәлеген аңларга өйрәтергә, баланың үзе турында күзаллауларын формалаштыруны дәвам итәргә, “кул”, “аяк”, “колак”, “күз”, сүзләре хисабына сүзлекне киңәйтергә һәм активлаштырырга. 2. Һәр әгъзаның яшәү өчен әһәмияткә ия булуын һәм кирәклеген тоемлауларын үстерергә. 3. Культура-гигиеник күнекмәләр тәрбияләргә.
IV – атна **1-эшчәнлек**	Е.Батуринаның “Тупны коткарабыз” картинасын карау (Танып белү)	1. Картинаның эчтәлеген аңларга ярдәм итәргә; аның эчтәлеге буенча сорауларга җавап бирергә өйрәтергә. 2. Балаларның кабул итүләрен, игътибарын, тәрбияче артыннан аерым сүзләрне һәм фразаларны актив кабатлауларын үстерергә. 3. Башкаларга ярдәм итү теләге тәрбияләргә.
IV – атна **2-эшчәнлек**	Юыну бүлмәсен карау. (Танып белү)	1. Балаларның юыну бүлмәсендәге предметларның (сабын, сөлге, кран, су, теш щеткасы, теш пастасы) функциональ билгеләнеше турындагы күзаллауларын ачыкларга. 2. Сүзләрне (сабын, сабынны, сабын белән һ.б.)төрле грамматик формаларда куллану осталыгын, сөйләм активлыгын, инициативасын үстерергә. 3. Балаларда сөйләм этикетының гади формулаларын (исәнләшү, саубуллашу) куллана белү гадәте, пөхтәлек, чисталык, башкаларга ярдәм итү теләге тәрбияләргә.
IV – атна **3-эшчәнлек**	Пирамидалар.	1. Балаларны предметларның сыйфат билгеләрен - зурлыгын, төсен билгеләргә һәм атарга өйрәтергә. Төсне (кызыл, яшел, сары, зәңгәр), зурлыкны (зур, кечкенә, зуррак, кечкенәрәк, иң зурысы, иң кечкенәсе) белдерә торган сүзләр ярдәмендә сүзлекне активлаштырырга. Аваз ияртемнәрен ачык әйтүдә күнектерергә. 2. Игътибарны, кабул итүне, сенсор сәләтләрне үстерергә. 3. Түземлелек, дидактик уеннарга кызыксыну тәрбияләргә.

Октябрь

Сроклар	Тема	Бурычлар
I – атна **1-эшчәнлек**	2.Көз. Көзге табигать (Танып белү)	1. Баларның көз (табигаттәге үзгәрешләр,кешеләрнең киеме һ.б) турындагы күзаллауларын формалаштыру. 2. Баларның күзәтүчәнлеген, игтибарын, тәрбиячене тыңлый белү осталыгын үстерү. 3. Көзге табигаткә соклану хисләре тәрбияләү.
I – атна **2-эшчәнлек**	Яшелчәләр. (Сөйләм үстерү)	1. Яшелчәләрне белдерә торган исемнәр (бәрәңге, помидор, суган, кишер, аларның үзлекләре) хисабына балаларның сүзлеген баетырга, тәрбияче кисәтүе буенча яшелчәләрне тану осталыгына өйрәтергә, сөйләмнең грамматик төзелешен камилләштерергә. 2. Балаларның сенсор сәләтләрен үстерергә. 3. Яшелчәләргә карата уңай караш, тыңлаучанлык тәрбияләргә.
I – атна **3-эшчәнлек**	Йорт хайваннарын чакыру эндәшләрен уку. (Матур әдәбият)	1. Эндәшнең эчтәлеген аңларга өйрәтергә, фольклорның бу төр жанрына кызыксыну уятырга, текстның эчтәлеге буенча аваз ияртемнәрен, ымлыклар әйтүдә күнектерергә, тәрбиячене сорауларына аңлап җавап бирүләрен ныгытырга. 2. Балаларның игътибарын, күзәтүчәнлеген үстерергә. Хайваннарны ярату теләге тәрбияләргә.
II – атна **1-эшчәнлек**	Җиләк-җимешләр. (Танып белү)	1. Тышкы билгеләре һәм тәме буенча җиләк-җимешләрне аерырга өйрәтү, җиләк-җимешләр һәм аларның уңышын җыеп алу турында күзаллауларын киңәйтү, сүз байлыгын үстерү. 2. Баларның игтибарын, үзләштерү, кабул итү һәм тою сәләтен, сорауларга җавап бирү осталыгын үстерү. 3. Балаларны сөйләм этикетының гади формаларын(исәнләшү, саубуллашу) куллана белергә гадәтләндерү.

II – атна **2-эшчәнлек**	“Җил исә” уен күнегүе. “Кем нәрсә ашый?” дидактик күнегүе.	1. Балаларның төсләр турындагы күзаллавын ныгытырга. Җәнлекләрнең нәрсә ашавы турындагы белемнәрен ачыкларга, ялап эчә, кимерә, чүпли, ашый дигән фигыльләрне сөйләмдә активлаштырырга. Авыз аша һаваны әкрен, салмак кына чыгарырга өйрәтергә. 2. Сөйләм сулышын, игътибарны, күзәтүчәнлекне үстерергә. 3. Җәнлекләргә, кошларга карата кызыксыну тәрбияләргә.
II – атна **3-эшчәнлек**	Д.Гарифуллинның ”Йә, алар кемнәр икән?” шигырен уку. (Матур әдәбият)	1. Шигъри әсәрне аңлап кабул итәргә өйрәтүне дәвам итәргә, “бак-бак”, “Мә-мә”, “Кар-кар” аваз ияртемнәрен кабатларга. 2. Балаларны шигырьдә бирелгән диалогка җәлеп итәргә; сүзлекне үстерергә һәм активлаштырырга. 3. Кошларга, хайваннарга карата мәрхәмәтлелек тәрбияләргә.
III– атна **1-эшчәнлек**	Яшелчәләр: помидор, кыяр, кишер белән таныштыру. (Танып белү)	1. Баларның помидор, кыяр, кишер турындагы белемнәрен ныгыту; форма, төс, тәм үзенчәлекләре(кызыл, йомшак, шома, тәмле, сусыл,хуш исле, каты...) белән таныштыру. 2. Балаларның сенсор тою сәләтен, тәрбиячене ишетү һәм сорауларга җавап бирү осталыкларын үстерү. 3. Баларны сөйләм этикетының гади формаларын (исәнләшү, саубуллашу) кулланырга гадәтләнедерү, зурлар хезмәтенә хөрмәт тәрбияләү.
III– атна **2-эшчәнлек**	Урманда. (Сөйләм үстерү)	1. Балаларның олылар белән аралашу теләген хупларга, исем һәм сыйфатларны кулланырга өйрәтергә: йомшак йонлы койрык, озын колаклы куян, юан тәпиле аю, соры бүре. Кыргый хайваннарның тышкы билгеләрен һәм гадәтләрен белдерә торган сүзләр хисабына сүзлекне активлаштырырга: төлке бара, куян сикерә, аю алпан - тилпән йөри һ.б. 2. Ишетү игътибарын, координацияләрне, ритм хисен үстерергә.
III– атна **3-эшчәнлек**	Б.Рәхмәтнең “Су” шигырен уку. (Матур әдәбият)	1. Текстка туры китереп, хәрәкәтләр ясарга өйрәтергә, шигъри әсәрнең эчтәлеген аңларга ярдәм итәргә, [ю] авазын ачык итеп әйтүдә күнектерергә, шигырьнең эчтәлегенә эмоциональ җавап бирүләренә булышлык итәргә. 2. Сүзлекне үстерергә һәм активлаштырырга. 3. Культура-гигиена күнекмәләрен тәрбияләүне дәвам итәргә.
IV – атна **1-эшчәнлек**	Рәсемдәге кошларны карау. (Танып белү)	1. Балаларда күгәрчен, саескан турында гомуми күзаллаулар булдырырга; аларның кызыклы гадәтләрен күрергә өйрәтергә. 2. Балаларның кабул итүләрен, игътибарын, күзәтүчәнлеген, сүзлек запасын үстерергә. 3. Кошларга карата йомшак караш, дустанә мөнәсәбәт тәрбияләргә.
IV – атна **2-эшчәнлек**	“Безнең Алсу” сериясеннән рәсем карау. (Танып белү)	1. Картинадагы предметларны аера һәм атый, картинаның эчтәлеге буенча сорауларга җавап бирергә белергә өйрәтергә, сүзлекне активлаштырырга. 2. Балаларның игътибарын, хәтерен, тәрбияче күрсәтмәләрен ишетә һәм үти белүләрен үстерергә. 3. Картинаны кызыксынып карау теләге тәрбияләргә.
IV – атна **3-эшчәнлек**	Көз (йомгаклау чарасы)	1. Балаларның көз турындагы белемнәрен (яфраклар саргая, сары яфраклар, яфраклар коела, яңгырлар күп ява, кешеләр җылы киемнәрен кияләр) ныгытырга. 2. Тәрбияче сорауларына дөрес җавап бирергә, рәсем ясаганда буяуны кәгазь битенә дөрес һәм тигез төшерергә өйрәтергә. Төсләрне ныгытырга. 3. Балаларның актив сөйләмен, ишетеп кабул итүне, игътибарны, күзәтүчәнлекне үстерергә. Балаларда рәсем ясауга кызыксыну уятырга. Көзге табигать белән соклану хисләре, пөхтәлек тәрбияләргә.

Ноябрь

Сроклар	Тема	Бурычлар
I– атна **1-эшчәнлек**	Мин дөньяның бер кешесе Минем исемем бар. (Танып белү)	1.Баланы үзенең һәм иптәшләренең исемен әйтергә өйрәтү, исемнәрне истә калдырырга, оялчанлыкны җиңәргә ярдәм итү; 2.Тәрбияче әйткәнне ишетергә һәм аңларга, кайбер фразаларны (Минем исемем – Алсу) кабатларга күнектерү, хәтерне игтибарны үстерү; 3.Балаларда зурларга һәм яштәшләренә карата ягымлылык, дустанә мөнәсәбәт тәрбияләү.
I– атна **2-эшчәнлек**	Алсу бүлмәсе. (Сөйләм үстерү)	1. Балаларны җиһазны таный һәм атый белергә өйрәтергә, өстәл, урындык, караватка, шкаф, көзге кебек исемнәр хисабына сүзлекне активлаштырырга, сөйләмнең грамматик төзелешен камилләштерергә (Өстәл артыннан чык, өстәл астыннан чык). 2. Балаларның эмоциональ сфераларын, кызыксынуларын үстерергә. 3. Бергә шөгыльләнү теләге тәрбияләргә.
I– атна **3-эшчәнлек**	Г.Тукайның “Гали белән кәҗә” шигырен уку. (Матур әдәбият)	1. Шигъри әсәрне аңларга өйрәтергә; балаларга дөньянын бер кешесе дигән күзаллауны бирергә. Кәҗәне танырга өйрәтүне дәвам итәргә. 2. Кәҗә, чирәм, сакал сүзләре хисабына сүзлек запасын киңәйтергә, хәрәкәтләрне үстерергә. 3. Бер-беренә карата һәм хайваннарга карата кайгыртучанлык тәрбияләргә.
II– атна **1-эшчәнлек**	Бу мин. (Танып белү)	1. Организм һәм аның өлешләре турында балаларда күзаллау формалаштырырга, балага үзенербөтен итеп кабул итәргә өйрәтергә, гәүдә өлешләре турында белемнәрне ачыкларга һәм ныгытырга. 2. Гәүдә өлешләренең атамалары (баш, күзләр, колаклар, борын, авыз, тешләр, чәчләр, куллар, аяклар) хисабына балаларның сүзлеген активлаштырырга. 3. Үзеңне, үзеңнең гәүдә өлешләрен ярату һәм сакчыл караш тәрбияләргә, культура-гигиена күнекмәләрен үтәү теләге тудырырга.
II– атна **2-эшчәнлек**	“Бу өйдә кем яши?” дидактик уены. (Сөйләм үстерү)	1. Группага йөрүче балаларның исемнәрен истә калдырырга ярдәм итәргә, фигыльләрне хәзерге һәм киләчәк заманда куллана белергә өйрәтергә (Бергә яшәрбез, Кем яши? Ишек шакый? һ.б.). Сорау сүзләрен куллана белүдә күнектерергә. 2. Игътибарны, кабул итүләрен, диалогик сөйләмне үстерергә.
II– атна **3-эшчәнлек**	З.Туфайлованың “Ул зу-у-у-ур үскән” шигырен уку. (Матур әдәбият)	1. Шигъри әсәрне кабул итәргә һәм хезмәтнең нәтиҗәсен күрә белергә өйрәтергә, утырткан, сипкән, үскән кебек эш-хәрәкәтне белдерә торган фигыльләр хисабына сүзлекне киңәйтергә, активлаштырырга; шигырьне истә калдыруларына булышлык итәргә; сүз төркемнәрен дөрес кулланып диологлы сөйләмне баетырга. 2. Уңай эмоциональ халәтне үстерергә. 3. Гөлләргә карата сакчыл караш, гөлнең матурлыгына соклана белүләрен тәрбияләү.
III – атна **1-эшчәнлек**	**Минем әйләнә-тирәм.** Алсу бездә кунакта. (Сөйләм үстерү)	1. Балаларны шәһәрдә яшәүче кешеләрнең һөнәрләре (табиб, полиция хезмәткәре) белән таныштырырга, грамматик яктан җөмләләрне аңларга һәм аларны сөйләмдә дөрес кулланырга өйрәтүне дәвам итәргә. 2. Игътибарны, хәтерне, күзәтүчәнлекне, кабул итүне үстерергә. 3. Һөнәрләргә карата кызыксыну тәрбияләү.
III – атна **2-эшчәнлек**	Яраткан уен бүлмәбез. (Танып белү)	1. Балаларны балалар бакчасы шартларына ияләндерүне дәвам иттерергә, уен (группа) бүлмәсе һәм алдагы почмаклар белән таныштырырга, һәр әйбернең үз урыны дигән күзаллауны балаларның аңына җиткерергә. 2. Сүзләрне һәм кыска фразаларны ачык әйтүләрен үстерергә, сүзлекне активлаштырырга. 3. Җиһазларга сакчыл караш һәм яшьтәшләренә карата ягымлылык тәрбияләү.
III – атна **3-эшчәнлек**	М.Җәлилнең “Маэмай” шигырен уку. (Матур әдәбият)	1. Шигъри әсәр белән таныштырырга, аңлап кабул итәргә өйрәтергә, бармак театры элементларын куллануны дәвам итәргә. 2. Сүзлек запасын киңәйтергә (маэмай, борын, йөгерә, өрә, ишетә, күрә).

IV – атна **1-эшчәнлек**	“КамАЗ” машинасы. (Танып белү)	1. Балаларны “КамАЗ” машинасын һәм аның өлешләрен таный, атый белергә өйрәтергә, уенның сүзләренә туры китереп хәрәкәтләр ясау осталыгы булдырырга. 2. Балаларның күзәтүчәнлеген, игътибарын, хәтерен, сөйләмен, эмоциональ сферасын үстерү. 3. Балаларда йөк транспортына, өлкәннәр хезмәтенә кызыксыну уяту.
IV – атна **2-эшчәнлек**	Әминәнең туган көненә килегез. (Сөйләм үстерү)	1. [К] авазын сүзләрдә һәм сөйләмдә әйтә белүләрен ныгытырга, килеш кушымчаларын дөрес әйтергә өйрәтергә. Савыт-сабаларны белдерә торган сүзләр хисабына сүзлекне киңәйтергә һәм активлаштырырга, гомумиләштерүче сүзләрне (савыт–саба) аңлый һәм куллана белүләрен формалаштыруны, җөмләләр белән җавап бирүдә күнектерүне дәвам итәргә. 2. Инициативалы сөйләмне, игътибарны, хәтерне үстерергә. Башкаларга мөрәҗәгать итәргә теләк тудырырга (“Кунакка кил”). 3. Үзара аралашуга омтылыш тәрбияләү.
IV – атна **3-эшчәнлек**	М. Җәлилнең “ Әтәч” шигырен уку.	1. Күрсәтмәлек кулланмыйча әдәби әсәрне тыңлый һәм кабул итү күнекмәләрен формалаштырырга, кычкырганда барлыкка килгән тавышлары буенча йорт кошларын таный һәм атый белергә өйрәтергә, [к] авазының әйтелешен ныгытырга. 2. Шигырьне бармаклар театры ярдәмендә сәхнәләштерү күнекмәләрен үстерергә. 3. Йорт кошларына карата мәхәббәт тәрбияләргә.

Декабрь

Сроклар	Тема	Бурычлар
I– атна **1-эшчәнлек**	“Минем урамым” “җанлы картинка”сын карау (Танып белү)	1. Балаларны урам һәм аның объектлары белән таныштырырга. аларга карата кызыксыну тудырырга. 2. Балаларның күзәтүчәнлеген, игътибарын, сүзлеген үстерергә. 3. Урамга соклану хисе тәрбияләү.
I– атна **2-эшчәнлек**	“Песи-нечкәбил” бишек җырын уку. (Матур әдәбият)	1. Шигъри әсәрнең эчтәлеген аңлап кабул итүләренә ирешү, бишек җыры текстына туры китереп хәрәкәтләр өйрәтү. 2. Балаларның игътибарын үстерү. 3. Фольклор әсәрләренә кызыксыну тәрбияләү.
I– атна **3-эшчәнлек**	Минем гаиләм. (Сөйләм үстерү)	1. Сүзләрдән ягымлы сүзләр (әти-әтием, әни-әнием, әби-әбием, сеңел-сеңлем) ясарга өйрәтергә, [Ә] авазының әйтелешен ныгытырга, аның ачык тиешле дәрәҗәдә кычкырып әйтүдә, тәрбияче сорауларына җавап бирүдә күнектерергә. 2. Игътибарны, хәтерне, зурлар һәм балалар белән ирекле аралашуларын (йомыш кушканда-конверт эчендә нәрсә бар-кара әле; картинкадагы кешеләрнең халәтен күрсәтергә) үстерергә. 3. Гаилә әгъзаларына ихтирам тәрбияләргә.
II – атна **1-эшчәнлек**	Ж.Тәрҗемановның “Маэмай” шигырен уку. (Матур әдәбият).	1. Шигъри әсәрне аңларга өйрәтүне дәвам итәргә, аерым сүзләрне (Акбаем, маэмаем, өрә) һәм зур булмаган фразаларны (“ташлар ыргытмагыз!”, “Мине котыртмагыз!”) кабатларга өндәргә. 2. Балаларның игътибарын үстерергә. 3. Эткә карата миһербанлылык тәрбияләргә.
II – атна **2-эшчәнлек**	**Яңа ел бәйрәме.** Купшы чыршы. (Сөйләм үстерү)	1. Сузык һәм тартык авазларны, аваз иялтемнәрен ачык әйтүдә, сыйфатларны дөрес куллана белүдә күнектерергә. “Төбендә” сүзен сөйләмдә кулланырга өйрәтергә. 2. Сорауларга җавап бирү осталыкларын, игътибарын, күзәтүчәнлеген үстерергә. 3. Табигатьобъектларына (чыршыга) соклану хисләре тәрбияләргә.

II – атна **3-эшчәнлек**	Электр лампасы белән таныштыру. (Танып белү)	1. Электр турында балаларга элементар төшенчә (электр тогы электр чыбыкларында яши; утны яндыру өчен өзгечкә (выключатель) басарга кирәк, шуннан соң электр чыбыкларыннан ток йөри башлый) бирергә. Электр, ток, чыбык, өзгеч (выключатель) сүзләре хисабына сүзлекне киңәйтергә һәм активлаштырырга. 2. Балаларның игътибарын, хәтерен, кабул итүләрен үстерергә. Ток белән бәйләнешле булган куркынычсызлык кагыйдәләрен балаларга җиткерергә. 3. Сакчыллык тәрбияләргә.
III – атна **1-эшчәнлек**	Ә.Бикчәнтәеваның “Беренче адым” шигырен уку. (Матур әдәбият).	1. Балаларга шигырьнең эчтәлеген аңларга ярдәм итәргә; кайбер сүзләрне әйтергә өндәргә; бирелгән сорауларга җавап бирергә өйрәтергә. 2. Игътибарын үстерергә. 3. Күмәк эшчәнлек күнекмәләре тәрбияләргә.
III – атна **2-эшчәнлек**	Гирлянда. (Танып белү).	1. Балаларга гирлянда турында элементар белемнәр бирергә, электр тогы турындагы күзаллауларын ныгытырга, кызыл, яшел, сары төсләрне таный һәм аера белүдә күнектерергә. 2. Балаларның игътибарын, кызыксынучанлыгын, сүзлеген һәм шатлану хисләрен үстерергә. 3. Бергә шөгыльләнү теләге тәрбияләргә.
III – атна **3-эшчәнлек**	Куян чыршы янында.	1. Сөйләмдә бәйлек сүзләрне (эчендә, артында, астында, өстә, өстендә) кулланырга, “кайда?, “кая?” сорауларына җавап бирергә, тәрбияче һәм иптәшләре белән ирекле аралашырга өйрәтүне дәвам итәргә. Тавыш көчен дөрес куллану белү осталыгын формалаштырырга. 2. Игътибарны, тәрбияченең сүзле күрсәтмәләре буенча эшләү осталыгын үстерергә. 3. Нәфис сүзгә кызыксыну тәрбияләргә.
IV – атна **1-эшчәнлек**	“Карга әйтә...” эндәшеı уку.	1. Шигъри әсәрне кабул итәргә өйрәтергә, кошлар турында балаларның белемнәрен ныгытырга һәм киңәйтергә; аларның тышкы кыяфәтенә игътибар итәргә, сүзлекне баетырга; [к] авазының дөрес әйтелешен булдырырга. 2. Балаларның игътибарын үстерергә.
IV – атна **2-эшчәнлек**	Яшел чыршы. .	1. Балаларны чыршыны карарга өйрәтергә, Яңа ел бәйрәме турындагы күзаллауларына төгәллек кертергә һәм баетырга. 2. Балаларның “Яңа ел бәйрәме” темасы буенча сүзлекләрен активлаштырырга, тәрбияче соравына җавап бирү осталыкларын, игътибарын, күзәтүчәнлеген, сенсор сәләтләрен үстерергә. 3. Матурлыкны күрә һәм соклана белү хисләре, чыршы уенчыкларына карата сакчыл караш тәрбияләргә.
IV – атна **3-эшчәнлек**	Песи белән кәҗә чыршы янында. (Сөйләм үстерү)	1. Балаларны тәрбияче сорауларына җавап бирергә өйрәтүне дәвам итәргә. Сөйләмдә фигыльләр һәм сыйфатлар куллануны активлаштырырга. [Ж] авазын иҗекләрдә, сүзләрдә һәм җөмләләрдә дөрес һәм ачык әйтүләрен формалаштырырга, аваз иялтемнәрен кабатлаганда тавыш көчен җайлый белүдә күнектерергә. 2. Игътибарны, кабул итүне, тәрбиячeнең сүзле күрсәтмәләрен үтәү осталыгы үстерергә.

Гыйнвар

Сроклар	Тема	Бурычлар
II– атна **1-эшчәнлек**	Ап-ак кар ява. (Танып белү)	1. Балаларны кар һәм аның сыйфаты (ап-ак, эри, йомшак, салкын, җиңел) белән таныштырырга, тәрбияче сорауларына җавап бирүдә күнектерергә. 2. Балаларның сүзлек запасын, игътибарын, күзәтүчәнлеген үстерергә. 3. Кышкы табигатькә соклану хисе, бергәләп уйнау теләге тәрбияләргә.

II– атна **2-эшчәнлек**	Кошлар. (Сөйләм үстерү)	1. Балаларны аваз ияртемнәрен дөрес һәм ачык итеп әйтергә, алардан фигыльләр (гөр – гөрли, чырык-чыркылдый, кар-каркылдый) ясарга өйрәтергә. Гомумиләштерә торган сүзләрне (тавык, әтәч, каз –йорт кошлары) куллануда күнектерегә. Кошлар исеме, гәүдә өлешләре, хәрәкәтләр атамасы хисабына сүзлекләрен активлаштырырга. Балаларны кошлар белән таныштыруны дәвам итәргә. 2. Балаларның игътибарын, хәтерен, сөйләмнең аваз культурасын үстерергә. 3. Кошларга карата кызыксыну, алар турында кайгырту теләге тәрбияләргә.
III– атна **1-эшчәнлек**	Алсуны урамга киендерәбез. (Танып белү)	1. Балаларның кышкы киемнәр турындагы белемнәренә төгәллек кертергә; прогулкага киендерү эзлеклелеген һәм киемнәрнең билгеләнешен истә калдырырга өйрәтергә, тәрбияче сорауларына җавап бирүдә күнектерергә. 2. Балаларның игътибарын, хәтерен, фикерләвен, сүзлек запасын үстерергә. 3. Башкаларга ярдәм итү теләге, киемнәргә сак караш тәрбияләргә.
III– атна **2-эшчәнлек**	Юлны чистартабыз. (Сөйләм үстерү)	1. Балаларның кыш турында, кыш көне башкарыла торган хезмәт күнекмәләре турындагы белемнәрен формалаштырырга. Көрәк белән эшләү күнекмәсенә өйрәтергә. Урам себерүче хезмәте белән таныштырырга. Урам себерүче, көрәк, кар көрәргә, атарга кебек сүзтезмәләр һәм сүзләр хисабына балаларның сүзлеген активлаштырырга. Аерым сүзләрне (зур көрәк, кечкенә көрәк, ак кар, күп кар, әз кар) аермачык әйтүдә күнектерергә. 2. Хезмәт күнекмәләрен, кеше хәрәкәтләрен имитацияләүне үстерергә. 3. Зурларга ярдәм итү һәм гади хезмәт хәрәкәтләре үтәү теләге тәрбияләргә.
III– атна **3-эшчәнлек**	Ә.Ерикәйнең “Беренче кар” шигырен уку. (Матур әдәбият).	1. Шигъри әсәрне аңлап кабул итәргә өйрәтергә дәвам итәргә; әсәр аша табигать дөньясына җәлеп итәргә, кышкы күренешләр турында белемнәрен формалаштырырга; “йомшак”, “ап-ак” сыйфатлары хисабына сүзлек запасын киңәйтергә һәм активлаштырырга. 2. Катлаулырак сорауларга җавап бирә белүләрен, хәтерен, уңай эмоцияләрен үстерергә. 3. Табигатькә мәхәббәт, туган телне өйрәнүгә кызыксыну тәрбияләргә.
IV – атна **1-эшчәнлек**	Ләйлә суыктан курыкмый. (О.И.Соловьева картинасы буенча). (Танып белү)	1. Картинада ясалган предметларны дөрес танып һәм атап, картинаны карарга өйрәтергә; предметларны, эш-хәрәкәтне, төсне белдерә торган сүзләр ярдәмендә сүзлекне активлаштырырга, картинаның эчтәлеге буенча сорауларга җавап бирүдә күнектерергә. 2. Кабул итүне, игътибарны, хәтерне үстерергә. 3. Сюжетлы картинкалар карау теләге тәрбияләргә.
IV – атна **2-эшчәнлек**	Җ.Тәрҗемановның “Йокы бабай” әкиятен сөйләү. (Матур әдәбият)	1. Хикәянең эчтәлеген балаларга аңларга ярдәм итәргә. 2 Игътибар белән тыңлауларын үстерергә. 3. Бирелгән сорауларга җавап бирү теләге тәрбияләргә.
V – атна **1-эшчәнлек**	Күгәрченнәр, чыпчыклар – безнең нәни кошчыклар. (Танып белү)	1. Табигать объектларына булган кызыксынуларын стимуллаштырырга; мәйданчыкка килгән кошлар белән таныштырырга; “гөр-гөр”, “чырык-чырык”, “кар-кар” аваз ияртемнәрен ачык әйтүдә күнектерергә; томшык, сикерә, гөрлиләр, җим, чүплиләр, чырылдый, җитез, өлгер сүзләре хисабына сүзлекне баетырга. 2. Балаларның игътибарын, күзәтүчәнлеген, сорауларга җавап бирү осталыгын үстерергә. 3. Кошлар турында кайгырту, аларга ярдәм итү, аларны тукландыру теләге тәрбияләргә.
V – атна **2-эшчәнлек**	Тылсымлы таякчык. (Сөйләм үстерү)	1. Балаларны сузык һәм тартык авазларны, аерым сүзләрне ачык итеп әйтергә өйрәтергә, аларның төсләр турындагы күзаллауларын ныгытырга. Төсне белдерә торган сыйфатларны активлаштырырга. 2. Балаларның кабул итүләрен, игътибарын, ишетү осталыкларын үстерергә. 3. Бергә шөгыльләнү теләге тәрбияләргә.

V – атна **3-эшчәнлек**	С. Летованың “Кар бабай” хикәясен уку. (Матур әдәбият).	1. Күләме буенча зур булмаган әдәби әсәрне (хикәяне) күрсәтмәлелектән башка гына тыңларга һәм сорауларга аңлаешлы итеп җавап бирергә өйрәтүне дәвам итәргә, сүзлек запасын киңәйтергә (яхшы күңел, йомшак күңел, киң күңел). 2. Балаларның игътибарын, бергәләп тыңлау күнекмәсе үстерергә.

Февраль

Сроклар	Тема	Бурычлар
I– атна **1-эшчәнлек**	Безнең этиләр. (Сюжетлы картинкалар карау). (танып белү)	1.Балаларны этиләр һөнәренә кагылышлы булган сюжетлы кечкенә картинкаларны карарга, аларның эчтәлеген аңларга өйрәтергә; эш гамәлләрен белдерә торган сүзләр хисабына балаларның сүзлеген активлаштырырга. 2.Балаларның игътибарын, хәтерен, фикерләвен, куелган сорауларга кыска җөмлә белән җавап бирү осталыгын. 3.Төрле профессия кешеләренә һәм этиләр хезмәтенә карата кызыксыну тәрбияләргә.
I– атна **2-эшчәнлек**	“Шундый ук предметны тап” дидактик уены (сөйләм телен үстерү)	1.Үз фикерләрен грамматик яктан дөрес итеп ике-өч сүздән торган фразалар (гади җөмләләр) белән белдерергә өйрәтергә. Гомумиләштерә белүдә күнектерергә. Аталган предметларны чынбарлыкта һәм картинада танырга өйрәтергә, предметларның билгеләнешен ачыкларга. Предметларның исемнәрен атау хисабына (сабын теш щеткасы, теш пастасы, сөлге, кыстыргыч) һәм сөйләмдә кулланылган фигыльләр ярдәмендә сүзлекне баетырга, активлаштырырга. 2.Тәрбияче сорауларына гади җөмлә белән тулы җавап бирү осталыгын, игътибарны, сенсор сәләтләрне үстерергә.
I– атна **3-эшчәнлек**	Ш.Маннурның “Яратам” шигырен уку. (матур әдәбият)	1.Балаларга шигырьнең эчтәлеген аңларга ярдәм итәргә; шигырьне тыңлау теләге уятырга, сорауларга аңлап җавап бирүдә, [ә] авазын ачык итеп әйтүдә күнектерергә. 2.Балаларның игътибарын, кабул итүен үстерергә. 3.Әти-әниләргә, туганнарга мәхәббәт тәрбияләргә.
II– атна **1-эшчәнлек**	Безнең апа. (Тәрбияче ярдәмчесенең хезмәтен күзәтү). (танып белү)	1.Тәрбияче ярдәмчесе хезмәте белән бәйле эш хәрәкәтләрен таный һәм атый белергә өйрәтергә (савыт-саба юа, ашарга алып килә, сөлгеләрне алмаштыра, бүлмәне җыештыра һ.б.); сүзлекне активлаштырырга, аны яңа сүзләр белән баетырга. Уенчыкларны зурлыгы буенча классификацияләргә өйрәтергә. 2.Балаларның игътибарын, күзәтәчәнлекне, тәрбиячене ишетә һәм сорауларга җавап бирү, катлаулы булмаган биремнәрне үти белү осталыгын үстерергә 3.Әйләнә-тирәдәге кешеләр хезмәтенә кызыксыну һәм тыңлаучанлык тәрбияләргә.
II– атна **2-эшчәнлек**	Машина һәм самолет (Уенчыклар карау). (сөйләм телен үстерү)	1.Балаларны уенчыкларның өлешләрен, сыйфат билгеләрен - төсен, формасын аерырга һәм атарга өйрәтергә. Исемнәрне сыйфатлар белән яраклаштыру күнекмәләре формалаштыруны дәвам итәргә. [У] сузык авазын әйтүдә күнектерергә. Очучы, очып китү, очып төшү, йөк машинасы, самолет сүзләре хисабына сүзлекне активлаштырырга. Уенчыклар (машина, самолет) белән таныштыруны дәвам итәргә. 2.Балаларның нинди? кайда? нәрсә ташый? сорауларына тулы фразалар белән җавап бирү осталыгын, игътибарын үстерергә. 3.Шофер, очучы һөнәрләренә хөрмәт тәрбияләргә.
II– атна **3-эшчәнлек**	“Кәккүк-чыпчык” уены. (матур әдәбият)	1.[Ч] һәм [к] авазларын дөрес һәм ачык итеп әйтергә өйрәтергә, сүзлекне активлаштырырга. 2.Балаларның эмоциональ сферасын үстерергә. 3.Фольклор әсәрләренә кызыксыну тәрбияләүне дәвам иттерергә.
III– атна **1-эшчәнлек**	“Алсу бәйрәмгә җыена” дидактик уены. (танып белү)	1.Якын тирәлектәге предметлар (киемнәр, аларның төсе һәм материалы) белән таныштыруны дәвам итәргә. 2.Балаларның игътибарын, хәтерен, сорауларны ишетә һәм аларга бер сүз яки кыска җөмлә белән җавап бирү осталыгын үстерергә. 3.Курчак белән уйнарга теләк һәм курчакларга сакчыл караш тәрбияләргә.

III– атна **2-эшчәнлек**	Мәрьямне табыйк. (сөйләм телен үстерү)	1.Балаларны кайда? кая? сорауларына җавап бирергә, сөйләмдә өстенә, артына, астына сүзләрен кулланырга өйрәтергә. 2.Балаларның игътибарын, хәтерен үстерергә. 3.Уенга кызыксыну тәрбияләргә.
III– атна **3-эшчәнлек**	Г.Таһированың "Йокла, курчак" шигырен уку. (матур әдәбият)	1.Балаларга шигырьнең эчтәлеген аңларга ярдәм итәргә; шигырьне тыңлау теләген уятырга, [ә], [ү] авазларын ачык итеп әйтүдә күнектерергә. 2.Балаларның игътибарын үстерергә. 3.Курчакка карата кайгыртучанлык тәрбияләргә.
IV– атна **1-эшчәнлек**	Безнең әниләр. (Сюжетлы картинкалар карау). (танып белү)	1.Балаларны әниләр һөнәренә кагылышлы булган сюжетлы кечкенә картинкаларның эчтәлеген аңларга өйрәтергә; эш-хәрәкәтне белдерә торган сүзләр хисабына балаларның сүзлеген активлаштырырга. 2.Балаларның кабул итүләрен. куелган сорауларга кыска җөмлә белән җавап бирү осталыгын, игътибарын үстерергә. 3.Төрле һөнәр кешеләренә һәм әниләр хезмәтенә карата кызыксыну, хөрмәт тәрбияләргә.
IV– атна **2-эшчәнлек**	"Зур-кечерәк-иң кечкенә" дидактик уены. (сөйләм телен үстерү)	1.Балаларны предметларның зурлыгы буенча чагыштырырга һәм аерырга өйрәтергә. Зур, зуррак, иң зур, кечкенә, кечерәк, иң кечкенә сүзләре хисабына сүзлекне активлаштырырга. 2.Балаларның тәрбияче күрсәтмәсе буенча эшли белүләрен, кабул итүен, игътибарын үстерергә. 3.Әйләнә-тирәдәге табигать объектларына карата кызыксыну тәрбияләргә.
IV– атна **3-эшчәнлек**	Ә.Кариның "Тавык" шигырен уку. (матур әдәбият)	1.Шигъри әсәрне тыңларга өйрәтүне дәвам итәргә; фланелеграфта шигырь эчтәлегенә туры килгән рәсемнәр яки уенчыклар күрсәтергә; тавыкны рәсемнәрдә һәм уенчыкларда танырга өйрәтергә. Тәрбияче артыннан кайбер фразаларны кабатларга өндәп, балаларның сөйләмен активлаштырырга. 2.Балаларның игътибарын, кабул итүләрен, сорауларга җавап бирү осталыкларын үстерергә. 3.Әбиләргә карата ихтирам, игътибар, ярату хисләре тәрбияләү.

Март

Сроклар	Тема	Бурычлар
I– атна **1-эшчәнлек**	Безнең әниләр. (Сюжетлы картинкалар карау). (танып белү)	1.Балаларны әниләр һөнәренә кагылышлы булган сюжетлы кечкенә картинкаларның эчтәлеген аңларга өйрәтергә дәвам итү. 2.Балаларның кабул итүләрен. куелган сорауларга кыска җөмлә белән җавап бирү осталыгын, игътибарын үстерергә дәвам итү. 3.Төрле һөнәр кешеләренә һәм әниләр хезмәтенә карата кызыксыну, хөрмәт тәрбияләргә.
I– атна **2-эшчәнлек**	"Кына гөле" (сөйләм телен үстерү)	1. Балаларны бүлмә гөле – кына һәм аның өлешләре белән таныштыру; *сабак, яфрак, чәчәк* сүзләре хисабына сүзлекләрен активлаштыру; 2. Балаларның зурлар белән аралашуын, аларны аңлауларын, күзәтүчәнлекләрен, игътибарларын үстерү; 3. Бүлмә гөлләренә карата кызыксынучанлык, аларны карау теләге тәрбияләү.
I– атна **3-эшчәнлек**	Э. Шарифуллин "Иң матур әни" шигырен уку (матур әдәбият)	1. шигъри әсәрне тыңларга өйрәтүне дәвам итү; кайбер фразаларны кабатлатып, балаларның сөйләмен активлаштыру; 2. Балаларның игътибарын, кабул итү сәләтен, сорауларга җавап бирү осталыгын үстерү; 3. Әниләргә карата ихтирам, ярату хисләре тәрбияләү.

II– атна **1-эшчәнлек**	“Матрёшкалар” (танып белү)	1. Балаларны, халык уенчыклары буларак, матрёшкалар белән таныштыруны дәвам итәргә; матрёшканы ачарга һәм дөрес итеп җыярга өйрәтергә; сүзлек запасын киңәйтергә һәм активлаштырырга; балаларны үзләренә әйтелгән (мөрәҗәгать ителгән) сүзләрне тыңлый белүдә күнектерергә; матрёшкага карата уңай эмоцияләр формалаштырырга; 2. игътибарны, хәтерне, сенсор сәләтләрне, сорауларга җавап бирү осталыгын үстерергә; 3. халык иҗатына кызыксыну тәрбияләргә.
II– атна **2-эшчәнлек**	“Бармак уены белән таныштыру. “Йорт хайваннары” уен күнегүе.” (сөйләм телен үстерү)	1. Халык авыз иҗаты белән таныштыруны дәвам иттерергә. Катлаулы булмаган фразаларны куллануда күнектерергә. Йорт хайваннарының исемнәрен ныгытырга, мөгери, кычкыра, мыраулый, өрә дигән фигыльләр хисабына балаларның сүзлеген активлаштырырга. [М], [у] авазларын төгәл әйтергә өйрәтергә; 2. хәтерне, кабул итүне, авазларны әйтү культурасын үстерергә; 3. халык авыз иҗатына, йорт хайваннарына кызыксыну тәрбияләргә.
II– атна **3-эшчәнлек**	“Йомры икмәк” рус халык әкиятен уку (матур әдәбият)	1. Балаларны “Йомры икмәк” әкияте белән таныштыру, әкиятнең эчтәлеген аңларга ярдәм итү, шар әвәләү күнекмәсен ныгыту, сорауларга җавап бирү осталыгына өйрәтүне дәвам итү; 2. Балаларның кабул итү сәләтен, игътибарын, активлыгын үстерү; 3. Әкият белән кызыксындыру.
III– атна **1-эшчәнлек**	“Матрешкалар” (танып белү)	1. Халык уенчыкларын дөрес атауда, төсендә һәм размерында булган аермалыкларны күрә белүдә күнектерергә; сүзлекне (зур, кечкенә, сарафан, яулык) активлаштырырга; 2. балаларның игътибарын, күзәтүчәнлеген, сорауларга җавап бирү осталыгын үстерергә; 3. балаларда халык уенчыкларына кызыксыну тәрбияләргә.
III– атна **2-эшчәнлек**	“Чуар тавык” әкиятен сөйләү (сөйләм телен үстерү)	1. Балаларны халык авыз иҗаты әсәрләре белән таныштыруны дәвам итәргә, әкиятне тыңлау теләге тудырырга. Чуар, күкәй, алтын, гади, тычкан кебек сүзләр хисабына балаларның сүзлеген баетырга; 2. тәрбияче башлаган фразаны дәвам иттерү осталыгын, хәтерне, игътибарны, кабул итүне үстерергә; 3. әкият персонажларына карата кызыксыну тәрбияләргә.
III– атна **3-эшчәнлек**	“Йомры икмәк” Әкиятен кабатлау (матур әдәбият)	1. Әкиятен тәрбияче белән бергә сөйләргә өйрәтү; аерым фразаларны кабатлатып, балаларның сүз байлыгын активлаштыру; 2. балаларның игътибарын, кабул итү сәләтен үстерү; 3. әкият геройлары белән кызыксындыру.
IV– атна **1-эшчәнлек**	“Теремкәй” рус халык әкиятен уку (матур әдәбият)	1. Балаларның яңа әсәр белән таныштыру, әкиятне аңлап тыңларга өйрәтү; 2. балаларның игътибарын үстерү; 3. халык иҗатына карата кызыксыну тәрбияләү.
IV– атна **2-3 эшчәнлек**	“Теремкәй” әкиятен сәхнәштерү (матур әдәбият)	1. Әкият белән таныштыруны дәвам итү; балаларны сәхнәләштерүэшчәнлегенә җәлеп итү, уен барышында фразаларны дөрес әйтү осталыгына ирешү; 2. балаларның игътибарын, кабул итү сәләтен, активлыгын үстерү; 3. әкиятләр белән кызыксыну тәрбияләнү дәвам итү.

Апрель

Сроклар	Тема	Бурычлар
I– атна **1-эшчәнлек**	“Яз, яз килә...” (танып белү)	1 . Балаларга язгы күренешләр турындагы элементар белемнәр (кар эри, тамчы тама, кояш җылыта, сулар җыела) бирергә. Сүзлек запасын киңәйтергә һәм активлаштырырга; 2. балаларның күзәтүчәнлеген, игътибарын үстерергә; 3. язгы күренешләргә кызыксыну, табигатьтә барган үзгәрешләргә шатлана белүләрен тәрбияләргә.

I– атна **2-эшчәнлек**	“Бүлмә гөлләре (фикус, яран)” (сөйләм телен үстерү)	1. Балаларның гади сорауларга җавап бирү осталыгын камилләштерергә, бүлмә гөлләренең өлешләрен атарга, аларның сыйфат билгеләрен белдерә торган сүзләр хисабына сүзлекне баетырга; 2. гөлләргә карата кызыксынуларын үстерергә; 3. элементар хезмәт күнекмәсе булдыру теләге тәрбияләргә.
I– атна **3-эшчәнлек**	Ш. Галиевнең “Яз” шигырен уку (матур әдәбият)	1. балаларның шигъри әсәрне аңлап кабул итүләренә ирешү, язгы табигать турында мәгълүмат бирү; [т] авазын, *тып* аваз ияртемен дөрес әйтергә күнектерү, сүз байлыгын киңәйтү һәм активлаштыру; 2. балаларның кабул итү сәләтен, игътибарын, кызыксынучанлыгын үстерү; 3. язгы табигать күренешләре белән соклану хисе тәрбияләү.
II– атна **1-эшчәнлек**	“Җәнлекләр урманда яшиләр” (танып белү)	1. Җәнлекләр турында балаларның белемнәрен киңәйтергә һәм ныгытырга, җәнлекләрне таный һәм атый белергә өйрәтергә; 2. балаларның диалоглы сөйләмен активлаштырырга, фикерләүне, мөстәкыйльлекләрен үстерергә; 3. җәнлекләргә карата кызыксыну тәрбияләргә.
II– атна **2-эшчәнлек**	“Йөк машинасы” (сөйләм телен үстерү)	1. Машина, аның өлешләре турындагы балаларның белемнәрен арттырырга, ком, аның үзлекләре белән таныштырырга, машинаның төрен, өлешләрен, комның үзлекләрен белдерә торган исемнәр, сыйфатлар хисабына сүзлекне активлаштырырга. [В], [п] авазларының дөрес әйтелешен булдырырга; 2. кызыксынучанлыкны, кабул итүне үстерергә; 3. тәрбияче һәм яшьтәшләре белән аралашу теләге тәрбияләргә.
II– атна **3-эшчәнлек**	“Тор-тор, тургай” такмагын уку (матур әдәбият)	1. Такмакның эчтәлеге белән таныштыру, [т] авазын дөрес әйтергә күнектерү, аваз ияртемнәре хисабына балаларның сүз байлыгын арттыру; 2. балаларның кабул итү сәләтен, игътибарын, хәтерен үстерү; 3. фольклор әсәрләре белән кызыксындыруны дәвам итү.
III– атна **1-эшчәнлек**	“Сыерчыклар, карлыгачлар килде (рәсемнәр карау)” (танып белү)	1. Балаларны кошларны картинкада танырга һәм атарга өйрәтергә. Балаларның сүзлеген активлаштырырга, сүзлеккә сыерчык, сыерчык оясы, карлыгач сүзләрен кертергә; 2. игътибарны, күзәтүчәнлекне, тәрбияче белән аралашу, сорауларга җавап бирү осталыгын үстерергә; 3. кошларга һәм табигатнең башка объектларына кызыксыну, кошларга карата сакчыл караш, кайгыртучанлык хисләре тәрбияләргә.
III– атна **2-эшчәнлек**	“Язгы урманда” (сөйләм телен үстерү)	1. Кайда?, нинди? сорауларына җавап бирергә өйрәтергә; өстә, агач төбендә сүзләрен куллану хисабына сөйләмнең грамматик төзелешен камилләштерергә; аваз ияртемнәрен ачык, төгәл әйтүдә күнектерергә; [ш] авазын ныгытырга. Табигатьтәге сезон үзгәрешләре турында белемнәрен формалаштыруны дәвам итәргә; 2. балаларның игътибарын, күзәтүчәнлеген үстерергә; 3. табигать объектларына сакчыл караш тәрбияләргә.
III– атна **3-эшчәнлек**	“Тук,тук,тукран” эндәшен уку (матур әдәбият)	1. Шигъри текстны тыңлау осталыгы формалаштыру, кошлар белән таныштыруны дәвам итү, аваз ияртемнәрен кабатлау, [т], [к] һәм [к] авазлары кергән сүзләрне дөрес әйтергә өйрәтү; 2. балаларның игътибарын үстерү; 3. кошларга карата шәфкатҗлелек тәрбияләү.
IV– атна **1-эшчәнлек**	“Песиле тал бөреләрен карау” (танып белү)	1. Балаларны песиле тал, аның өлешләре (ботаклар, бөреләр) белән таныштырырга; табигатьтәге язгы күренешләр турында белемнәр формалаштыруны дәвам итәргә; сүзлек запасын киңәйтергә һәм сүзлекне активлаштырырга (песиле тал, ботак, бөре, йомшак, хуш исле); 2. балаларның кабул итүен, игътибарын күзәтүчәнлекләрен, хәтерен, сорауларга җавап бирү осталыгын үстерергә; 3. табигать объектына карата сак караш, кызыксыну, табигатьтәге матурлыкны күрә белүләрен тәрбияләргә

IV– атна **2-эшчәнлек**	“Бозау, бәрән, колын, кәҗә бәтие, сез кайда?” (сөйләм телен үстерү)	1. Балаларның йорт хайваннары турындагы белемнәрен киңәйтергә. Бозау, бәрән, колын, кәҗә бәтие сүзләре хисабына сүзлекне баетырга һәм активлаштырырга. Тәрбияченең сүзле күрсәтмәләрен үти белү осталыгын формалаштырырга; 2. игътибарны, хәтерне үстерергә; 3. башкаларга ярдәм итү теләге, тыңлаучанлык, хайваннарга карата кайгыртучанлык тәрбияләргә.
IV– атна **3-эшчәнлек**	“Кояш, чык, чык” эндәшен уку (матур әдәбият)	1. Балаларга эндәшнең эчтәлеген аңларга, сюжетны истә калдырырга ярдәм итү; 2. балаларның тыңлый белү осталыгын, уңай эмоөияләрен үстерү; 3. күмәк эшчәнлек белән кызыксындыру.

Май

Сроклар	Тема	Бурычлар
I– атна **1-эшчәнлек**	“Тузганак чәчәген карау” (танып белү)	1. Балаларны үсемлекләр белән таныштыруны дәвам итәргә; тузганак чәчәге турында белемнәр бирергә, аны таныргга, атарга, төзелеше (чәчәге, сабагы, яфраклары) буенча аера белергә өйрәтергә; сүзлек запасын киңәйтергә; тузганак, чәчәк, сабак сүзләрен сөйләмдә активлаштырырга; 2. балаларның сенсор сәләтләрен, кабул итүләрен, игътибарын, күзәтүчәнлеген үстерергә; 3. табигать белән турыдан-туры аралашудан шатлык хисләре уятырга; матурлыкныкүрә белүне, үсемлекләргә сакчыл караш тәрбияләргә
I– атна **2-эшчәнлек**	“Балалар бакчасы ишегалдында” (сөйләм телен үстерү)	1. Исемнәр, фигыльләр, сыйфатлар хисабына сүзлекне активлаштырырга. Фигыльләрне һәм сыйфатларны исемнәр белән яраклаштыруда күнектерергә. Балаларны участокта үсә торган үсемлекләр исеме белән таныштыруны дәвам итәргә. Табигатьтәге сезонлы үзгәрешләр турында белемнәрне киңәйтергә; 2. төсләрне, матурлыкны белдерүче сыйфатлар ярдәмендә сөйләм теле компонентларын үстерергә; 3. табигать объектларына карата кызыксыну, хезмәткә хөрмәт тәрбияләргә.
I– атна **3-эшчәнлек**	К. Д. Ушинскийның “Казлар” хикәясен уку (матур әдәбият)	1. казларны һәм үрдәкләрнеаера белергә өйрәтү, хикәяне күрсәтмәлелек кулланмыйча аңлап кабул итүләренә ирешү, күплек һәм берлек саннардагы исемнәрне аерырга һәм дөрес кулланырга күнектерү; 2. балаларның кабул итү сәләтен, игътибарын, хәтерен, тәрбияченең күрсәтмәләрен үти алу осталыгын үстерү; 3. йорт кошлары белән кызыксыну тәрбияләү.
II– атна **1-эшчәнлек**	“Йорт хайваннары” (танып белү)	1. Балаларның йорт хайваннары (сыер, ат, песи, эт) турындагы белемнәрен (кайда яшиләр, нәрсә ашыйлар) киңәйтергә. Хайваннарның исемнәрен, хәрәкәтләрен атауда күнектерергә; 2. сүзлекне баетырга, тәрбияченең сорауларына җавап бирү, мөстәкыйльлек һәм активлык күрсәтү теләге үстерергә; 3. йорт хайваннарына кызыксыну тәрбияләргә.
II– атна **2-эшчәнлек**	“Кызыксынучан тел” (сөйләм телен үстерү)	1. Балаларны [т], [д], [к] авазлары кергән аваз ияртемнәрен әйтергә өйрәтергә; аваз ияртемнәрен төрле югарылыктагы тавыш (калын, нечкә) белән әйтүдә күнектерергә; [т], [д], [к] авазларын сүзләрдә, фразаларда әйтүне ныгытырга; 2. [Т], [д], [к] авазларын әйтү хисабына сөйләмнең аваз культурасын, балаларның фантазиясен үстерергә; 3. игътибарлылык тәрбияләргә.
II– атна **3-эшчәнлек**	Ә. Каринның “Чебиләр” шигырен уку (матур әдәбият)	1. Күрсәтмәлелек кулланмыйча, шигъри әсәрне тыңларга өйрәтү, [ч] авазын дөрес әйтергә күнектерү; 2. балаларның уңай эмоөияләрен үстерү; 3. йорт кошларына карата кайгыртучанлык тәрбияләү.

III– атна **1-эшчәнлек**	“Балалар тавыкны һәм чебиләрне ашаталар” (авторлары В. Езикеева, Е. Радина) рәсем буенча.” (танып белү)	1. Балаларны картинаны карарга, эчтәлеге буенча сорауларга җавап бирергә, тәрбияченең һәм иптәшләренңнең аңлатмаларын тыңларга өйрәтүне дәвам итәргә; 2. сөйләмне томшык, тавык, чебиләр, табак кебек сүзләр хисабына баетырга, игътибарны, хәтерне, образлы фикерләүне үстерергә; 3. йорт кошларына карата сак караш тәрбияләргә.
III– атна **2-эшчәнлек**	“Зоопарк” (сөйләм телен үстерү)	1. Җылы якның кайбер хайваннары белән таныштырырга; сөйләмдә сыйфатлар кулланырга өйрәтүне дәвам итәргә; яшәү шартлары буенча гомумиләштерергә өйрәтергә; 2. предметлар, уенчыклар турында сөйләм аша ирекле аралашуларын үстерергә; 3. җылы як хайваннарына карата сакчыл караш тәрбияләргә.
III– атна **3-эшчәнлек**	С. Сөләйманованың “Кызыл әтәч” шигырен уку (матур әдәбият)	1. Шигъри әсәрне тыңларга өйрәтү, гади сорауларга җавап бирү теләге уяту, аваз ияртемнәрен өйрәтүне дәвам итү; 2. балаларның кабул итү сәләтен, игътибарын, хәтерен, тәрбияче күрсәтмәләрен үтәү осталыгын үстерү; 3. йорт кошларына карата шәфкатьлелек тәрбияләү.
IV– атна **1-эшчәнлек**	“Ком һәм аның үзлекләре” (танып белү)	1. Балаларны комны тикшерү ысулларына (комны учка алып, йомарларга һәм сибәргә), төсе буенча комның дымлылыгын билгеләргә өйрәтергә; 2. коры, дымлы, юеш, сибелүчән, сибелә, әвәләү сүзләре хисабына балаларның сүзлеген активлаштырырга, игътибарны, сенсор сәләтләрне үстерергә; 3. ком белән уйнауга кызыксыну тәрбияләргә.
IV– атна **2-эшчәнлек**	“Рәхмәт, җәй!” (сөйләм телен үстерү)	1. Балаларны яшелчәләрне, җиләк-җимешләрне тәме буенча аерырга өйрәтүне дәвам итәргә; яшелчәләр, җиләк-җимешләр, агачлар турындагы белемнәрне киңәйтергә; 2. сөйләм теле компонентларын, нормаларын үстерергә; 3. игътибар белән тыңлауларын, табигать объектларына сакчыл караш тәрбияләргә.
IV– атна **3-эшчәнлек**	Д. Гарифуллинның “Мыраубикә” шигырен уку. (матур әдәбият)	1. Шигъри ярдәмендә песи белән таныштыруны дәвам итү, песи турында мәгълүматларына ныгыту һәм киңәйтү; *мыр-мыр, гыр-гыр* аваз ияртемнәрен өйрәтү; 2. сорауларга җавап бирү осталыгын үстерү; 3. песиләргә карата кайгыртучанлык тәрбияләү.

II – нче кечкенәләр төркеменә комплекслы – тематик планы

татар балаларына ана теле өйрәтү өчен

Сентябрь

Сроклар	Тема	Бурычлар
I – атна **1-эшчәнлек**	<u>**Сау бул, җәй! Исәнме, балалар бакчасы!**</u> Кояш, чык! (танып белү)	1) җәй турында күзаллауларга нигез салу, тәүлек өлешләрен дөрес әйтергә күнектерү; 2) балаларның сөйләмен, игътибарын, ишетү хәтерен; күз алдына китерә, хыяллана белүләрен; вак моториканы, рәсем ясау күнекмәсен, иҗади сәләтләрен үстерү; 3) балаларда табигать белән кызыксыну тәрбияләү.
I – атна **2-эшчәнлек**	“Ә” авазы (сөйләм үстерү)	1) «ә» сузык авазын дөрес итеп, кыска һәм озын итеп әйтергә күнектерү. «Ә» авазын аерым, сүзләрдә һәм җөмләләрдә әйтүне ныгыту; 2) сорауларга җавап бирергә теләк уяту; 3) сюжетны чагылдыра торган уеннарда катнашу теләге тәрбияләү
I – атна **3-эшчәнлек**	З.Гомәрованың «Ул шуңа кечкенә» дигән шигырен уку. (матур әдәбият белән таныштыру)	1) балаларны шигъри әсәрне тыңлый һәм аңлый белергә өйрәтүне дәвам итү; аерым сүзләрне, фразаларны тәрбияче артыннан дөрес итеп кабатлауларына ирешү; сүзлекләрен активлаштыру; 2)балаларның аңга алуларын, игътибарларын, хәтерләрен, хәрәкәт активлыкларын үстерү; 3) әсәргә карата кызыксыну уяту, сәламәт яшәү теләге тәрбияләү.
II– атна **1-эшчәнлек**	Йомшакка йәзерләгән сюрприз (танып белү)	1) агачтан ясалган уенчыкларны карау барышында агач материалы, аның үзлекләре (каты, нык) белән таныштыру; тәрбияче сорауларына җавап бирергә өйрәтү; 2) предметларның төсен, формасын, зурлыгын билгели белергә өйрәтү, анализаторлар эшчәнлеген, сүзлек байлыгын, хәтерләрен, игътибарларын үстерү; 3) уенчыкларга карата сакчыл караш, уеннан соң уенчыкларны урынына кую гадәте тәрбияләү.
II– атна **2-эшчәнлек**	“Ә” авазы (сөйләм үстерү)	1) «ә» сузык авазын дөрес итеп, кыска һәм озын итеп әйтергә күнектерү. «Ә» авазын аерым, сүзләрдә һәм җөмләләрдә әйтүне ныгыту; 2) сорауларга җавап бирергә теләк уяту; 3) сюжетны чагылдыра торган уеннарда катнашу теләге тәрбияләү
II– атна **3-эшчәнлек**	Э.Мөэминованың «Үз телендәсөйләшә» шигырен уку. (матур әдәбият белән таныштыру)	1) балаларны Э. Мөэминованың «Үз телендә сөйләшә» дигән шигыре белән таныштыру; аерым сүзләрне тәрбияче артыннан кабатлап, сөйләмдә активлаштыру; 2) аңга алуларын, игътибарын, фикерләүләрен үстерү; 3) туган телгә мәхәббәт һәм аны өйрәнү теләге тәрбияләү.
III– атна **1-эшчәнлек**	<u>**Көз**</u> Куян үстергән кишер һәм помидор (танып белү)	1) балаларга табигатьтәге көзге үзгәрешләр, көзге уңыш турында мәгълүмат бирү, яшелчәләр (кишер, помидор) турындагы белемнәрен ныгыту; 2) балаларның яшелчәләрне (кишер, помидор) тышкы күренеше, тәме, формасы буенча аера белүләренә ирешү; игътибарын, аңга алуларын, диалогик сөйләмен, сенсорик күнекмәләрен үстерү; 3) балаларда сорауларга җавап бирү теләге уяту; табигатькә уңай караш тәрбияләү.
III– атна **2-эшчәнлек**	Бакчада алмалар өлгерде. (сөйләм үстерү)	1) балаларның көз, табигатьтәге көзге үзгәрешләр, җиләк-җимешләр (алма, аның билгеләре) турында күзаллауларын баету нигезендә сүзлек запасын киңәйтү һәм активлаштыру, тиңдәш кисәкләр кергән җөмләләр төзергә өйрәтүне дәвам итү; 2) балаларның игътибарын, аңга алуларын, хәтерен, сенсорик күнекмәләрен, артикуляция аппаратын үстерү; 3) күмәк эшләүгә тарту, сорауларга җавап бирү теләге тәрбияләү

III– атна **3-эшчәнлек**	“Аю белән бабай” әкиятен уку (матур әдәбият белән таныштыру	1) әкиятнең эчтәлеге белән таныштыру, сорауларга аңлап җавап бирергә өйрәтүне дәвам итү; үсемлекләр турындагы белемнәрен киңәйтү; сүзлекләрен баету һәм активлаштыру; 2) балаларның игътибарын, аңга алуларын, диалогик сөйләмнәрен, кулның вак моторикасын үстерү; 3) халык авыз иҗаты әсәрләренә мәхәббәт тәрбияләү.
IV – атна **1-эшчәнлек**	Сары, кызыл яфраклар (танып белү)	1) балаларны көз, кыш ел фасылларының характерлы билгеләре белән таныштыру; бер ел вакыты икенчесен алмаштыруы турында мәгълүмат бирү; көзге яфраклар турындагы белемнәрен (яфракларның төсләре үзгәрә, алар коелалар) киңәйтү. Авазлар әйтелешен ныгыту; 2) балаларның игътибарын, аңга алуларын, хәтерен, бәйләнешле сөйләмен үстерү; көзге табигатьнең матурлыгын күрә белергә өйрәтү; 3) балаларда чиста, пөхтә эшләү теләге тәрбияләү.
IV – атна **2-эшчәнлек**	“Алтын көз” (сөйләм үстерү)	1) тиңдәш кисәкләрдән торган җөмләләр төзергә, аерым предметлардан төркем төзергә, характерлы билгеләре буенча предметны төркемнән аерырга өйрәтүне дәвам итү; предметларның саны буенча бәйләнеш урнаштырганда, «бер», «күп», «аз», «берәү дә юк» сүзләрен куллана, сүзләрдә [с], [з], [ф], [к] тартыкларын ачык итеп әйтә белүләренә ирешү; 2) балаларның игътибарын, зиһенгә алуларын үстерү; тәрбияче соравына аңлаешлы итеп җавап бирүләренә ирешү; табигатьнең матурлыгын аңларга өйрәтү; 3) табигатькә карата уңай мөнәсәбәт тәрбияләү.
IV – атна **3-эшчәнлек**	Ә. Ерикәйнең «Көз» шигырен яттан өйрәнү (матур әдәбият белән таныштыру	1)Балаларга шигырьнең эчтәлеген аңларга булышу. Сәнгатле итеп сөйләргә өйрәтүне дәвам итү. Саргайды, шиңде, коелды фигыльләре хисабына сүз байлыгын арттыру. 2).Балаларның аңлый алуларын, хәтер сәләтләрен үстерү. 3) Көзге матурлыкка соклану хисе, күзәтүчәнлек тәрбияләү.

Октябрь

Сроклар	Тема	Бурычлар
I – атна **1-эшчәнлек**	<u>**Мин һәм минем гаиләм**</u> Кунак каршылыйбыз. (танып белү)	1) савыт-сабаның аерым предметлары, аларның кулланылышы турында белемнәренә төгәллек кертү; тәрбияче белән бергә кыска хикәя төзергә өйрәнүне дәвам итү; әңгәмәгә тарту; 2) балаларның игътибарын, аңга алуларын үстерү; тәрбияче биргән сорауны ишетү, аңлау һәм аңлаешлы итеп җавап бирүләренә ирешү; үз исемен дөрес итеп әйтә белергә өйрәтү; 3) балаларда сөйләм этикетына нигез салу (исәнләшү, танышу, саубуллашу); өлкәннәргә булышу теләге уяту; савыт- сабага сак караш тәрбияләү.
I – атна **2-эшчәнлек**	Безнең гаилә. (сөйләм үстерү)	1) балаларның гаилә һәм гаилә әгъзалары турындагы белемнәрен баетуны дәвам итү; исемнәрне сан, тартым белән төрләндерүгә (әни-әниләр, әни-әнием) күнектерү; 2) балаларның игътибарын, хәтерен, аңга алуларын үстерү; 3) олылар белән ирекле аралашу күнекмәләре; гаиләгә һәм гаилә әгъзаларына карата игътибарлылык, кайгыртучанлык тәрбияләү.
I – атна **3-эшчәнлек**	«Башбармак...» шигъриәсәренуку. (матур әдәбият белән таныштыру)	1)шигъри әсәрнең эчтәлеге аша бармак атамаларын истә калдыру, бармак уеннары өйрәнү; 2) балаларның аңга алуларын, хәтерен, сәнгатьле сөйләмен, бармакларының хәрәкәтчәнлеген үстерү; 3) халык авыз иҗатына хөрмәт тәрбияләү.

II – атна **1-эшчәнлек**	Кунак каршылыйбыз. (танып белү)	1) савыт-сабаның аерым предметлары, аларның кулланылышы турында белемнәренә төгәллек кертү; тәрбияче белән бергә кыска хикәя төзергә өйрәнүне дәвам итү; әңгәмәгә тарту; 2) балаларның игътибарын, аңга алуларын үстерү; тәрбияче биргән сорауны ишетү, аңлау һәм аңлаешлы итеп җавап бирүләренә ирешү; үз исемен дөрес итеп әйтә белергә өйрәтү; 3) балаларда сөйләм этикетына нигез салу (исәнләшү, танышу, саубуллашу); өлкәннәргә булышу теләге уяту; савыт- сабага сак караш тәрбияләү.
II – атна **2-эшчәнлек**	Безнең гаилә (сөйләм үстерү)	1) балаларның гаилә һәм гаилә әгъзалары турындагы белемнәрен баетуны дәвам итү; исемнәрне сан, тартым белән төрләндерүгә (әни-әниләр, әни-әнием) күнектерү; 2) балаларның игътибарын, хәтерен, аңга алуларын үстерү; 3) олылар белән ирекле аралашу күнекмәләре; гаиләгә һәм гаилә әгъзаларына карата игътибарлылык тәрбияләү.
II – атна **3-эшчәнлек**	Ә.Бикчәнтәеваның «Бәтиләр» шигыренуку (матур әдәбият белән таныштыру)	1)шигырнең эчтәлеген аңлауларына ирешү; йорт хайваннары турындагы белемнәрен киңәйтү һәм тирәнәйтү; сорауларга тулы җаваплар бирергә, аваз иялтемнәрен дөрес кабатларга өйрәтү; 2) балаларның аңга алуларын, сүзлек байлыгын, музыкаль ишетү сәләтен үстерү; 3) йорт хайваннарына карата кайгыртучанлык хисе тәрбияләү.
III– атна **1-эшчәнлек**	**<u>Минем йортым, Минем шәһәрем</u>** Мин – «КамАЗ» оныгы. (танып белү)	1) балаларны туган шәһәр, аның исеме (Яр Чаллы), шәһәрдә ясала торган «КамАЗ» машинасы белән таныштыру, юл йөрү кагыйдәләре турында элементар белемнәр бирү; 2) аңга алуларын, диалогик сөйләмнәрен үстерү; сүзләрне, кыска фразаларны ачык әйтә белүләренә ирешү; 3) туган шәһәр, «КамАЗ» эшчеләре, аларның хезмәте белән горурлану хисе тәрбияләү.
III– атна **2-эшчәнлек**	Уенчык песи баласы турында хикәяләү (сөйләм үстерү)	1) балаларның гаилә турындагы күзаллауларын киңәйтү; уенчыкны карауга балаларны җәлеп итү; уенчыкны сорауларга җавап бирү юлы белән тасвирларга, тәрбияче ярдәмендә уенчык турында кыска хикәя төзергә өйрәтүне дәвам итү; 2) балаларның игътибарын, аңга алуларын, күзәтүчәнлеген, сүзлек байлыгын үстерү; 3) тәрбияче һәм иптәшләре белән аралашу теләге уяту; йорт хайваннарына карата мәрхәмәтлелек, кайгыртучанлык хисләре тәрбияләү
III– атна **3-эшчәнлек**	«Әлли-бәлли итәргә ...» бишек җырын уку. (матур әдәбият белән таныштыру)	1) бишек җырының эчтәлеген, тәрбияче сөйләмен аңлауларына ирешү; сөйләмдә тирбәтергә фигылен куллана белергә өйрәтү; 2) аңга алуларын, игътибарны, конкрет-образлы фикерләүләрен үстерү; 3) сөйләм этикетының гади кагыйдәсен (тәмле йокы теләү) тормышта куллану теләге уяту; бишек җырлары белән кызыксыну, аларны уен вакытларында җырларга омтылыш тәрбияләү
IV – атна **1-эшчәнлек**	Минем – шәһәрем. (танып белү)	1) балаларны туган шәһәр, аның исеме (Чистай), шәһәр урамнары белән таныштыру; 2) аңга алуларын, диалогик сөйләмнәрен үстерү; сүзләрне, кыска фразаларны ачык әйтә белүләренә ирешү; 3) туган шәһәр, туган шәһәр халкының хезмәте белән горурлану хисе тәрбияләү.
IV – атна **2-эшчәнлек**	Алсуның яңа өе. (сөйләм үстерү)	1) балаларны йорт җиһазлары белән таныштыру, билгеләнешләре буенча гомумиләштерергә өйрәтү; бирелгән сорауны аңлау һәм җавап бирүләренә ирешү; 2) җиһаз предметларының атамасын һәм билгеләнешен, аларның нинди материалдан эшләнгәнен ачыклауларына ирешү; *артында, янында, өстендә* кебек сүзләр хисабына сүзлек байлыгын үстерү; 3) йорт җиһазларына карата сакчыл караш тәрбияләү.
IV – атна **3-эшчәнлек**	Н.Каштанның “Безнең сыер” шигырен уку. (матур әдәбият)	1) әкиятнең эчтәлеген аңлауларына, тәрбияче сорауларын аңлап җавап бирүләренә ирешү; кайбер сүзләрне (мөгери, китер, йөгер) үзләштерүләренә ирешү, [у] авазы кергән аваз иялтемнәрен әйтергә күнектерү; 2) балаларның игътибарын, аңга алуларын үстерү; 3) йорт хайваннарына карата кайгыртучанлык тәрбияләү

Ноябрь

Сроклар	Тема	Бурычлар
I– атна **1-эшчәнлек**	Минем – шәһәрем. (танып белү)	1) балаларны туган шәһәр, аның исеме (Чистай), шәһәр урамнары белән таныштыру, юл йөрү кагыйдәләре турында элементар белемнәр бирү; 2) аңга алуларын, диалогик сөйләмнәрен үстерү; сүзләрне, кыска фразаларны ачык әйтә белүләренә ирешү; 3) туган шәһәр, туган шәһәр халкының хезмәте белән горурлану хисе тәрбияләү.
I– атна **2-эшчәнлек**	Алсуның яңа өе. (сөйләм үстерү)	1) балаларның яңа шигырьне эчтәлеген аңлап кабул итүләренә ирешү, сорауларга төгәл итеп җавап бирергә күнектерү; 2) аңга алуларын, игътибарын, фикерләүләрен, хәрәкәтләре төгәллегенен үстерү; 3) балаларда пөхтә һәм чиста йөрү теләге тәрбияләү.
I– атна **3-эшчәнлек**	Җ. Тәрҗемановның «Үзен бик чиста йөртә» шигырен уку. (Матур әдәбият)	1) балаларның яңа шигырьне эчтәлеген аңлап кабул итүләренә ирешү, сорауларга төгәл итеп җавап бирергә күнектерү; 2) аңга алуларын, игътибарын, фикерләүләрен, хәрәкәтләре төгәллегенен үстерү; 3) балаларда пөхтә һәм чиста йөрү теләге тәрбияләү
II– атна **1-эшчәнлек**	Минем өем. (танып белү)	1) балаларны туган шәһәр, аның исеме (Чистай), шәһәр урамнары белән таныштыру, 2) аңга алуларын, диалогик сөйләмнәрен үстерү; сүзләрне, кыска фразаларны ачык әйтә белүләренә ирешү; 3) туган шәһәр, үзең яшәгән өй белән горурлану хисе тәрбияләү.
II– атна **2-эшчәнлек**	Алсуның яңа өе. (сөйләм үстерү)	1) балаларның яңа шигырьне эчтәлеген аңлап кабул итүләренә ирешү сорауларга төгәл итеп җавап бирергә күнектерү; 2)аңгаалуларын,игътибарын,фикерләүләрен,хәрәкәтләре төгәллеген үстерү; 3)баларда пөхтә һәм чиста йөрү теләге тәрбияләү.
II– атна **3-эшчәнлек**	“Олыга-утын ярырга”бармак уены. (Матур әдәбият)	1)фольклор әсәрләренә карата кызыксыну уяту;шигъри әсәрнең эчтәлеген аңлауларына ирешү; 2)балаларда уңай эмциональ халәт булдыру; 3)хезмәткә уңай караш тәрбияләү.
III – атна **1-эшчәнлек**	Тылсымлы шкатулка. (танып белү)	1) сөйләмдә бәйлек сүзләрне (эчендә, артында, астында, өстә, өстендә) кулланырга, «кайда?, «кая?» сорауларына җавап бирергә, тәрбияче һәм иптәшләре белән иркле аралашырга өйрәтүне дәвам итү; 2) игътибарны, тәрбиячеңең күрсәтмәләре буенча эшләү күнекмәләрен үстерү; 3) җәнлекләргә карата кайгыртучанлык тәрбияләү.
III – атна **2-эшчәнлек**	Төлке бездә кунакта (сөйләм үстерү)	1) сөйләмдә бәйлек сүзләрне (эчендә, артында, астында, өстә, өстендә) кулланырга, «кайда?, «кая?» сорауларына җавап бирергә, тәрбияче һәм иптәшләре белән иркле аралашырга өйрәтүне дәвам итү; 2) игътибарны, тәрбиячеңең күрсәтмәләре буенча эшләү күнекмәләрен үстерү; 3) җәнлекләргә карата кайгыртучанлык тәрбияләү.
III – атна **3-эшчәнлек**	Бари Рәхмәтнең «Кыш бабай» шигырен яттан өйрәнү. (матур әдәбият)	1) эчтәлеген аңлауларына, тәрбияче сорауларын аңлап җавап бирүләренә ирешү; шигырьне яттан сөйләүгә омтылышларын хуплау, сорауларга текст сүзләре белән җавап бирүгә күнектерү; 2) балаларның аңга алуларын, хәтерен, сүзлеген, игътибарын, хәрәкәтләр төгәллеген үстерү; 3) балаларда Кыш бабайга, Яңа ел бәйрәменәкарата уңай хисләр тәрбияләү.
IV – атна **1-эшчәнлек**	Кышкы уеннар, (танып белү)	1) кыш турында балаларның белемнәрен киңәйтү. 2)рәсемгә карап тәрбиячеңең сорауларына җавап кайтарырга өйрәтү. 3) табигатҗкә мәхәббәт тәрбияләү.

IV – атна **2-эшчәнлек**	“Куянкай”уенын өйрәтү. (сөләм үстерү)	1) Шигырь эчтәлеген истә калдырып хәрәкәтләрне ясарга өйрәтү. 2) ихтыярый хәтер үстерү. 3) уен өйрәнү теләге уяту.
IV – атна **3-эшчәнлек**	Ә.Бикчәнтәева “Салкын саф һава” (матур әдәбият)	1)шигырьнең эчтәлеген аңларга булышу һәм ел фасылына караган сүзләрне сөйләмдә куллану. 2)тыңлау сәләтен үстерү. 3)шигъриятькә мәхәббәт тәрбияләү.

Декабрь

Сроклар	Тема	Бурычлар
I– атна **1-эшчәнлек**	Кыш килә. (танып белү)	1)ел фасылларының характерлы үзенчәлекләре белән таныштыруны дәвам итү. 2)логик фикерләү сәләтен үстерү. 3)табигатькә мәхәббәт тәрбияләү.
I– атна **2-эшчәнлек**	Саф һавада. (сөйләм үстерү)	1)балаларның” Кыш” темасына алынган бнлемнәрен системалаштыру. 2)үзара дустанә мөнәсәбәт тәрбияләү.
I– атна **3-эшчәнлек**	А.Алиш “Куян кызы”. (матур әдәбият)	1)әкиятне кызыксынып тыңларга, эчтәлеген истә калдырырга ярдәм итү. 2)логик фикерләү сәләтен үстерү. 3)матур әдәбиятка кызыксыну уяту.
II – атна **1-эшчәнлек**	А.Алиш “Куян кызы”. (танып белү)	1)әкиятне кызыксынып тыңларга, эчтәлеген истә калдырырга ярдәм итү,мультфильм барышында эчтәлекне хәтердә ныгыту. 2)логик фикерләү сәләтен үстерү. 3)матур әдәбиятка кызыксыну уяту.
II – атна **2-эшчәнлек**	Куян белән Тиенне чыршы Бәйрәменә чакырабыз. (сөйләм үстерү)	1) балаларның кышкы табигатьнең характерлы үзенчәлекләре, кыргый җәнлекләр турындагы күзаллауларын киңәйтү, тикшеренүләр барышында суның үзлекләре турында мәгълүмат бирү; авазларның артикуляциясен ныгыту; 2) балаларның игътибарын, хәтерен үстерү, танып белү активлыкларын формалаштыру; 3) балаларда Яңа ел бәйрәме уңаеннан яхшы кәеф, шатлык хисләре булдыруга шартлар тудыру; җәнлекләргә карата кайгыртучанлык хисе тәрбияләү.
II – атна **3-эшчәнлек**	Б.Рәхмәтнең ”Кыш бабай” шигырен яттан өйрәнү. (матур әдәбият)	1) эчтәлеген аңлауларына, тәрбияче сорауларын аңлап җавап бирүләренә ирешү; шигырьне яттан сөйләүгә омтылышларын хуплау, сорауларга текст сүзләре белән җавап бирергә күнектерү; 2) балаларның аңга алуларын, хәтерен, сүзлеген, игътибарын, хәрәкәтләр төгәллеген үстерү; 3) балаларда Кыш бабайга, Яңа ел бәйрәменә карата уңай хисләр тәрбияләү.
III – атна **1-эшчәнлек**	Тиздән чыршы бәйрәме.(танып белү)	1.Балаларда күтәренке кәеф булдыру. 2.Өйрәнелгән шигырьәрне, җырларны Кыш бабайга сөйләү теләге уяту.
III – атна **2-эшчәнлек**	И.Шәймөхәммәтовның «Мактанчык бака» әсәрен уку. (сөйләм үстерү)	1) балаларны хикәя белән таныштыру, мактанчык сүзен сөйләмдә активлаштыру, тәрбияче биргән сорауларга аңлап җавап бирергә күнектерү; әйләнә-тирә турындагы белемнәрен киңәйтү; 2) балаларның аңга алуларын, хәтерен, игътибарын, сүзлек байлыгын үстерү; 3) балаларда тыйнаклык; бергә шөгыльләнү теләге тәрбияләү.
III – атна **3-эшчәнлек**	Р. Вәлиеваның «Сүз тыңлаучан булыгыз» шигырен уку. (матур әдәбият)	1) балаларны Р.Вәлиеваның шигыре белән таныштыру, сорауларга төгәл җавап бирүләренә ирешү, җиһаз сүзен актив сүзлеккә кертү. Җиһаз атамаларын таный һәм атый белергә өйрәтү; 2) балаларның аңга алуларын, игътибарын, хәтерен, диалогик сөйләмен үстерү; 3) тыйнаклык, тыңлаучанлык тәрбияләү, кунакта үз-үзеңне тота белү кагыйдәләрен үзләштерә башлау.

IV – атна **1-эшчәнлек**	“Чыршы бәйрәмендә” картинасын карау. (танып белү)	1)рәсемнең эчтәлеге буенча бирелгән сорауларга дөрес һәм аңларлык итеп җавап бирергә күнектерү. 2) балаларда игътибарлылык һәм күзәтүчәнлек тәрбияләү.
IV – атна **2-эшчәнлек**	Яңа ел килә. (матур әдәбият)	1)өйрәнгән җыр һәм шигырьләрне сәнгатьле башкару күнекмәләрен үстерү. 2)үз теләге буенча татар халыкуеннарын тәкъдим итә,оештыра белү сыйфатларын камилләштерү. 3)балаларда мөстәкыйллек һәмсәнгатьле башкару осталыгы, эстетик зәвык тәрбияләү.
IV – атна **3-эшчәнлек**	Күңел ачу шөгыле. (сөйләм үстерү)	1)атна буе алган белемнәрен ныгыту һәм бәйрәм вакытында туган тәэсирләре белән бүлешү. 2)иҗади фикер йөртүләрен, сөйләм телләрен үстерү. 3)төрле ситуаөияләрдән чыга белү күнекмәләрен тәрбияләү.

Гыйнвар

Сроклар	**Тема**	**Бурычлар**
II– атна **1-эшчәнлек**	Җимлек янында. (танып белү)	1) кышлаучы кошларны күзәтүне оештыру; аларны тышкы кыяфәтләре буенча танырга өйрәтүне дәвам итү; пумаланың очы белән ярма бөртекләре ясауны ныгыту; 2) аваз ияртемнәрен әйтүдә күнектерү; сүзлек запасын баету, күзәтүчәнлекләрен, игътибарлылыкларын үстерү; 3) кошларга карата сак караш, алар турында кайгыртучанлык, кышын аларны тукландыру теләге тәрбияләү.
II– атна **2-эшчәнлек**	Алсуны урамга киендерәбез. (Кышкы киемнәрне карау) (сөләм үстерү)	1) кышкы киемнең билгеләнешен, төсен, аерым детальләрен, материалын атап, аны сурәтләргә; исемне сыйфат белән бәйләп, сорауларга тулы җавап бирергә өйрәтүне дәвам итү; 2) тукыма, мех, йомшак, җылы, шома, ак, яшел, зәңгәр сүзләре хисабына сүзлекләрен активлаштыру, конкрет-образлы фикерләүләрен, игътибарларын, күрү хәтерләрен үстерү; 3) киемнәргә карата сакчыл караш тәрбияләү.
III– атна **1-эшчәнлек**	“Чанада шуабыз” рәсемен караур. (танып белү)	1) балаларны рәсемне карарга, аның эчтәлеген аңларга, эчтәлеге буенча сорауларга җавап бирергә өйрәтүне дәвам итү; 2)диалогик сөйләмнәрен; күзәтүчәнлекләрен, күрсәтмә-образлы фикерләүләрен үстерү; 3) кышның матурлыгын күрә белергә өйрәтү.
III– атна **2-эшчәнлек**	Кар ява (сөләм үстерү)	1) балаларның кыш турында күзаллауларын киңәйтү; кар, аның билгеләре белән таныштыруны дәвам итү; сөйләмдә сыйфатларны дөрес куллана белүләренә ирешү; 2) балаларның игътибарын, диалогик сөйләмен, рәсем ясауга кызыксынуларын, пространствода ориентлашуларын, сөйләм сулышын үстерү; 3) башкаларга ярдәм итү теләге тәрбияләү.
III– атна **3-эшчәнлек**	Һ.Такташның «Ләйлә» шигырен уку. (матур әдәбият)	1) шигъри әсәрнең эчтәлеген аңлауларына, сорауларга дөрес җавап бирүләренә ирешү; тәрбияче артыннан аерым сүзләрне, фразаларны кабатларга теләк уяту; ел фасыллары турындагы белемнәрен тирәнәйтү; 2) балаларның аңга алуларын, хәтерен, игътибарын, хәрәкәтләр төгәллеген үстерү; 3) кышкы табигатьнең матурлыгын күрә, соклана белүләренә шартлар тудыру.
IV – атна **1-эшчәнлек**	“Чанада шуабыз” рәсемен караур. (танып белү)	1) балаларны рәсемне карарга, аның эчтәлеген аңларга, эчтәлеге буенча сорауларга җавап бирергә өйрәтүне дәвам итү; 2)диалогик сөйләмнәрен; күзәтүчәнлекләрен, күрсәтмә-образлы фикерләүләрен үстерү; 3) кышның матурлыгын күрә белергә өйрәтү.

IV – атна **2-эшчәнлек**	Булатны урамга киендерәбез. (Кышкы киемнәрне карау) (сөләм үстерү)	1) кышкы киемнең билгеләнешен, төсен, аерым детальләрен, материалын атап, аны сурәтләргә; исемне сыйфат белән бәйләп, сорауларга тулы җавап бирергә өйрәтүне дәвам итү; 2) тукыма, мех, йомшак, җылы, шома, ак, яшел, зәңгәр сүзләре хисабына сүзлекләрен активлаштыру, конкрет-образлы фикерләүләрен, игътибарларын, күрү хәтерләрен үстерү; 3) киемнәргә карата сакчыл караш тәрбияләү.
IV – атна **3-эшчәнлек**	Җ. Дәрзамановның «Алмаз» шигырен уку. (матур әдәбият)	1) балаларны Җ. Дәрзамановның шигыре белән таныштыру, тәрбиячәнең сорауларына җавап бирергә күнектерү; җыр тыңлаганда актив булырга өйрәтү; 2) аңга алуларын, игътибарны, сүзлекне, музыкаль ишетү сәләтен үстерү; 3) дөрес киенергә теләк уяту, шигырьләр белән кызыксыну хисе тәрбияләү.
V – атна **1-эшчәнлек**	“Безнең кунаклар” Мультфильм карау, гаилә турында әңгәмә.	1) балаларның игътибарын, аңга алуларын үстерү; тәрбияче биргән сорауны ишетү, аңлау һәм аңлаешлы итеп җавап бирүләренә ирешү; үз исемен дөрес итеп әйтә белергә өйрәтү; 2) балаларда сөйләм этикетына нигез салу (исәнләшү, танышу, саубуллашу);
V – атна **2-эшчәнлек**	Безнең гаилә (сөйләм үстерү)	1) балаларның гаилә һәм гаилә әгъзалары турындагы белемнәрен баетуны дәвам итү; исемнәрне сан, тартым белән төрләндерүгә (әни-әниләр, әни-әнием) күнектерү; 2) балаларның игътибарын, хәтерен, аңга алуларын үстерү; 3) олылар белән ирекле аралашу күнекмәләре; гаиләгә һәм гаилә әгъзаларына карата игътибарлылык, кайгыртучанлык тәрбияләү.
V – атна **3-эшчәнлек**	А. Алишның “Куян кызы” әкиятен уку. (матур әдәбият”	1)әкиятнең эчтәлеге буенча бирелгән сорауларга дөрес һәм аңлатлык итеп җавап бирергә күнектерү. 2) балаларда игътибарлылык һәм олыларга карата хөрмәт тәрбияләү.

Февраль

Сроклар	Тема	Бурычлар
I– атна **1-эшчәнлек**	Ватанны саклаучылар көне (танып белү)	1) балаларны Ватанны саклаучылар көне белән таныштыру; 2) балаларның игътибарын, аңга алуларын; диалогик, монологик сөйләмнәрен үстерү; 3) балаларда Туган илгә мәхәббәт, малайларда көчле, кыю булырга омтылыш тәрбияләү.
I– атна **2-эшчәнлек**	Очучылар (сөйләм телен үстерү)	1) балаларны самолетның өлешләрен, зурлыгын, формасын билгеләргә һәм атарга өйрәтүне, исемнәрне сыйфатлар белән яраклаштыру күнекмәләре формалаштыруны, [у] сузык авазын әйтүгә күнектерүне дәвам итү; *очучы, очыпкитү, очып төшү, аска, өскә, уңга, сулга, самолет* сүзләрехисабына сүзлекне активлаштыру; 2) балаларның нинди? кайда? кая? нәрсә? сорауларына тулы фразалар белән җавап бирүләренә ирешү, игътибарларын үстерү; 3) очучы һөнәренә хөрмәт, патриотик хисләр тәрбияләү.
I– атна **3-эшчәнлек**	Ә.Исхакның «Гүзәл» шигыренуку. (матур әдәбият)	1) балаларны шигъри әсәрне тыңлый һәм аңлый белергә өйрәтүне дәвам итү, тәрбияче сорауларына аңлы рәвештә җавап бирүләренә, җырның сүзләренә туры китереп, төгәл хәрәкәтләр ясауларына ирешү; 2) балаларның аңга алуларын, хәтерен, игътибарын, диалогик сөйләмен, хәрәкәтләрен үстерү; 3) балаларда культура- гигиена күнекмәләре тәрбияләү.
II– атна **1-эшчәнлек**	Ватанны саклаучылар көне (танып белү)	1) балаларны Ватанны саклаучылар көне белән таныштыруны дәвам итү. 2. диалогик, монологик сөйләмнәрен үстерү; 3. балаларда Туган илгә мәхәббәт, малайларда көчле, кыю булырга омтылыш тәрбияләү.

II– атна 2-эшчәнлек	Ватанны саклаучылар көне (сөйләм телен үстерү)	1.Балаларны этиләр һөнәренә калышлы сюжетлы кечкенә рәсемнәр карарга,аланың эчтәлеген аңларга өйрәтү, эш- гамәлләрне белдерә торган сүзләр хисабына балаларның сүзлеген активлаштыру. 2.Балаларның сүз байлыгын үстерү. 3.Төрле һөнәр ияләренә һәм этиләр хезмәтенә карата кызыксыну уяту.
II– атна 3-эшчәнлек	Ә.Исхакның «Гүзәл» шигыренуку. (матур әдәбият)	1) балаларны шигъри әсәрне тыңлый һәм аңлый белергә өйрәтүне дәвам итү, тәрбияче сорауларына аңлы рәвештә җавап бирүләренә, җырның сүзләренә туры китереп, төгәл хәрәкәтләр ясауларына ирешү; 2) балаларның аңга алуларын, хәтерен, игътибарын, диалогик сөйләмен, хәрәкәтләрен үстерү; 3) балаларда культура- гигиена күнекмәләре тәрбияләү
III– атна 1-эшчәнлек	Сигезенче Март Минем әнием (танып белү)	1) әниләр турында әңгәмәдә катнашырга, әниләрнең исемен дөрес әйтә белергә өйрәтү; әзер формалардан бизәк төзеп, кәгазь битендә ябыштырырга өйрәтүне дәвам итү; 2) балаларның игътибарын, аңга алуларын, хәтерен, сүзлек байлыгын үстерү; 3) балаларда пөхтәлек, әниләргә карата җылы мөнәсәбәт, хөрмәт, мәхәббәт тәрбияләү.
III– атна 2-эшчәнлек	Сигезенче Март Минем әнием (сөйләм телен үстерү)	1) балаларның әниләр бәйрәме турындагы белемнәрен киңәйтү, [ә] авазын ачык итеп әйтүләрен камилләштерү; әңгәмәдә катнашуга тарту; 2) балаларның игътибарын, аңга алуларын, хәтерен, диалогик сөйләм формасын үстерү; 3) балаларда әниләргә мәхәббәт һәм аларга ярдәм итү теләге тәрбияләү
III– атна 3-эшчәнлек	Д. Аппакованың «Рөстәм» әсәрен уку.	1) чәчмә әсәрнең эчтәлеген аңлауларына, тәрбияченең сорауларына дөрес җавап бирүләренә ирешү; 2) балаларның аңга алуларын, игътибарын, диалогик сөйләмнәрен үстерү; 3) табын әдәбе тәрбияләү
IV– атна 1-эшчәнлек	Сигезенче Март Минем әнием (танып белү)	1) әниләр турында әңгәмәдә катнашырга, әниләрнең исемен дөрес әйтә белергә өйрәтү; әзер формалардан бизәк төзеп, кәгазь битендә ябыштырырга өйрәтүне дәвам итү; 2) балаларның игътибарын, аңга алуларын, хәтерен, сүзлек байлыгын үстерү; 3) балаларда пөхтәлек, әниләргә карата җылы мөнәсәбәт, хөрмәт, мәхәббәт тәрбияләү.
IV– атна 2-эшчәнлек	Кояш гомере телим мин, әнием, сиңа! (сөйләм телен үстерү)	1) балаларның әниләр бәйрәме турындагы белемнәрен киңәйтү, [ә] авазын ачык итеп әйтүләрен камилләштерү; әңгәмәдә катнашуга тарту; 2) балаларның игътибарын, аңга алуларын, хәтерен, диалогик сөйләм формасын үстерү; 3) балаларда әниләргә мәхәббәт һәм аларга ярдәм итү теләге тәрбияләү.
IV– атна 3-эшчәнлек	З. Туфайловның «Әни сүзе» шигырен ятлау.	1) балаларны шигырь белән таныштыру; истә калдыру максатыннан, тәрбияче биргән сорауларга шигырь сүзләре белән җавап бирүләренә ирешү; 2) балаларның аңга алуларын, хәтерен, сәнгатьле сөйләмен, сенсор сәләтләрен үстерү, аларда уңай эмоцияләр тудыру; 3) әниләргә карата мәхәббәт тәрбияләү.

Март

Сроклар	Тема	Бурычлар
I– атна 1-эшчәнлек	Минем әнием (танып белү)	1) әниләр турында әңгәмәдә катнашырга, әниләрнең исемен дөрес әйтә белергә өйрәтү; әзер формалардан бизәк төзеп, кәгазь битендә ябыштырырга өйрәтүне дәвам итү; 2) балаларның игътибарын, аңга алуларын, хәтерен, сүзлек байлыгын үстерү; 3) балаларда пөхтәлек, әниләргә карата җылы мөнәсәбәт, хөрмәт, мәхәббәт тәрбияләү.

I– атна **2-эшчәнлек**	Кояш гомере телим мин, әнием, сиңа (сөйләм телен үстерү)	1) балаларның әниләр бәйрәме турындагы белемнәрен киңәйтү, [ә] авазын ачык итеп әйтүләрен камилләштерү; әңгәмәдә катнашуга тарту; 2) балаларның игътибарын, аңга алуларын, хәтерен, диалогик сөйләм формасын үстерү; 3) балаларда әниләргә мәхәббәт һәм аларга ярдәм итү теләге тәрбияләү.
I– атна **3-эшчәнлек**	Сигезенче Март Д. Аппакованың «Рөстәм» әсәрен уку (матур әдәбият)	1) чәчмә әсәрнең эчтәлеген аңлауларына, тәрбияченең сорауларына дөрес җавап бирүләренә ирешү; 2) балаларның аңга алуларын, игътибарын, диалогик сөйләмнәрен үстерү; 3) табын әдәбе тәрбияләү.
II– атна **1-эшчәнлек**	Тере һәм уенчык кошларны карау (танып белү)	1) тере һәм уенчык кошны чагыштырып, уенчык кош – дымка уенчыгы белән таныштыру, уенчык кошның нинди материалдан ясалган булуын ачыклау; төсләрне, дымка бизәге элементларын ныгыту; 2) балаларның игътибарын, күзәтүчәнлеген үстерү, сорауларга тулы җавап бирергә өйрәнүне дәвам итү; 3) кошлар белән кызыксыну, аларга карата сак караш, кайгыртучанлык тәрбияләү.
II– атна **2-эшчәнлек**	«Теремкәй» рус халык әкиятен сөйләү (сөйләм телен үстерү)	1) балаларны әкиятне игътибар белән тыңларга, сюжетның эзлеклелеген күзәтә белергә өйрәтү; 2) *Тычкан-Чыелдык, бака-Бакылдык, куян-Куркаккай, төлке-Хәйләбай, бүре-Сорыколак, аю- Камытаяк* сүзтезмәләре хисабына балаларның сүзлеген баету, активлаштыру; игътибарны, ишетү, күрү хәтерен үстерү; 3) халык иҗатына кызыксыну тәрбияләү.
II– атна **3-эшчәнлек**	«Чәбәк-чәбәкәбкәсе...» юаткычын уку (матур әдәбият)	1)балаларныңюаткычны күрсәтмәлектән башка гына тыңлый белүләренә ирешү; истә калдыру максатыннан, юаткычның кайбер сүзләрен тәрбияче артыннан берничә тапкыр кабатларга мөмкинлек бирү; 2) балаларның аңга алуларын, игътибарын; кул һәм гәүдә хәрәкәтләрен үстерү; 3) татар халык аваз иҗаты белән кызыксыну тәрбияләү.
III– атна **1-эшчәнлек**	Шәхси гигена әйберләре белән таныштыру. (танып белү)	1.Юыну әйберләре белән танышу, сабын, су, сөлге сүзләрен өйрәнеп, балаларның сүзлек байлыгын арттыру. 2.Тиз истә калдырырга өйрәтү. 3.Курчак үрнәгендә үз-үзеңне чиста тоту теләге тәрбияләү.
III– атна **2-эшчәнлек**	«Төлке, Куян һәм Әтәч» әкиятен сөйләү (сөйләм телен үстерү)	1) рус халык әкиятен балаларның исләренә төшерү; сюжетның үсеше артыннан күзәтергә, әкиятнең эчтәлеге буенча сорауларга җавап бирергә өйрәтү; 2) балаларның аңга алуларын, хәтерен, игътибарын, фикерләвен, сәнгатьле сөйләмен үстерү; 3) балаларда кеше хәленә керә белүчәнлек, кайгыртучанлык, ярдәмчеллек, бер-берсенә карата игътибарлылык, дуслык хисләре тәрбияләү.
III– атна **3-эшчәнлек**	З. Туфайловның «Әни сүзе» шигырен ятлау. (матур әдәбият)	1) балаларны шигырь белән таныштыру; истә калдыру максатыннан, тәрбияче биргән сорауларга шигырь сүзләре белән җавап бирүләренә ирешү; 2) балаларның аңга алуларын, хәтерен, сәнгатьле сөйләмен, сенсор сәләтләрен үстерү, аларда уңай эмоцияләр тудыру; 3) әниләргә карата мәхәббәт тәрбияләү
IV– атна **1-эшчәнлек**	Табибка барабыз Тирә – юнь белән таныштыру	1Балаларның табиб һөнәре турында гы белемнәрен ныгыту. 2.Логик фикер йөртү сәләтен үстерү. 3. Шәфкатьлелек, кызгану хисе уяту.
IV– атна **2 эшчәнлек**	Л. Толстойның «Өч аю» әкиятен уку (сөйләм телен үстерү)	1) балалар өчен зур күләмле булган әкиятне игътибар белән тыңлауларына һәм аңлауларына ирешү; сәнгатьле сөйләм ашабалаларда әдәби персонажларның эшгамәлләренә бәя бирү, үз кичерешләрен чагылдыра белү күнекмәләре формалаштыра башлау; сүзлекне активлаштыру, балаларның сәнгатьле сөйләмен үстерү; 2) балаларның аңга алуларын, игътибарын, фикерләүләрен үстерү; 3) әкиятләргә карата кызыксыну тәрбияләү.

IV– атна **3 эшчәнлек**	Г. Нәбиуллинаның «Әнигә булышам» шигырен уку. (матур әдәбият)	1) балаларны Г.Нәбиуллинаның шигыре белән таныштыру, бирелгән сорауларга җавап бирергә өйрәтү; 2) аңга алуларын, игътибарларын, хәтерен, диалогик сөйләмнәрен, кулларының вак моторикасын үстерү; 3) әниләргә ярдәм итү теләге, тырышлык, пөхтәлек тәрбияләү.

Апрель

Сроклар	**Тема**	**Бурычлар**
I– атна **1-эшчәнлек**	“Урамда яз” (танып белү)	1. балаларны язгы күренешләр белән таныштыруны дәвам итү (кар эри, тамчы тама, кояш җылыта, сулар җыела), язгы табигатьтәге гади бәйләнешләрне (кояш ныграк җылыта – көннәр җылына – кар эри һ.б.) ачыклау барышында сүзлек запасын киңәйтү һәм активлаштыру; 2. балаларның күзәтүчәнлеген, игътибарын, күзаллавын үстерү; 3. язгы күренешләр белән кызыксынуларын үстерү, табигатьтә барган үзгәрешләрне күрергә өйрәтү, шатлык хисләре уяту.
I– атна **2-эшчәнлек**	“Бозау, колын бәрән турында сөйлибез” (сөйләм телен үстерү)	1. язгы табигатьнең характерлы үзенчәлекләрне турында күзаллауларын киңәйтү; тәрбияче белән бергә уенчык турында кечкенә хикәя (2-3 җөмлә) төзергә мәгънәдәге сүзләрне *(зур – кечкенә, калын – нечкә)* таба һәм куллана белергә өйрәтүне дәвам итү; балаларның аваз ияртәмнәрен әйтә белүләрен ныгыту; 2. балаларның аңга алуларын, монологик сөйләмен үстерү; 3. балаларда хайваннар тормышы белән кызыксыну тәрбияләү.
I– атна **3-эшчәнлек**	Д. Гарифуллинның “Тавыклар һәм Таһир” шигырен уку (матур әдәбият)	1. шигъри әсәр белән таныштыру; йорт кошлары турындагы белемнәрен тирәнәйтү; сорауларга аңлап, дөрес җавап бирүләренә ирешү; аваз ияртәмнәре әйтелешен ныгыту; бер һәм күп төшенчәләрен ныгыту; 2. балаларның аңга алуларын, күзаллауларын, игътибарын, кул хәрәкәтләрен, иҗади сәләтләрен үстерү; фантазияләрен баету; 3. балаларда йорт кошларына карата кайгыртучанлык, үзләре башкарган эшкә шатлана белү хисләре тәрбияләү.
II– атна **1-эшчәнлек**	Йомшаккай бездә кунакта. (Танып белү)	1. Балаларның группадагы уенчыклар турындагы белемнәрен киңәйтергә, тәрбияче сорауларына җавап бирү осталыгы формалаштырырга, уенчык исемнәре һәм аларның эш-хәрәкәтен белдерә торган сүзләр хисабына сүзлек запасын киңәйтергә. 2. Тыңлау һәм сорауларга җавап бирү теләге үстерергә. 3. Сөйләм этикетының гади формулаларын (исәнләшү, саубуллашу) куллана белү гадәте, уенчыкларга сакчыл караш тәрбияләргә.
II– атна **2-эшчәнлек**	“Яз, яз килә...” (танып белү)	1 . Балаларга язгы күренешләр турындагы элементар белемнәр (кар эри, тамчы тама, кояш җылыта, сулар җыела) бирергә. Сүзлек запасын киңәйтергә һәм активлаштырырга; 2. балаларның күзәтүчәнлеген, игътибарын үстерергә; 3. язгы күренешләргә кызыксыну, табигатьтә барган үзгәрешләргә шатлана белүләрен тәрбияләргә.
II– атна **3-эшчәнлек**	Р. Батулланың “Елак әтәч” әсәрен уку (матур әдәбият)	1. әкиятнең эчтәлеген аңлауларына, сорауларга дөрес һәм аңлап җавап бирүләренә ирешү; төрле орлыкларына (бодай, дөге) аера белергә өйрәтү; 2. балаларның аңга алуларын, игътибарын, кул чукларының вак мускулларын үстерү; яңа сүзләрне сөйләмдә активлаштыру; 3. тешләрне саклау,алар турында кайгырту кирәклеген аңлауларына ирешү; кулҗтура – гигиена кагыйдәләре формалаштыру

III– атна **1-эшчәнлек**	Йомшаккай тагын бездә кунакта. (Танып белү)	1. Балаларны уенчыкларны карарга һәм аларның аерым өлешләрен билгеләргә өйрәтергә; уенчыкларның өлешләре исемнәрен, төсен, хәрәкәтен белдерә торган сүзләрне актив сүзлеккә кертергә. 2. Тәрбияче соравына кычкырып җавап бирү осталыгын үстерергә. 3. Сөйләм этикетының гади формулаларын (исәнләшү, саубуллашу) куллана белү гадәте, көлкеле уенчыклар белән уйнаудан канәгатьләнү, шатлану хисләре тәрбияләргә.
III– атна **2-эшчәнлек**	Предметларның төсләрен тану һәм атау. “Паровоз” дидактик күнегүе. (Сөйләм үстерү)	1. Төсләрне белдерә торган сыйфатлар хисабына балаларның сөйләмен баетырга (кызыл, яшел, сары), [ү] авазының дөрес әйтүдә күнектерергә. 2. Балаларның игътибарын, кабул итүләрен, төсләрне тану һәм атау осталыгын үстерергә. 3.Эшчәнлеккә карата кызыксыну, бер-берең белән шөгыльләнү теләге тәрбияләргә.
III– атна **3-эшчәнлек**	Б. Рәхмәтнең “Яз” шигырен ятлау (матур әдәбият)	1. балаларны Б. Рәхмәтнең “Яз” шигыре белән укып таныштыру, истә калдырырга ярдәм итү; эчтәлегенә туры китереп, сорауларга җавап бирергә өйрәтү, яз турында белемнәрен баету; 2. балаларның аңга алуларын, игътибарларын, хәтерен, сөйләмнәренең сәнгатьлелеген үстерү; 3. шигырьдә сурәтләнгән язгы табигатькә карата кызыксыну, соклану хисе тәрбияләү.
IV– атна **1-2 эшчәнлек**	Юыну бүлмәсен карау. (Танып белү)	1. Балаларның юыну бүлмәсендәге предметларның (сабын, сөлге, кран, су, теш щеткасы, теш пастасы) функциональ билгеләнеше турындагы күзаллауларын ачыкларга. 2. Сүзләрне (сабын, сабынны, сабын белән һ.б.)төрле грамматик формаларда куллану осталыгын, сөйләм активлыгын, инициативасын үстерергә. 3. Балаларда сөйләм этикетының гади формулаларын (исәнләшү, саубуллашу) куллана белү гадәте**,** пөхтәлек, чисталык, башкаларга ярдәм итү теләге тәрбияләргә.
IV– атна **3-эшчәнлек**	Х. Вахитның “Уңган сыерчык” шигырен уку (матур әдәбият)	1. балаларны шигырь белән таныштыру, тәрбияче сорауларына шигырь сүзләре белән җавап бирүләрен ныгыту; музыка астында түгәрәктә бер-берсенә комачауламый йөри белүләренә формалаштыру; кошлар турындагы белемнәрен тирәнәйтү; 2. балаларның аңга алуларын, игътибарларын, диалогик сөйләмен, хәрәкәтләрен үстерү; 3. балаларда туган якта мәххәбәт, җылы яктан кошларга карата кызыксыну, мәрхәмәтлек хисе тәрбияләү.

Май

Сроклар	**Тема**	**Бурычлар**
I– атна **1-эшчәнлек**	“Кәҗә һәм кәҗә бәтиләре” рәсемен карау (Танып белү)	1. балаларны тәрбияче ярдәме белән рәсемнең эчтәлеген аңларга, аның турында сөйләргә өйрәтү, йорт хайваннары турындагы белемнәрен киңәйтү; 2. балаларны аңга алуларын, игътибарын, диалогик сөйләмен, дуслык турында күзаллауларын үстерү; 3. тәрбияче сөйләгәнне тыңлый белергә өйрәтү;хайваннарга карата кайгыртучанлык тәрбияләү.
I– атна **2-эшчәнлек**	“Автобуста сәяхәт” (Сөйләм үстерү)	1. балаларның аваз ияртемнәрен әйтә белүләрен ирешү, йорт хайваннары төшенчәсен ныгыту, йорт хайваннары, кошлар турындагы белемнәрен тирәнәйтү; 2. кошларның, хайваннарның хәрәкәтен белдерә торган фигыльләр, иркәләп, яратып әйтелә торган сүзләр хисабына сүзлекләрен активлаштыру; балаларның игътибарын, хәтерен, аңга алуларын үстерү; 3. тере һәм тере булмаган табигать белән кызыксыну тәрбияләү.

I– атна **3-эшчәнлек**	“Тилгән” эндәшен уку (матур әдәбият)	1. балаларның шигъри әсәрне тыңлый һәм аңлый белүләренә ирешү; шигырьдәге аерым сүзләр һәм фразалар хисабына сүзлекләрен баету, шигырь сүзләрен истә калдыруларына ирешү; кошлар (тилгән) турындагы белемнәрен тирәнәйтү; 2. балаларның аңга алуларын, игътибарларын, конкрет-образлы фикерләвен үстерү; 3. балаларның шигырьне дөрес интонация белән сөйләүләренә ирешү.
II– атна **1-эшчәнлек**	“Тузганак чәчәген карау” (Танып белү)	1. балаларны туган як үсемлекләре (тузганак) таныштыруны дәвам итү; 2. үсемлекләрне карау барышында әңгәмә тарту;хәтерне, игътибарны, күзәтүчәнлекне үстерү; 3. үсемлекләр белән кызыксыну, эстетик хисләре тәрбияләү.
II– атна **2-эшчәнлек**	“Мин җәйне яратам” (Сөйләм үстерү)	1. табигатьтәге җәйге үзгәрешләр турындагы күзаллауларын киңәйтү, билгеле бер ситуациягә туры килгән фигыльләре сөйләмдә куллауларын активлаштыру, “бер”, “күп” төшенчәләрен ныгыту; 2. балаларның игътибарын, диалогик сөйләмен, уңай хис-кичерешләрен, аңга алуларын үстерү; 3. табигатькә сакчыл караш тәрбияләү.
II– атна **3-эшчәнлек**	“Аю белән хатын” әкиятен уку (матур әдәбият)	1. әкиятнең эчтәлеге белән таныштыру, сорауларга аңлап җавап бирергә өйрәтүне дәвам итү; сүзлекне баету, сөйләмдә активлаштыру. [З] авызын дөрес, ачык әйтергә өйрәтү; 2. балаларның игътибарын, аңга алуларын, фикерләүләрен үстерү; чикләнгән пространствода йөгерергә өйрәтүне дәвам итү; 3. халык авыз иҗатына мәхәббәт, мәрхәмәтлек, кеше хәленә керә белүчәнлек хисләре тәрбияләү.
III– атна **1-эшчәнлек**	“Йорт хайваннары” (танып белү)	1. Балаларның йорт хайваннары (сыер, ат, песи, эт) турындагы белемнәрен (кайда яшиләр, нәрсә ашыйлар) киңәйтергә. Хайваннарның исемнәрен, хәрәкәтләрен атауда күнектерергә; 2. сүзлекне баетырга, тәрбиячнең сорауларына җавап бирү, активлык күрсәтү теләге үстерергә; 3. йорт хайваннарына кызыксыну тәрбияләргә.
III– атна **2-эшчәнлек**	Кем нәрсә эшли? (Сөйләм үстерү)	1. Балаларның, аралашу чарасы буларак, сөйләмен үстерергә ярдәм итәргә, картинкалар карарга, анда сурәтләнгән предметларны һәм аларның сыйфатларын атарга, сурәтләнгән уенчыкны, предметны өстәлдә табып, исемен, гамәлен атый белергә өйрәтергә. 2. Игътибарын, кабул итүләрен үстерергә. 3. Уенчыкларга карата сакчыл мөнәсәбәт тәрбияләргә.
III– атна **3-эшчәнлек**	Җ. Тәрҗемановаың “Кикрикүк” шигырен уку (матур әдәбият)	1. шигъри әсәрнең эчтәлеген аңлауларына ирешү; тема буенча сүзлекләрен баету һәм активлаштыру, тәрбияче артыннан аерым фразаларны кабатларга һәм аваз ияртәмнәрен дөрес әйтергә өйрәтү; 2. балаларның аңга алуларын, игътибарларын, диалогик сөйләмнәрен, бармак хәрәкәтләрен үстерү; вакыт буенча (иртә-кич) ориентлашырга өйрәтә башлау; 3. балаларда әдәби әсәргә кызыксыну тәрбияләү.
IV– атна **1-эшчәнлек**	“Песиле тал бөреләрен карау” (танып белү)	1. Балаларны песиле тал, аның өлешләре (ботаклар, бөреләр) белән таныштырырга; табигатьтәге язгы күренешләр турында белемнәр формалаштыруны дәвам итәргә; сүзлек запасын киңәйтергә һәм сүзлекне активлаштырырга (песиле тал, ботак, бөре, йомшак, хуш исле); 2. балаларның кабул итүен, игътибарын күзәтүчәнлекләрен, хәтерен, сорауларга җавап бирү осталыгын үстерергә; 3. табигать объектына карата сак караш, кызыксыну, табигатьтәге матурлыкны күрә белүләрен тәрбияләргә
IV– атна **2-эшчәнлек**	“Балалар бакчасы ишегалдында” (сөйләм телен үстерү)	1. Исемнәр, фигыльләр, сыйфатлар хисабына сүзлекне активлаштырырга. Фигыльләрне һәм сыйфатларны исемнәр белән яраклаштыруда күнектерергә. Балаларны участокта үсә торган үсемлекләр исеме белән таныштыруны дәвам итәргә. Табигатьтәге сезонлы үзгәрешләр турында белемнәрне киңәйтергә; 2. төсләрне, матурлыкны белдерүче сыйфатлар ярдәмендә сөйләм теле компонентларын үстерергә;
IV– атна **3-эшчәнлек**	М. Мазуновның “Кәҗә” шигырен уку (матур әдәбият)	1. шигырьнең эчтәлеге белән балаларны таныштыру, сорауларга бәйләнешле итеп җавап бирергә, аваз ияртемен дөрес өйрәтү; 2. балаларның аңга алуларын, игътибарларын, фикерләвен, бәйләнешле сөйләмен, кулхәрәкәтләрен үстерү; 3. йорт хайваннары белән кызыксыну, алар турында кайгыртучанлык тәрбияләү.

Балалар бакчасында рус балаларына татар теле өйрәтү программасы.

Аңлатма язуы

Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты карары белән кабул ителгән 2010 – 2015 елларда мәгарифне үстерү Стратегиясе (30.12.2010, № 1174) – “Киләчәк” программасында мәктәпкәчә тәрбия һәм белем бирү учрежденияләре өчен Федераль дәүләт стандартлары таләпләренә җавап бирә алырдай укыту-методик комплектлар (УМК) булдыру бурычы куелган. Балалар бакчаларында балаларны татар теленә өйрәтү, аларның сөйләм телен үстерү өчен заман таләпләренә җавап бирерлек итеп төзелгән эзлекле, максатчан методик әсбаплар белән тәэмин итү зарур. Әлеге максаттан ТР Мәгариф һәм фән министрлыгы карары белән яңа укыту-методик әсбаплар төзелде.

Татар телендә дөрес сөйләшергә өйрәтү өчен, балаларны кызыксындыра алырлык аралашу даирәсе булдыру, сюжетлы уеннар оештыру, гомумән, баланың актив сөйләмен үстерү зарур. Сөйләшергә өйрәтү өчен баланы мөмкин кадәр күбрәк аралашуга җәлеп итәргә кирәк. Мәктәпкәчә тәрбия учрежденияләренең гомуми белем бирү программасы төзелешенә яңа федераль таләпләр буенча татар теле эшчәнлегенә бирелгән сәгатьләр санын бүлгәндә сөйләм телен үстерүгә күбрәк игътибар итү сорала.

Балалар бакчаларында заманча методик алымнар һәм чаралар куллану, татарча мультфильмнарны, электрон ярдәмлекләрне, аудио һәм видеоматерилларны урынлы файдалану аеруча мөһим.

“Татарстан Республикасы халыклары телләре турында” Татарстан Республикасы Законында һәм Татарстан Республикасында башка телләрне саклау, өйрәнү һәм үстерү буенча Татарстан Республикасы дәүләт программасында мәктәпкәчә милли белем бирү өчен кирәкле шартлар булдыру каралган. 2010- 2015 елларга мәгариф системасын үстерү стратегиясендә балалар бакчаларында балаларга татар телен өйрәтү, сөйләм үстерү юнәлешен тормышка ашыру максаты куелган.Мәктәпкәчә учрежденияләр,мәгариф системасының беренче баскычы буларак,нәниләрне татар теленә өйрәтүдә башлангыч роль уйный.

“Татарча сөйләшәбез” дип аталган методик комплект балалар бакчасында эшләүче тәрбиячеләргә кулланма буларак тәкъдим ителә. Комплектка, балаларның яшь үзенчәлекләренә карап, методик кулланма,күрсәтмә һәм таратма әсбаплар, аудио- һәм видеоматериаллар, балалар өчен эш дәфтәрләре туплап бирелде. Методик комплектлар өч яшь төркеме (уртанчылар, зурлар, мәктәпкә әзерлек төркемнәре) өчен әзерләнде, һәм аларның барысы да “Татарча сөйләшәбез” дип исемләнә. Бүгенге социолингвистик ситуациядә һәм гомуми белем бирүнең федераль дәүләт стандартлары тормышка ашу кысаларында рус телле балаларны татарча сөйләшергә өйрәтү буенча яңа укыту-методик кулланмалар эшләү зарурлыгы килеп басты. Билгеле булганча, телгә өйрәтүнең максаты җәмгыять тарафыннан куелган социаль заказ белән билгеләнә. Татарстан Республикасының белем бирү системасына куйган төп бурычы – иҗади фикерләүче, инициативалы, иҗтимагый тормышта актив катнашучы, белемле, ике дәүләт һәм чит телләрдә дә иркен сөйләшеп аралашучы шәхес тәрбияләү.

Рус телле балаларга татар теле өйрәтү максаты киңкырлы һәм ул берничә аспекттан тора: танып белү, үстерү, тәрбия, белем бирү.

Балаларның татар теле буенча лексик, грамматик күнекмәләре филологик белемнәр суммасы дәрәҗәсендә генә калмыйча, ә сөйләм эшчәнлегенең барлык төрләрендә дә аралашуда кулланырлык дәрәҗәгә җитүе зарур. Ягъни, балалар, нинди дә булса сүзне, я грамматик категорияне тану, аеру, аңлау, тәрҗемә итү дәрәҗәсендә генә түгел, аларны аралашу максатында мөстәкыйль кулланырлык дәрәҗәдә өйрәнергә тиешләр. Шул вакытта гына татар телен дәүләт теле буларак өйрәнү бурычы үтәлә.

Баланың сөйләм эшчәнлеге төрләре буенча түбәндәге белемнәргә ия булуы күздә тотыла:

- өйрәнелгән эчтәлек нигезендә әңгәмәдәшең белән контакт урнаштыра, сорау куя, җавап бирә, кире кага, раслый белү;
- программада күрсәтелгән темалар буенча тәрбияченең сорауларына жавап һәм сораулар куя белү;
- бирелгән үрнәк диалоглар буенча охшаш диалоглар төзү, әңгәмәдә катнаша алу;
- терәк схемалар кулланып, ситуация буенча әңгәмә кора белү.

Телне аралашу аша өйрәнү принцибы.

Атаклы психологлар А.Н.Леонтьев, П.Я.Гальперин хезмәтләре күрсәтүенчә, белемнәрне үзләштерү аларны нинди дә булса эшчәнлектә куллану аша бара. Башта белемнәр суммасы булдырып, аннан соң аны практикада кулланырга мөмкин дип уйлау хәзерге дидактик таләпләргә җавап бирми.

Сөйләмгә өйрәтү процессы башта аерым сүзләр, грамматик категорияләр өйрәнеп, аннан шулар нигезендә сөйләм оештыру аша барса, бу бик әйләнгеч, нәтиҗәсез юл булыр иде.

Коммуникатив технология нигезендә эчтәлек сайлау стратегиясе һәм тактикасы түбәндәгедән гыйбарәт була: башта балаларның яшь үзенчәлегенә карап, аларның аралашу сфералары, ситуацияләре ачыклана, аннан соң ул сфераларда сөйләшүне оештыра алырлык лингвистик материал сайлана. Бу процесс түбәндәге схемада күрсәтелә.

Лингвистик материал сайлау схемасы
Социаль контактлар, аралашу сфералары, ситуацияләрне ачыклау
Сөйләшү, сөйләм предметын билгеләү
Сөйләм бурычларын ачыклау
Тиешле лингвистик материалны сайлау.

Әлбәттә, эчтәлек сайлаганда сөйләм материалының күләмен билгеләү өчен балаларның психо-физиологик мөмкинлекләрен исәпкә алу зарур. Югарыда әйтелгәннәрне искә алып сайланган материал балалар бакчасында телгә өйрәтү шартларын телне тормышта куллану шартларына якынлаштыру мөмкинлеген тудыра.

Телне өйрәнү процессын индивидуальләштерү принцибы.

Мәктәпкәчә яшьтәге балалар эмоциональ, хәрәкәтчән, тиз арыйлар. Бала материалны үзе өчен кызык булса гына, үзенең шәхси ихтыяҗларына туры килсә генә кабул итә һәм фикерли башлый. Телне өйрәтү процессында әкияти, фантастик сюжетлар, кызыклы геройлар белән очрашу, уен элементларын куллану – тел материалын ойрәнүнең мотивлашкан булуын тәэмин итә. Материалны кат-кат кабатлап, ятлап өйрәнүгә караганда, аралашу ситуацияләрендә сөйләм бурычына тәңгәл килгән лексик – грамматик материалны балаларның мөстәкыйль комбинацияләп сөйләшүе – тел өйрәнү өчен күп мәртәбә нәтиҗәлерәк алым. Димәк, эчтәлектә аралашу ситуацияләре һәм ситуатив күнегүләр системасы булу мәҗбүр. Телне аралашу ситуацияләренә бәйләп өйрәнгәндә балалар тел өйрәнүнең практик әһәмиятен шундук тоялар, эмоциональ күтәренкелек туа һәм тел өйрәнү процессының мотивлашкан булуын тәэмин ителә. Икенче телне өйрәнү вакытында бала, ихтыярсыз рәвештә, лингвистик материалны ана теле күренешләре белән чагыштыра. Бу – телне үзләштерү процессын җиңеләйтә. Димәк, һәр шөгыльгә программа материалын сайлаганда, балаларның ана теле буенча белемнәр системасын исәпкә алу зарур. Шөгыльләрдә ситуатив күнегүләрнең рус һәм татар телендә бирелүе балаларның белем сыйфатын күтәрүгә зур этәргеч булып тора. Комплектларның төп максаты балаларны аралашуга өйрәтү.

Укыту методик кулланма (УМК) өч проекттан тора һәр проект өчен:

1) тематик план;
2) календарь – көндәлек план;
3) балалар өчен эш дәфтәрләре;
4) аудиоматериаллар;
5) мультипликацион сюжетлар;
6) күрсәтмә, таратма материаллар исемлеге;
7) диагностика төзелгән.

Беренче проект “Минем өем”

4-5 яшьлек балалар (уртанчылар төркеме) өчен.

Икенче проект “Уйный – уйный үсәбез”.

5-6 яшьлек балалар (зурлар төркеме) өчен.

Өченче проект “Без инде хәзер зурлар, мәктәпкә илтә юллар”

6-7 яшьлек балалар (мәктәпкә әзерлек төркеме) өчен.

Һәр проектка 60 ар балалар эшчәнлеге (шөгыльләр) (детские виды деятельности) төзелгән, максат, бурычлар куелган:

“Минем өем” проекты.

Максат: Татар теленә кызыксыну уяту, аралашу теләге тудыру.

Бурычлар: 1. Сүз байлыгы булдыру, сөйләмдә активлаштыру.
2. Гади диалогта катнаша белү, хәтер, зиһен үстерү.
3. Бер – береңне тыңлау, ишетү сыйфатлары тәрбияләү.

“Уйный – уйный үсәбез” проекты.

Максат: Үзара һәм зурлар белән көндәлек тормышта татарча аралашуга чыгу.

Бурычлар: 1. Сүз байлыгын арттыру, сөйләм күнекмәләре формалаштыру.
2. Гади сорауларны аңлап җавап бирү, мөрәҗәгать итә белү, көндәлек яшәештә аралашу.
3. Әдәпле итеп кара-каршы сөйләшә белү күнекмәләрен тәрбияләү.

“Без инде хәзер зурлар, мәктәпкә илтә юллар” проекты.

Максат: Балаларның көнкүрешкә, табигатькә, җәмгыятькә кагылышлы сүзләр исәбенә сөйләмнәрен баету, сүз һәм сүзтезмәләрне төрле ситуацияләрдә кулланышка кертү.

Бурычлар: 1. Сөйләмне аралашу чарасы буларак камилләштерү, файдалана белү күнекмәләренә өйрәтү.
2. Мөстәкыйль фикер йөртергә, җавап бирергә күнектерү, балада үзенең сөйләме белән кызыксыну һәм сизгерлек уяту.
3. Сөйләм әдәбе (сорау, гозер, мөрәҗәгать итү, рәхмәт белдерү, исәнләшү, саубуллашу) кагыйдәләрен камилләштерү.

“Минем өем” проекты:

1) Аудиоматериал – 64 кисәк (ТРЭК),
2) Мультипликацион сюжет – 11 данә,
3) Эш дәфтәре – 17 бирем,
4) Күрсәтмәлелек (исемлеге бирелде),
5) Актив сүзләр+ сөйләм үрнәге – 62 (269).

“Уйный – уйный үсәбез” проекты:

1)Аудиоматериал – 63 кисәк (ТРЭК),
2)Мультипликацион сюжет – 15 данә,
3)Эш дәфтәре – 19 бирем,
4)Күрсәтмәлелек (исемлеге бирелде),
5)Актив сүзләр+ сөйләм үрнәге – 46 (406).

“Без инде хәзер зурлар, мәктәпкә илтә юллар” проекты:

1)Аудиоматериал – 71 кисәк (ТРЭК),
2)Мультипликацион сюжет – 19 данә,
3)Эш дәфтәре – 20 бирем,
4)Күрсәтмәлелек (исемлеге бирелде)
5)Актив сүзләр+ сөйләм үрнәге – 60(483 сүз булган).

№П/П	ЯШЬ АРАЛЫГЫ	АКТИВ (пассив) СҮЗЛӘР	СҮЗЛӘР САНЫ
1.	4-5 яшь	**Актив сүзләр:** эти, әни, кыз, малай, мин, исәнмесез, сау булыгыз, исәнме, эт, песи, әйе, юк, сау бул, әби, бабай, әйбәт, ипи, алма, сөт, чәй, рәхмәт, мә, тәмле, кил монда, утыр, бир, аша, эч, туп, зур, кечкенә, матур, курчак, куян, аю, хәлләр ничек, уйна, пычрак, чиста, ю, бер, ике, өч, дүрт, биш. (49 сүз) **Пассив сүзләр:** утырыгыз, бу кем?, кем юк?, син кем?, кем анда?, басыгыз, ал, ничә? нинди? (13 сүз)	**62 сүз**
2.	5-6 яшь	**Актив сүзләр:** кишер, нинди, баллы, ничә, суган, бәрәңге, алты, җиде, сигез, тугыз, ун, кыяр, кәбестә, кызыл, сары, яшел, кирәк, юа, нәрсә кирәк, аш, ботка, кашык, тәлинкә, чынаяк, зәңгәр, күлмәк, чалбар, ки, сал, йокла, бит, кул, өстәл, урындык, карават, яратам, бар (38 сүз) **Пассив сүзләр:** бу нәрсә?, хәерле көн, нәрсә бар? күп (7 сүз)	**45 сүз**
3.	6-7 яшь	**Актив сүзләр:** син кем, хәерле көн, тычкан, бу кем? бу нәрсә? нишли?, йоклый, утыра, ашый, эчә, нишлисең?, ашыйм, эчәм, уйный, уйныйм, утырам, барам, кая барасың?, син нишлисең?,сикер, сикерәм, сикерә, йөгерә, төлке, йөгер, йөгерәм, чәк-чәк, өчпочмак, яшь, бүре, керпе, тавык, әтәч, үрдәк, чана, шуа, шуам, бие, бии, биим, ак, кара, җырла, җырлыйм, зур рәхмәт, китап укый, рәсем ясыйм, укыйм, дәфтәр (58 сүз) **Пассив сүзләр:** нәрсә яратасың? (2 сүз)	**60 сүз**

Тәрбиячеләр өчен язылган методик кулланмада:

1) Тематик план,
2) Шөгыльләр конспекты,
3) Диагностика .

Бу укыту методик кулланмалар нәрсә белән аерыла соң?

Бүгенге көндә балаларны татар теленә өйрәткәндә кулланыр өчен эш дәфтәрләре, аудиоматериаллар, мультипликацион сюжетлар булмады. Өч төркем өчен дә эш дәфтәрләре ясалган. Аларның эчтәлеген, биремнәрен, нинди рәсемнәр куллануны уйлап. Аудиоматериал, мультипликацион сюжетларның эчтәлеген шөгыльләргә туры китереп эшләнгән.

Эш дәфтәрләре, аудиоматериал һәм мультипликацион сюжетлар һәр шөгыльдә дә кулланылмый. Кулланылган очракта шөгыльнең бер өлеше булып бара.

Мультипликацион сюжетлар өченче шөгыльдә карау өчен уйлап эшләнелгән. Эчтәлеге 3-7 минут. Алар балаларның белгән сүз байлыгын, яшь үзенчәлекләрен исәпкә алып төзелгән. Берничә шөгыль узгач өйрәнгән сүзләр һәм алдагы шөгыльләрдә сөйләмдә куллануга кертелә торган яңа сүзтезмәләр дә кулланыла.Бу мультипликацион сюжетларны караганнан соң балалар белән сорау – җавап тибында әңгәмәләр үткәрелә, вакыт калса алда өйрәнелгән уеннарны кабатларга тәкъдим ителә.

Аудиоматериаллар: танышу, яңа сүз, өйрәткәндә, диалог, сөйләм үрнәкләре, уеннар, кыска җырлар, өстәл театры күрсәткәндә куллану өчен төзелгән.

Эш дәфтәрләре шөгыльдә өйрәнелгән материалны ныгытуны күздә тотып төзелгән. Дәфтәрләр белән эшләгәндә балалар кабатлыйлар, бер-берсенә сораулар бирәләр, тәрбияче белән аралашалар. Бик уңай ягы, балалар үзләренең шөгыльдә эшләгән дәфтәрләрен өйгә алып кайтып кабатлый алалар. Бу дәфтәрләр белән әти-әниләр дә, төркемдә эшләгән тәрбиячеләр дә эшли ала, чөнки биремнәр рус телендә язылган.

Педагогикага багышланган әдәбиятне карап чыкканнан соң, нинди дә булса бер чараны гына алып, менә монысы гына тел өйрәнү өчен иң куәтлесе, иң кирәклесе, дип берсен генә аерып әйтеп булмый. Һәрбер автор төрле чараны атый

Һәм шуңа да, укыту-методик комплектының, күргәнегезчә, юнәлешләре күптөрле. Алар балалар өчен кызыклы һәм мавыктыргыч итеп эшләнелгән. Һәрбер юнәлеш билгеле бер үзенең максатын чишә. Билгеләп үтелгәнчә, гамәли дәфтәрләр, яки эш дәфтәрләре – заманча төзелгән укыту-методик комплектының төп юнәлешләренең берсе булып тора.

Дәфтәрләр балаларның педагог тарафыннан оештырылган эшчәнлектә алган белемнәрен ныгыту максатында куллану өчен тәкъдим ителә.

Эш дәфтәренең дидактик функцияләре:

1) Компенсаторная (компенсатор) – яки бу балаларга сүз өйрәтү процессын җиңеләйтү, баланың һәм тәрбиячененең көчен һәм вакытын экономияләү дигән сүз. Ниндидер дәрәҗәдә сәламәтлекне саклау аспектына да кагылып кителә. Тәрбияче белән балалар күмәк эшли, ә балалар исә эшчәнлек төрен үзгәртәләр.

2) Информативная (информатив) – яки балалар өчен иң кирәкле информацияне җиткерү;

3) Интегративная (интегратив) – өйрәнү объектын өлешләп һәм бербөтен итеп карау;

4) Познавательная (танып-белү) – баланың танып-белүен үстерү, яки күзәтүчәнлек, уйлау, эстетик матурлыкны күрә белүе;

5) Формирующая (формалаштыру)- баланың материалны үзләштерүе, танып –белү алымнары формалашуы.

Дәфтәрдәге эшнең нәтиҗәсе уртанчылар төркемендә сүзне ишетеп, аңлап, предметларны табып, парлаштырып, чагыштырып, аларның сыйфатын, санын билгеләүгә китерсә, зурлар төркемендә балаларны үзара аралашуга этәрә һәм бу мәктәпкә әзерлек төркемнәрендә дәвам итә. Иң катлаулы биремнәр мәктәпкә әзерлек төркеме өчен төзелгән.

Бу төркемдә хәрәкәтне белдерүче сүзләр, яки фигыльләр күп кулланыла. Балаларны ситуацияләргә куеп, сораулар биреп диалогка этәрәбез. Берүк вакытта, фигыльләр боерык формада (утыр, уйна һ.б.), 2-нче зат алмашлыгына тәңгәл формада (яки утыра, укый, шуа, ашый һ.б.), һәм дә инде үзе турында 1-нче зат алмашлыгын кулланып өйрәтелә (уйныйм, утырам, барам, эчәм). Шулай ук балалар күп кенә сораулар куярга өйрәнәләр: бу нәрсә, нишли, син нишлисең, нәрсә кирәк, нинди һ.б. Җөмләләр төзү баланың уйлавын таләп итә, чөнки алар 3-4 сүздән торалар.

Нинди дә булса күзаллау булсын өчен, эш дәфтәрләрен интерактив тактага ясалган. Интерактив такта булган бакчалар өчен бу биремнәрне тактага күчерергә тәкъдим ителә, чөнки бу очракта, дәфтәрләрне балаларның үзләренә бирергә мөмкинлек туа, алар өйләрендә әти-әниләре белән бергәләп эшли алалар.

“Минем өем” проекты буенча комплекслы – тематик план

(уртанчылар төркеме)

Сентябрь

Тема	Үткәрү вакыты	Бурычлар
Танышу	**Сентябрь I-атна 1 эшчәнлек**	Татарча сөйләшергә теләк уяту, кызыксындыру.
Танышу	**Сентябрь I-атна 2 эшчәнлек**	Татар теленә кызыксыну уяту.
Әкият илендә	**Сентябрь I-атна 3 эшчәнлек**	Татар теленә кызыксыну уяту, мавыктыру.
Минем гаиләм	**Сентябрь II-атна 1-эшчәнлек**	1. Яңа сүзләр һәм сөйләм үрнәге белән таныштыру. 2.Яңа сүзләрне сөйләмдә активлаштыру. 3.Татар телен өйрәнүгә кызыксыну уяту.
Минем гаиләм	**Сентябрь II-атна 2-эшчәнлек**	1. Яңа сүзләр һәм сөйләм үрнәге белән таныштыру. 2.Яңа сүзләрне сөйләмдә активлаштыру. 3.Татар телен өйрәнүгә кызыксыну уяту.
Минем туганнарым	**Сентябрь II-атна 3-эшчәнлек**	Өйрәнгән сүзләрне ныгы-ту. Игътибарлылыкны үстерү.
Малай, кыз	**Сентябрь III – атна 1-эшчәнлек**	Яңа сүзләр белән таныштыру. Хәтер сәләтен үстерү. Татар теленә кызыксыну уяту.
Малай, кыз	**Сентябрь III – атна 2-эшчәнлек**	Яңа сүзләр белән таныштыру. Хәтер сәләтен үстерү. Татар теленә кызыксыну уяту.
Минем туганнарым	**Сентябрь III – атна 3-эшчәнлек**	Өйрәнгән сүзләрне ныгыту. Татарча сөйләшергә теләк уяту.
Минем туганнарым	**Сентябрь IV – атна 1-эшчәнлек**	Өйрәнгән сүзләрне ныгыту. Татарча сөйләшергә теләк уяту.
Малай, кыз	**Сентябрь IV – атна 2-эшчәнлек**	Яңа сүзләр белән таныштыру дәвам итү. Хәтер сәләтен үстерү. Татар теленә кызыксыну уяту.
Әкият илендә	**Сентябрь IV – атна 3-эшчәнлек**	Татар теленә кызыксыну уяту, мавыктыру.

Октябрь

Тема	Үткәрү вакыты	Бурычлар
Әйдәгез, танышыйк	**Октябрь I – атна 1 - эшчәнлек**	Яңа сүзләр белән таныштыру: **Мин, сау булыгыз, исәнмесез.** Хәтер сәләтен үстерү. Татарча сөйләшергә теләк уяту.
Әйдәгез, танышыйк	**Октябрь I – атна 2 - эшчәнлек**	Яңа сүзләр белән таныштыру: **Исәнме.** Син кем? соравына аңлап җавап бирә белүләренә ирешү. Бер-береңне тыңлау, ишетү сыйфатлары тәрбияләү.
Тату гаилә	**Октябрь I – атна 3 - эшчәнлек**	Балаларның исәнләшә, саубуллаша белүләренә ирешү. Зиһен сәләтен үстерү.
Әйдәгез, танышыйк	**Октябрь II – атна 1 - эшчәнлек**	Өйрәнгән сүзләрне ныгыту, хәтер сәләтен үстерү. Гади диалогта катнаша белүләренә ирешү. Сөйләшергә теләк уяту.
Әйдәгез, танышыйк	**Октябрь II – атна 2 - эшчәнлек**	Өйрәнгән сүзләрне сөйләмдә активлаштыру. Фикер сәләтен үстерү. Аралашу теләге тудыру. Игътибарлылыкны үстерү.
Әйдәгез, танышыйк	**Октябрь II – атна 3 - эшчәнлек**	Өйрәнгән сүзләрне ныгыту. Сорауларга җавап бирә белүләренә ирешү.
Минем дуслар	**Октябрь III – атна 1 - эшчәнлек**	Яңа сүзләр белән таныштыру: **Эт, песи.** Син кем? соравына аңлап җавап бирә белүләренә ирешү.
Минем дуслар	**Октябрь III – атна 2- эшчәнлек**	Син кем? Мин песи, мин эт, сүзтезмәләрен активлаштыру.
Әйдәгез дуслашыйк	**Октябрь III – атна 3 - эшчәнлек**	Сюжетның эчтәлеген аңларга булышу. Татарча өйрәнергә теләк уяту.
Әйе, юк	**Октябрь IV – атна 1 - эшчәнлек**	Яңа сүзләр белән таныштыру: **Әйе, юк, сау бул.** Өйрәнгән сүзләрне сөйләмдә активлаштыру. Фикер сәләтен үстерү. Аралашу теләге тудыру.
Әйе, юк	**Октябрь IV – атна 2 - эшчәнлек**	Өйрәнгән сүзләрне сөйләмдә активлаштыру. Фикер сәләтен үстерү. Әдәплелек кагыйдәләрен тәрбияләү.
Качышлы уйныйбыз	**Октябрь IV – атна 3 - эшчәнлек**	Сюжетның эчтәлеген аңларга булышу. Татарча өйрәнергә теләк уяту.

Ноябрь

Тема	Үткәрү вакыты	Бурычлар
Кунак килгән	**Ноябрь I – атна 1 эшчәнлек**	Яңа сүзләр белән таныштыру: **Әби, бабай.** Өйрәнгән сүзләрне сөйләмдә активлаштыру. Хәтер сәләтен үстерү. Аралашу теләге тудыру.
Кунак килгән	**Ноябрь I – атна 2 эшчәнлек**	Өйрәнгән сүзләрне сөйләмдә активлаштыру. Фикер сәләтен үстерү. Әдәплелек кагыйдәләрен тәрбияләү.
Әйдәгез, уйныйбыз	**Ноябрь I – атна 3 эшчәнлек**	Өйрәнгән сүзләрне сөйләмдә активлаштыру. Фикер сәләтен үстерү.
Безнең кунаклар	**Ноябрь II – атна 1-эшчәнлек**	1. “Хәлләр ничек?” сөйләм үрнәген һәм “әйбәт” сүзен өйрәнү. 2. Сөйләм үрнәген сөйләмдә активлаштыру. 3. Татарча аралашуга теләк уяту.
Безнең кунаклар	**Ноябрь II – атна 2-эшчәнлек**	1. Өйрәнгән сүзләр аша сүз байлыгы булдыру, сөйләмдә активлаштыру. 2. Дәфтәрдәге биремнәр аша өйрәнгән материалны ныгыту. 3. Игътибарлылык тәрбияләү.
Шалкан әкияте	**Ноябрь II – атна 3-эшчәнлек**	Тапшыруның эчтәлеген аңларга булышу. Татарча өйрәнергә теләк уяту.
Әби күчтәнәче	**Ноябрь III – атна 1 – эшчәнлек**	Яңа сүз белән таныштыру: **ипи.** Өйрәнгән сүзләрне сөйләмдә активлаштыру. Хәтер сәләтен үстерү. Аралашу теләге тудыру.
Бабай күчтәнәче	**Ноябрь III – атна 2 – эшчәнлек**	Яңа сүз белән таныштыру: **алма.** Өйрәнгән сүзләрне сөйләмдә активлаштыру. Хәтер сәләтен үстерү. Аралашу теләге тудыру.
Безнең кунаклар	**Ноябрь III – атна 3 – эшчәнлек**	Тапшыруның эчтәлеген аңларга булышу. Татарча өйрәнергә теләк уяту.
Сөт, чәй	**Ноябрь IV – атна 1 эшчәнлек**	Яңа сүзләр белән таныштыру: **чәй, сөт.** Хәтер сәләтен үстерү. Татарча өйрәнергә теләк уяту.
Дустыңны сыйла	**Ноябрь IV – атна 2 эшчәнлек**	Яңа сүзләр белән таныштыру. Фикер сәләтен үстерү. Аралашу теләге тудыру.
Безнең кунаклар	**Ноябрь IV – атна 3 эшчәнлек**	Тапшыруның эчтәлеген аңларга булышу. Татарча өйрәнергә теләк уяту.

Декабрь

Тема	Үткәрү вакыты	Бурычлар
Рәхмәт әйт	**Декабрь** **I – атна** **1 эшчәнлек**	Өйрәнгән сүзләрне сөйләмдә активлаштыру. Фикер сәләтен үстерү. Аралашу теләге тудыру.
Песине сыйла	**Декабрь** **I – атна** **2 эшчәнлек**	Яңа сүзләр белән таныштыру: **тәмле, кил монда.** Гади диалогта катнаша белү, хәтер, зиһен үстерү.
Рәхмәт әйт	**Декабрь** **I – атна** **3 эшчәнлек**	Өйрәнгән сүзләрне сөйләмдә активлаштыру. Фикер сәләтен үстерү. Аралашу теләге тудыру.
Кунак сыйлау	**Декабрь** **II– атна** **1 эшчәнлек**	Яңа сүзләр белән таныштыру: **утыр.** Фикер сәләтен үстерү. Аралашу теләге тудыру.
Тәмле кибетендә	**Декабрь** **II– атна** **2 эшчәнлек**	Өйрәнгән сүзләрне сөйләмдә активлаштыру. Фикер сәләтен үстерү. Аралашу теләге тудыру.
Әкият илендә	**Декабрь** **II– атна** **3 эшчәнлек**	Татар теленә кызыксыну уяту, мавыктыру.
Кунакны ашат	**Декабрь** **III – атна** **1 - эшчәнлек**	Яңа сүзләр белән таныштыру: **аша.** Гади диалогта катнаша белү. Хәтер, зиһен үстерү.
Чәй табынында	**Декабрь** **III – атна** **2 - эшчәнлек**	Яңа сүзләр белән таныштыру: **эч.** Хәтер сәләтен үстерү. Аралашу теләге тудыру.
Әкият илендә	**Декабрь** **III – атна** **3 - эшчәнлек**	Татар теленә кызыксыну уяту, мавыктыру.
Азат кунак чакыра	**Декабрь** **IV– атна** **1-эшчәнлек**	Өйрәнгән сүзләрне сөйләмдә активлаштыру. Фикер сәләтен үстерү. Аралашу теләге тудыру.
Дустыңны сыйла	**Декабрь** **IV – атна** **2 эшчәнлек**	Яңа сүзләр белән таныштыру. Фикер сәләтен үстерү. Аралашу теләге тудыру.
Шалкан әкияте	**Декабрь** **IV – атна** **3 эшчәнлек**	Тапшыруның эчтәлеген аңларга булышу. Татарча өйрәнергә теләк уяту.

Гыйнвар

Тема	Үткәрү вакыты	Бурычлар
Уенчыклар	**Гыйнвар II– атна 1-эшчәнлек**	Яңа сүзләр белән таныштыру: **бир, туп.** Өйрәнгән сүзләрне сөйләмдә активлаштыру. Хәтер сәләтен үстерү. Аралашу теләге тудыру.
Зур – кечкенә	**Гыйнвар II– атна 2-эшчәнлек**	Яңа сүзләр белән таныштыру: **зур, кечкенә.** Фикер сәләтен үстерү. Әдәплелек кагыйдәләрен тәрбияләү.
Күңел ачу кичәсе -“Туган көн”.	**Гыйнвар II– атна 3-эшчәнлек**	Өйрәнгән сүзләрне сөйләмдә активлаштыру. Фикер сәләтен үстерү.
Курчак кунакка килгән	**Гыйнвар III– атна 1-эшчәнлек**	Яңа сүзләр белән таныштыру: **матур, курчак.** Өйрәнгән сүзләрне сөйләмдә активлаштыру. Гади диалогта катнаша белү, хәтер, зиһен үстерү.
Уенчыклар кибете	**Гыйнвар III– атна 2-эшчәнлек**	Өйрәнгән сүзләрне сөйләмдә активлаштыру. Гади диалогта катнаша белү, хәтер, зиһен үстерү.
Әкият илендә	**Гыйнвар III– атна 3-эшчәнлек**	1.Тапшыру барышында өйрәнгән сүзләрне хәтердә ныгыту. 2.Татар телен өйрәнүгә теләк уяту.
Уенчыклар кибете	**Гыйнвар IV– атна 1-эшчәнлек**	Өйрәнгән сүзләрне сөйләмдә активлаштыру. Гади диалогта катнаша белү, хәтер, зиһен үстерү.
Тәмле кибетендә	**Гыйнвар IV– атна 2-эшчәнлек**	Өйрәнгән сүзләрне сөйләмдә активлаштыру. Фикер сәләтен үстерү. Аралашу теләге тудыру.
Паркка сәяхәт	**Гыйнвар IV– атна 3-эшчәнлек**	Өйрәнгән сүзләрне сөйләмдә активлаштыру. Фикер сәләтен үстерү.

Февраль

Тема	Үткәрү вакыты	Бурычлар
Курчак кунакка килгән	**Февраль I – атна 1-эшчәнлек**	Яңа сүзләр белән таныштыру. Өйрәнгән сүзләрне сөйләмдә активлаштыру. Гади диалогта катнаша белү, хәтер, зиһен үстерү.
Уенчыклар кибете	**Февраль I – атна 2-эшчәнлек**	Өйрәнгән сүзләрне сөйләмдә активлаштыру. Гади диалогта катнаша белү, хәтер, зиһен үстерү.
Паркка сәяхәт	**Февраль I – атна 3-эшчәнлек**	Өйрәнгән сүзләрне сөйләмдә активлаштыру. Фикер сәләтен үстерү.

Яңа уенчыклар	**Февраль** **II – атна** **1-эшчәнлек**	Яңа сүзләр белән таныштыру. Өйрәнгән сүзләрне сөйләмдә активлаштыру. Хәтер сәләтен үстерү. Аралашу теләге тудыру.
Уйныйбыз	**Февраль** **II – атна** **2-эшчәнлек**	Өйрәнгән сүзләрне сөйләмдә активлаштыру. Фикер сәләтен үстерү. Әдәплелек кагыйдәләрен тәрбияләү.
Без уйнарга яратабыз	**Февраль** **II – атна** **3-эшчәнлек**	Өйрәнгән сүзләрне сөйләмдә активлаштыру. Фикер сәләтен үстерү.
Мияуга бүләк	**Февраль** **III– атна** **1 -эшчәнлек**	Өйрәнгән сүзләрне сөйләмдә активлаштыру. Гади диалогта катнаша белү, хәтер, зиһен үстерү.
Уенчыклар кибете	**Февраль** **III– атна** **2 -эшчәнлек**	Яңа сүзләр белән таныштыру. Фикер сәләтен үстерү. Әдәплелек кагыйдәләрен тәрбияләү.
Уенчыклар үпкәләгән	**Февраль** **III– атна** **3 -эшчәнлек**	Өйрәнгән сүзләрне сөйләмдә активлаштыру. Гади диалогта катнаша белү, хәтер, зиһен үстерү.
Яңа уенчыклар	**Февраль** **IV– атна** **1 -эшчәнлек**	Яңа сүзләр белән таныштыру. Өйрәнгән сүзләрне сөйләмдә активлаштыру. Хәтер сәләтен үстерү. Аралашу теләге тудыру.
Уйный быз	**Февраль** **IV– атна** **2 -эшчәнлек**	Өйрәнгән сүзләрне сөйләмдә активлаштыру.Фикер сәләтен үстерү. Әдәплелек кагыйдәләрен тәрбияләү.
Алсу ның туган көне	**Февраль** **IV– атна** **3 -эшчәнлек**	Өйрәнгән сүзләрне сөйләмдә активлаштыру. Фикер сәләтен үстерү.

Март

Тема	Үткәрү вакыты	Бурычлар
Бүләкләр	**Март** **I – атна** **1-эшчәнлек**	Яңа сүз белән таныштыру. Хәтер сәләтен үстерү. Аралашу теләге тудыру.
Уйна	**Март** **I – атна** **2-эшчәнлек**	Өйрәнгән сүзләрне сөйләмдә активлаштыру. Гади диалогта катнаша белү, хәтер, зиһен үстерү.
Күңелле уеннар	**Март** **I – атна** **3-эшчәнлек**	Өйрәнгән сүзләрне сөйләмдә активлаштыру. Фикер сәләтен үстерү.

Уенчыклар юабыз	**Март II – атна 1-эшчәнлек**	Яңа сүз белән таныштыру. Хәтер сәләтен үстерү. Әдәплелек кагыйдәләрен тәрбияләү.
Уенчык ю!	**Март II – атна 2-эшчәнлек**	Өйрәнгән сүзләрне сөйләмдә активлаштыру. Фикер сәләтен үстерү. Әдәплелек кагыйдәләрен тәрбияләү.
Акбай һәм Мияу маҗаралары	**Март II – атна 3-эшчәнлек**	Өйрәнгән сүзләрне сөйләмдә активлаштыру. Гади диалогта катнаша белү, хәтер, зиһен үстерү.
Уенчыклар юабыз	**Март III – атна 1-эшчәнлек**	Өйрәнгән сүзләрне сөйләмдә активлаштыру. Фикер сәләтен үстерү. Әдәплелек кагыйдәләрен тәрбияләү.
Уенчык ю!	**Март III – атна 2-эшчәнлек**	Өйрәнгән сүзләрне сөйләмдә активлаштыру. Фикер сәләтен үстерү. Әдәплелек кагыйдәләрен тәрбияләү.
Уенчыклар юабыз	**Март III – атна 3-эшчәнлек**	Өйрәнгән сүзләрне сөйләмдә активлаштыру. Фикер сәләтен үстерү.
Уенчыклар юабыз	**Март IV – атна 1-эшчәнлек**	Өйрәнгән сүзләрне сөйләмдә активлаштыру. Фикер сәләтен үстерү. Әдәплелек кагыйдәләрен тәрбияләү.
Уенчыклар юабыз	**Март IV – атна 2-эшчәнлек**	Өйрәнгән сүзләрне сөйләмдә активлаштыру. Фикер сәләтен үстерү. Әдәплелек кагыйдәләрен тәрбияләү.
“Әкият илендә”	**Март IV – атна 3-эшчәнлек**	Өйрәнгән сүзләрне сөйләмдә активлаштыру. Фикер сәләтен үстерү.

Апрель

Тема	**Үткәрү вакыты**	**Бурычлар**
Саннар	**Апрель I атна 1 эшчәнлек**	Яңа сүзләр белән таныштыру. Хәтер сәләтен үстерү.
Саннар	**Апрель I атна 2 эшчәнлек**	Өйрәнгән сүзләрне сөйләмдә активлаштыру. Фикер сәләтен үстерү.
Уйныйбыз да, саныйбыз да	**Апрель I атна 3 эшчәнлек**	Өйрәнгән сүзләрне сөйләмдә активлаштыру. Фикер сәләтен үстерү.

Уенчыклар	**Апрель II атна 1 эшчәнлек**	Өйрәнгән сүзләрне сөйләмдә активлаштыру. Фикер сәләтен үстерү.
Ничә уенчык?	**Апрель II атна 2 эшчәнлек**	Өйрәнгән сүзләрне сөйләмдә активлаштыру. Гади диалогта катнаша белү, хәтер, зиһен үстерү.
Уйный-уйный санйыйбыз	**Апрель II атна 3 эшчәнлек**	Өйрәнгән сүзләрне сөйләмдә активлаштыру. Гади диалогта катнаша белү, хәтер, зиһен үстерү.
Бергәләп -уйныйбыз	**Апрель III атна 1 эшчәнлек**	Өйрәнгән сүзләрне сөйләмдә активлаштыру. Фикер сәләтен үстерү.
Кунак чакырабыз	**Апрель III атна 2 эшчәнлек**	Өйрәнгән сүзләрне сөйләмдә активлаштыру. Гади диалогта катнаша белү, хәтер, зиһен үстерү.
Күңелле ял итәбез	**Апрель III атна 3 эшчәнлек**	Өйрәнгән сүзләрне сөйләмдә активлаштыру. Әдәплелек кагыйдәләрен тәрбияләү.
Без татарча сөйләшәбез	**Апрель IV атна 1 эшчәнлек**	Өйрәнгән сүзләрне сөйләмдә активлаштыру. Бер-берене тыңлау, ишетү сыйфатлары тәрбияләү.
Бу өйдә кем яши?	**Апрель IV атна 2 эшчәнлек**	Өйрәнгән сүзләрне сөйләмдә активлаштыру. Гади диалогта катнаша белү, хәтер, зиһен үстерү.
Без театр уйныйбыз	**Апрель IV атна 3 эшчәнлек**	Өйрәнгән сүзләрне сөйләмдә активлаштыру. Аралашу теләге тудыру.

Май

Тема	**Үткәрү вакыты**	**Бурычлар**
Без татарча сөйләшәбез	**Май I атна 1 эшчәнлек**	Өйрәнгән сүзләрне сөйләмдә активлаштыру. Бер-берене тыңлау, ишетү сыйфатлары тәрбияләү.
Акбай, Мияу кунак чакыра.	**Май I атна 2 эшчәнлек**	Өйрәнгән сүзләрне сөйләмдә активлаштыру. Гади диалогта катнаша белү, хәтер, зиһен үстерү.
Без театр уйныйбыз	**Май I атна 3 эшчәнлек**	Өйрәнгән сүзләрне сөйләмдә активлаштыру. Аралашу теләге тудыру.

Бергәләп -уйныйбыз	**Май** **II атна** **1 эшчәнлек**	Өйрәнгән сүзләрне сөйләмдә активлаштыру. Фикер сәләтен үстерү. Диалогта катнашу.
Кунак чакырабыз	**Май** **II атна** **1 эшчәнлек**	Өйрәнгән сүзләрне сөйләмдә активлаштыру. Гади диалогта катнаша белү, хәтер, зиһен үстерү.
Күңелле ял итәбез	**Май** **II атна** **3 эшчәнлек**	Өйрәнгән сүзләрне сөйләмдә активлаштыру. Әдәплелек кагыйдәләрен тәрбияләү.
Уенчыклар	**Май** **III атна** **1 эшчәнлек**	Өйрәнгән сүзләрне сөйләмдә активлаштыру. Фикер сәләтен үстерү.
Ничә уенчык?	**Май** **III атна** **2 эшчәнлек**	Өйрәнгән сүзләрне сөйләмдә активлаштыру. Гади диалогта катнаша белү, хәтер, зиһен үстерү.
Уйный-уйный саныйбыз	**Май** **III атна** **3 эшчәнлек**	Өйрәнгән сүзләрне сөйләмдә активлаштыру. Гади диалогта катнаша белү, хәтер, зиһен үстерү.
Уенчыклар юабыз	**Май** **IV – атна** **1-эшчәнлек**	Өйрәнгән сүзләрне сөйләмдә активлаштыру. Фикер сәләтен үстерү. Әдәплелек кагыйдәләрен тәрбияләү.
Саннар	**Май** **IV атна** **2 эшчәнлек**	Өйрәнгән сүзләрне сөйләмдә активлаштыру. Фикер сәләтен үстерү.
“Әкият илендә”	**Май** **IV – атна** **3-эшчәнлек**	Өйрәнгән сүзләрне сөйләмдә активлаштыру. Фикер сәләтен үстерү.

“Уйный – уйный үсәбез” проекты буенча комплекслы – тематик план

(зурлар төркеме)

Сентябрь

Тема	Үткәрү вакыты	Бурычлар
Үткәннәрне кабатлау	**Сентябрь** **I - II атна** **1 эшчәнлек**	Өйрәнгән сүзләрне ныгыту. Сорауларга җавап бирә белүләренә ирешү.
Минем өем	**Сентябрь** **I - II атна** **2 эшчәнлек**	Уртанчылар төркемендә өйрәнгән сүзләрне искә төшерү, ныгыту. Аралаша белү күнекмәләрен камилләштерү.
Үткәннәрне кабатлау	**Сентябрь** **I - II атна** **3 эшчәнлек**	Сорауларны аңлап, дөрес, җавап бирүне булдыру. Өйрәнгән сүзләрне сөйләмдә активлаштыру. Фикер сәләтен үстерү, аралашу теләге тудыру.
Минем өем	**Сентябрь** **III атна** **1 эшчәнлек**	Сорауларны аңлап, дөрес,төгәл җавап бирүне күнектерү. Өйрәнгән сүзләрне сөйләмдә активлаштыру. Фикер сәләтен үстерү, аралашу теләге тудыру.
Кем юк?	**Сентябрь** **III атна** **2 эшчәнлек**	Уртанчылар төркемендә өйрәнгән сүзләрне искә төшерү, ныгыту. Аралаша белү күнекмәләрен камилләштерү.
Шалкан әкияте	**Сентябрь** **III атна** **3эшчәнлек**	Анимацион күренешнең эчтәлеген аңларга булышу. Татарча өйрәнергә теләк уяту.
Кишер үстерәбез	**Сентябрь** **IV атна** **1 эшчәнлек**	Яңа сүзләр белән таныштыру: кишер. Грамматик конструкция ләрне формалаштыру. Саннарны ныгыту. Үзара дустанә мөнәсәбәт тәрбияләү.
Үткән теманы ныгыту	**Сентябрь** **IV атна** **2 эшчәнлек**	Саннарны ныгыту. Үзара дустанә мөнәсәбәт тәрбияләү.
Шалкан әкияте	**Сентябрь** **IV атна** **3 эшчәнлек**	Анимацион күренешнең эчтәлеген аңларга булышу. Татарча өйрәнергә теләк уяту.

Октябрь

Тема	Үткәрү вакыты	Бурычлар
Куян күчтәнәче	**Октябрь** **I атна** **1 эшчәнлек**	Яңа сүзләр белән таныштыру. Грамматик конструкцияләрне формалаштыру. Хәтер сәләтен үстерү.
“Баллы кишер” анимацион күренеш	**Октябрь** **I атна** **2 эшчәнлек**	Анимацион күренешнең эчтәлеген аңларга булышу. Татарча өйрәнергә теләк уяту.

Кабатлау	**Октябрь I атна 3 эшчәнлек**	Өйрәнгән сүзләрне сөйләмдә активлаштыру. Фикер сәләтен үстерү, аралашу теләге тудыру.
Дустыңны сыйла	**Октябрь II атна 1 эшчәнлек**	Өйрәнгән сүзләрне сөйләмдә активлаштыру. Фикер сәләтен үстерү. Аралашу теләге тудыру.
Серле кәрзин	**Октябрь II атна 2 эшчәнлек**	Яңа сүзләр белән таныштыру: **ничә?** Фикер сәләтен үстерү. Аралашу теләге тудыру.
Серле кәрзин	**Октябрь II атна 3 эшчәнлек**	Үткән материалны ныгыту. Балаларның татарча сөйләмнәрен камилләштерү.
Сыйлыйбыз	**Октябрь III атна 1 эшчәнлек**	Өйрәнгән сүзләрне сөйләмдә активлаштыру. Фикер сәләтен үстерү. Аралашу теләге тудыру.
Сыйлыйбыз	**Октябрь III атна 2 эшчәнлек**	Өйрәнгән сүзләрне сөйләмдә активлаштыру. Фикер сәләтен үстерү. Аралашу теләге тудыру.
Без уйнарга яратабыз	**Октябрь III атна 3 эшчәнлек**	Өйрәнгән сүзләрне сөйләмдә активлаштыру. Фикер сәләтен үстерү.
Бар матур бакча	**Октябрь IV атна 1 эшчәнлек**	Өйрәнгән сүзләрне сөйләмдә активлаштыру. Мөстәкыйль фикер йөртергә, җавап бирергә күнектерү.
Бар матур бакча	**Октябрь IV атна 2 эшчәнлек**	Балалар белән өйрәнгән сүзләрне сөйләмдә ныгыту. Фикерләү сәләтен үстерү.
Мультфильм карау	**Октябрь IV атна 3 эшчәнлек**	Мультфильмның эчтәлеген аңларга булышу, Татарча өйрәнергә теләк уяту.

Ноябрь

Тема	Үткәрү вакыты	Бурычлар
Серле янчык	**Ноябрь I атна 1 эшчәнлек**	Яңа сүзләр белән таныштыру. Фикер сәләтен үстерү. Аралашу теләге тудыру.
Серле кәрзин	**Ноябрь I атна 2 эшчәнлек**	Яңа сүз белән таныштыру. Грамматик конструкцияләрне формалаштыру. Фикер сәләтен үстерү.

Кабатлау	**Ноябрь I атна 3 эшчәнлек**	Яңа сүз белән таныштыруны дәвам итү. Грамматик конструкцияләрне формалаштыру. Фикер сәләтен үстерү.
Бар матур бакча	**Ноябрь II атна 1 эшчәнлек**	Өйрәнгән сүзләрне сөйләмдә активлаштыру. *Татарча өйрәнергә теләк уяту.*
Без хезмәт яратабыз	**Ноябрь II атна 2 эшчәнлек**	Яңа сүзләр белән таныштыру. Фикер сәләтен үстерү. Аралашу теләге тудыру.
Әкият илендә	**Ноябрь II– атна 3 эшчәнлек**	Татар теленә кызыксыну уяту, мавыктыру.
Яшелчәләр кибете	**Ноябрь III– атна 1 эшчәнлек**	Өйрәнгән сүзләрне сөйләмдә активлаштыру. Диалогик сөйләмне үстерү.
Уйный-уйный эшлибез	**Ноябрь III– атна 2 эшчәнлек**	Өйрәнгән сүзләрне сөйләмдә активлаштыру. *Татарча өйрәнергә теләк уяту.*
Кабатлау	**Ноябрь III– атна 3 эшчәнлек**	Өйрәнгән сүзләрне сөйләмдә активлаштыру. Диалогик сөйләмне үстерү.
Төсләр дөньясы	**Ноябрь IV атна 1 эшчәнлек**	Яңа сүзләр белән таныштыру. Хәтер, фикер сәләтен үстерү. Аралашу теләге тудыру
Төсләр дөньясы	**Ноябрь IV атна 2 эшчәнлек**	Яңа сүз белән таныштыру. Өйрәнгән сүзләрне сөйләмдә активлаштыру. Хәтер, фикер сәләтен үстерү.
Юл маҗаралары	**Ноябрь IV атна 3 эшчәнлек**	Сюжетның эчтәлеген аңларга булышу.

Декабрь

Тема	**Үткәрү вакыты**	**Бурычлар**
Яшелчә салаты	**Декабрь I атна 1 эшчәнлек**	Яңа сүз белән таныштыру: **кирәк, нәрсә кирәк?** Өйрәнгән сүзләрне сөйләмдә активлаштыру. Хәтер, фикер сәләтен үстерү.
Яшелчә ю	**Декабрь I атна 2 эшчәнлек**	Яңа сүз белән таныштыру. Өйрәнгән сүзләрне сөйләмдә активлаштыру. Хәтер, фикер сәләтен үстерү.

Кем эшләми, шул ашамый	**Декабрь I атна 3 эшчәнлек**	Сюжетның эчтәлеген аңларга булышу.
Яшелчәләр кибете	**Декабрь II атна 1 эшчәнлек**	Өйрәнгән сүзләрне сөйләмдә активлаштыру. Диалогик сөйләмне үстерү. Аралашу теләге тудыру.
Уйныйбыз да, җырлыйбыз да	**Декабрь II атна 2 эшчәнлек**	Өйрәнгән сүзләрне сөйләмдә активлаштыру. Диалогик сөйләмне үстерү. Аралашу теләге тудыру.
Кабатлау	**Декабрь II атна 3 эшчәнлек**	Өйрәнгән сүзләрне сөйләмдә активлаштыру. Диалогик сөйләмне үстерү. Аралашу теләге тудыру.
Уңыш бәйрәме	**Декабрь III атна 1 эшчәнлек**	Өйрәнгән сүзләрне сөйләмдә активлаштыру. Диалогик сөйләмне үстерү. Аралашу теләге тудыру.
Ашамлыклар	**Декабрь III атна 2 эшчәнлек**	Яңа сүз белән таныштыру. Өйрәнгән сүзләрне сөйләмдә активлаштыру. Хәтер, фикер сәләтен үстерү.
Кабатлау	**Декабрь III атна 3 эшчәнлек**	Өйрәнгән сүзләрне сөйләмдә активлаштыру. Диалогик сөйләмне үстерү. Аралашу теләге тудыру.
Ашханә	**Декабрь IV атна 1 эшчәнлек**	Өйрәнгән сүзләрне сөйләмдә активлаштыру. Фикер сәләтен үстерү. Әдәплелек кагыйдәләрен тәрбияләү.
Аш бүлмәсе	**Декабрь IV атна 2 эшчәнлек**	Өйрәнгән сүзләрне сөйләмдә активлаштыру. Диалогик сөйләмне үстерү. Аралашу теләге тудыру.
Мультфильм карау	**Октябрь IV атна 3 эшчәнлек**	Мультфильмның эчтәлеген аңларга булышу, Татарча өйрәнергә теләк уяту.

Гыйнвар

Тема	Үткәрү вакыты	Бурычлар
Аю кунакка килгән	**Гыйнвар II атна 1 эшчәнлек**	Өйрәнгән сүзләрне сөйләмдә активлаштыру. Хәтер сәләтен үстерү.
Кибеттә	**Гыйнвар II атна 2 эшчәнлек**	Уен процессында балаларның игътибарлылыгын камилләштерү, сүзлек запасын баету.

Кем, нәрсә ярата?	**Гыйнвар** **II атна** **3 эшчәнлек**	Өйрәнгән сүзләрне сөйләмдә активлаштыру. Диалогик сөйләмне үстерү. Аралашу теләге тудыру.
Туган көн	**Гыйнвар** **III атна** **1 эшчәнлек**	Эшчәнлек вакытында балаларның активлыгын арттыру. Хәтер сәләтен үстерү. Сүзләрне дөрес, төгәл әйтүгә этәрү.
Курчак Алиягә булыш	**Гыйнвар** **III атна** **2 эшчәнлек**	Балалар арсында диалогны дөрес һәм матур итеп оештыруны булдыру. Сораулар һәм җавапларны урынлы куллануны формалаштыру.
Өч аю	**Гыйнвар** **III атна** **3 эшчәнлек**	Анимацион сюжетның эчтәлеген аңларга булышу. Татарча өйрәнергә теләк уяту.Сорауларга дөрес, туры килә торган җавапларны гына әйтүдә күнектерү.
Чәй табыны әзерлибез	**Гыйнвар** **IVатна** **1 эшчәнлек**	Уен вакытында балаларның активлыгын булдыру. Күзәтүчәнлек сәләтен үстерү. Уен белән мавыктыру чараларын тәрбияләү.
Чәй табыны әзерлибез	**Гыйнвар** **IVатна** **2 эшчәнлек**	Уен вакытында балаларның активлыгын булдыру. Күзәтүчәнлек сәләтен үстерү. Уен белән мавыктыру чараларын тәрбияләү.
Кабатлау	**Гыйнвар** **IVатна** **3 эшчәнлек**	Өйрәнгән сүзләрне сөйләмдә активлаштыру. Диалогик сөйләмне үстерү. Аралашу теләге тудыру.
Төсле чынаяклар	**Гыйнвар** **Vатна** **1 эшчәнлек**	Балаларга нинди? кем? нәрсә? нәрсә кирәк? нәрсә бар? төшенчәләрен аңлату. Бирелгән сорауга дөрес һәм аңлаешлы җаваплар бирә белүне үстерү.
Төсле чынаяклар	**Гыйнвар** **Vатна** **2 эшчәнлек**	Балаларга нинди? кем? нәрсә? нәрсә кирәк? нәрсә бар? төшенчәләрен аңлату. Бирелгән сорауга дөрес һәм аңлаешлы җаваплар бирә белүне үстерү.
Чисталыкта-матурлык	**Гыйнвар** **Vатна** **3 эшчәнлек**	Мультфильмның эчтәлеген аңларга булышу. Татарча өйрәнергә теләк уяту.

Февраль

Тема	Үткәрү вакыты	Бурычлар
Туган көнгә яңа киемнәр	**Февраль** **I атна** **1 эшчәнлек**	Яңа сүз белән таныштыру: **күлмәк** Өйрәнгән сүзләрне сөйләмдә активлаштыру. Хәтер, фикер сәләтен үстерү.
Курчакны киендер	**Февраль** **I атна** **2 эшчәнлек**	Яңа сүзләр белән таныштыру: **чалбар,** ишеткән сүзне аңлап, рәсемдә күрсәтә белүләренә ирешү. Хәтер сәләтен үстерү. Татарча сөйләшергә теләк уяту.

Без киенәбез	**Февраль** **I атна** **3 эшчәнлек**	Танышкан сүзләрне сөйләмдә ныгыту. Игътибарлылыкны үстерү. Татар теленә кызыксыну уяту.
Киенергә ядәм ит	**Февраль** **II атна** **1 эшчәнлек**	Яңа сүзләр белән таныштыру. Игътибарлылыкны үстерү. Татар теленә кызыксыну уяту
Киенергә ядәм ит	**Февраль** **II атна** **2 эшчәнлек**	Өйрәнгән сүзләрне ныгыту. Сорауларга җавап бирә белүләренә ирешү.
Кабатлау	**Февраль** **II атна** **3 эшчәнлек**	Танышкан сүзләрне сөйләмдә ныгыту. Игътибарлылыкны үстерү. Татар теленә кызыксыну уяту.
Алия йокларга җыена	**Февраль** **III атна** **1 эшчәнлек**	Яңа сүзләр белән таныштыру, ишеткән сүзне аңлап, рәсемдә күрсәтә белүләренә ирешү. Хәтер сәләтен үстерү. Татарча сөйләшергә теләк уяту.
Алия йокларга җыена	**Февраль** **III атна** **2 эшчәнлек**	Яңа сүзләр белән таныштыру, ишеткән сүзне аңлап, рәсемдә күрсәтә белүләренә ирешү. Хәтер сәләтен үстерү. Татарча сөйләшергә теләк уяту.
Кабатлау	**Февраль** **III атна** **3 эшчәнлек**	Танышкан сүзләрне сөйләмдә ныгыту. Игътибарлылыкны үстерү. Татар теленә кызыксыну уяту.
Шаян уенчыклар	**Февраль** **IV атна** **1 эшчәнлек**	Өйрәнелгән сүзләр кулланып гади җөмләләр төзергә өйрәтү. Уенчыкларга сакчыл караш тәрбияләү.
Шаян уенчыклар	**Февраль** **IV атна** **2 эшчәнлек**	Өйрәнелгән сүзләр кулланып гади җөмләләр төзергә өйрәтү. Уенчыкларга сакчыл караш тәрбияләү.
Мультфильм карау	**Октябрь** **IV атна** **3 эшчәнлек**	Мультфильмның эчтәлеген аңларга булышу, Татарча өйрәнергә теләк уяту.

Март

Тема	Үткәрү вакыты	Бурычлар
Хәерле көн	**Март** **I атна** **1 эшчәнлек**	Балаларның актив лексикасына яңа сүзләр кертү. Татарча сөйләшү теләге үстерү. Иҗади күзаллау, бер-береңә карата ихтирам хисе тәрбияләү.
Хәерле көн	**Март** **I атна** **2 эшчәнлек**	Балаларның актив лексикасына яңа сүзләр кертү. Татарча сөйләшү теләге үстерү. Иҗади күзаллау, бер-береңә карата ихтирам хисе тәрбияләү.
Кабатлау	**Март** **I атна** **3 эшчәнле**	Киемнәрнең исемнәрен һәм төсләрен дөрес әйтә белергә өйрәтү. Логик фикерләү сәләтен үстерү. Үз киемнәреңне тәртиптә тоту күнекмәсен тәрбияләү.

Курчак белән уйныйбыз	**Март** **II атна** **1 эшчәнлек**	Бирелгән сорауларга дөрес, ашыкмыйча, аңлаешлы итеп җавап бирергә күнектерү. Балаларда игътибарлылык, күзәтүчәнлек тәрбияләү.
Ни өчен киемнәр югалган	**Март** **II атна** **2 эшчәнлек**	Кием-салым лексикасына кергән сүзләр исәбенә сүзлек запасын баету. Киемгә карата зәвык, сакчыл караш тәрбияләү.
Кабатлау	**Март** **II атна** **3 эшчәнлек**	Киемнәрне аера, аларның исемнәрен әйтә белү, төсләренә игътибар итү. Балаларга эстетик тәрбия бирү.
Өстәл театры “Өч аю”	**Март** **III атна** **1 эшчәнлек**	Балаларның актив лексикасына яңа сүзләр кертү. Татарча сөйләшү теләген үстерү. Иҗади күзаллау, бер-береңә карата ихтирам хисе тәрбияләү.
Җиһазлар кибете	**Март** **III атна** **2 эшчәнлек**	Өйрәнелгән сүзләр кулланып гади җөмләләр төзергә өйрәтү. Җиһазларга сакчыл караш тәрбияләү.
Маша һәм өч аю	**Март** **III атна** **3 эшчәнлек**	Мультфильм барышында катлаулы булмаган сөйләмне аңларга өйрәтү. Игътибарлылык һәм хәтер сәләтен үстерү.
“Уенчыклар иле”нә сәяхәт	**Март** **IV атна** **1 эшчәнлек**	Узган темалар буенча сүзләрне ныгыту. Балаларда хәтер, күзаллау сәләтен үстерү. Татарча матур, дөрес итеп сөйләшү теләге уяту.
Кибет уены	**Март** **IV атна** **2 эшчәнлек**	Өйрәнелгән сүзләр кулланып гади җөмләләр төзергә өйрәтү. Уенчыкларга сакчыл караш тәрбияләү.
Мультфильм карау	**Октябрь** **IV атна** **3 эшчәнлек**	Мультфильмның эчтәлеген аңларга булышу, Татарча өйрәнергә теләк уяту.

Апрель

Тема	Үткәрү вакыты	Бурычлар
Курчакның туган көне	**Апрель** **I атна** **1 эшчәнлек**	Танышкан сүзләрне сөйләмдә ныгыту. Игътибарлылыкны үстерү. Татар теленә кызыксыну уяту.
Туган көн	**Апрель** **I атна** **2 эшчәнлек**	Өйрәнгән сүзләрне ныгыту. Сорауларга җавап бирә белүләренә ирешү.
Туган көн	**Апрель** **I атна** **3 эшчәнлек**	Узган темалар буенча сүзләрне ныгыту. Балаларда хәтер, күзаллау сәләтен үстерү. Татарча матур, дөрес итеп сөйләшү теләге уяту.

Уйнарга яратабыз	**Апрель** **II атна** **1 эшчәнлек**	Диагностика. Өйрәнгән сүзләрне сөйләмдә активлаштыру. Диалогик сөйләмне үстерү. Аралашу теләге тудыру.
Син нәрсә яратасың?	**Апрель** **II атна** **2 эшчәнлек**	Диагностика. Бирелгән сорауларга дөрес, ашыкмыйча, аңлаешлы итеп җавап бирергә күнектерү. Балаларда игътибарлылык, күзәтүчәнлек тәрбияләү.
Кем нәрсә ярата?	**Апрель** **II атна** **3 эшчәнлек**	Диагностика. *Мультфильмның эчтәлеген аңларга булышу.* *Татарча өйрәнергә теләк уяту.*
Уйный уйный үсәбез	**Апрель** **III атна** **1 эшчәнлек**	Диагностика. Сорауларны аңлап, аңа дөрес һәм төгәл җавап бирүдә күнектерү. Өйрәнгән сүзләрне сөйләмдә активлаштыру. Фикер сәләтен үстерү. Аралашу теләге тудыру.
Нәрсә бар?	**Апрель** **III атна** **2 эшчәнлек**	Диагностика. Үткән материалны ныгыту. Балаларның татарча сөйләмнәрен камилләштерү.
Кабатлау	**Апрель** **III атна** **3 эшчәнлек**	Өйрәнгән сүзләрне активлаштыру. Уенда катнашу теләге уяту.
Бар, Юк.	**Апрель** **IV атна** **1 эшчәнлек**	Диагностика. Сорауларны аңлап, аңа дөрес һәм төгәл җавап бирүдә күнектерү. Өйрәнгән сүзләрне сөйләмдә активлаштыру. Фикер сәләтен үстерү. Аралашу теләге тудыру.
Сабантуйга әзерләнәбез	**Апрель** **IV атна** **2 эшчәнлек**	Сорауларны аңлап, аңа дөрес һәм төгәл җавап бирүдә күнектерү. Өйрәнгән сүзләрне сөйләмдә активлаштыру. Фикер сәләтен үстерү. Аралашу теләге тудыру.
Сабантуйга әзерләнәбез	**Апрель** **IV атна** **3 эшчәнлек**	Сорауларны аңлап, аңа дөрес һәм төгәл җавап бирүдә күнектерү. Өйрәнгән сүзләрне сөйләмдә активлаштыру. Фикер сәләтен үстерү. Аралашу теләге тудыру.

Май

Тема	Үткәрү вакыты	Бурычлар
Күңелле Сабантуй	**Май** **I атна** **1 эшчәнлек**	Үткән материалны ныгыту. Балаларның татарча сөйләмнәрен камилләштерү.
Сабантуй бәйрәме	**Май** **I атна** **2 эшчәнлек**	Сорауларны аңлап, аңа дөрес һәм төгәл җавап бирүдә күнектерү. Өйрәнгән сүзләрне сөйләмдә активлаштыру. Фикер сәләтен үстерү. Аралашу теләге тудыру.

Әкият илендә	**Май** **I атна** **3 эшчәнлек**	Татар теленә кызыксыну уяту, мавыктыру.
Үткәннәрне кабатлау	**Май** **II атна** **1 эшчәнлек**	Сорауларны аңлап, аңа дөрес һәм төгәл җавап бирүдә күнектерү. Өйрәнгән сүзләрне сөйләмдә активлаштыру. Диалог төзеп, аралашу теләге тудыру.
Күңелле уеннар	**Май** **II атна** **2 эшчәнлек**	Үткән материалны ныгыту. Балаларның татарча сөйләмнәрен камилләштерү.
Кабатлау	**Май** **II – атна** **3 эшчәнлек**	Тапшыру барышында өйрәнгәннәрне хәтердә ныгыту. Татар телендә аралашырга теләк тәрбияләү.
Кибеттә	**Май** **III – атна** **1 эшчәнлек**	Яңа лексиканы үзләштерү һәм хәтердә ныгыту дәвам итү. Узара аралашуга чыгу. Мөстәкыйль шөгельләнүгә омтылыш тәрбияләү.
Серле янчык	**Май** **III – атна** **2 эшчәнлек**	Яңа сүзләр белән таныштыру аша сүз байлыгын арттыру. 1-10 кадәр санауны камилләштерү дәвам итү. Әдәпле итеп кара-каршы сөйләшә белү күнекмәләре тәрбияләү.
Кабатлау	**Май** **III – атна** **3 эшчәнлек**	Тапшыру барышында өйрәнгәннәрне хәтердә ныгыту. Татар телендә аралашырга теләк тәрбияләү
Ашханә	**Май** **IV – атна** **1 эшчәнлек**	Уеннар аша сөйләм күнекмәләрен хәтердә ныгыту. Балада мөстәкыйль шөгельләнү өчен зарури теләк тудыру.
Җиһазлар кибете	**Май** **IV – атна** **2 эшчәнлек**	Сорауларга дөрес җавап бирергә өйрәнү. Эш дәфтәрендәге биремнәрне игътибар белән үтәү. Бер-берсе белән диалог тезәргә өйрәнү.
Кабатлау	**Май** **IV – атна** **3 эшчәнлек**	Тапшыру барышында өйрәнгәннәрне хәтердә ныгыту. Татар телендә аралашырга теләк тәрбияләү

“Без инде хәзәр зурлар – мәктәпкә илтә юллар” проекты буенча комплекслы – тематик план

(мәктәпкә әзерлек төркеме)

Сентябрь

Тема	Үткәрү вакыты	Бурычлар
Үткәннәрне кабатлау	**Сентябрь** **I атна** **1 эшчәнлек**	Балаларның татар телендә аралаша белү дәрәҗәләрен тикшерү.
Үткәннәрне кабатлау	**Сентябрь** **I атна** **2 эшчәнлек**	Балаларның татар телендә аралаша белү дәрәҗәләрен тикшерү.
Үткәннәрне кабатлау	**Сентябрь** **I атна** **3 эшчәнлек**	Балаларның татар телендә аралаша белү дәрәҗәләрен тикшерү.
Әйдәгез, танышабыз	**Сентябрь** **II атна** **1 эшчәнлек**	Яңа сүз белән таныштыру. Грамматик конструкцияләрне формалаштыру. Фикер сәләтен үстерү.
Хәерле көн	**Сентябрь** **II атна** **2 эшчәнлек**	Яңа сүзләр белән таныштыру. Фикер сәләтен үстерү. Аралашу теләге тудыру.
Мультфильм карау	**Сентябрь** **II атна** **3 эшчәнлек**	Мультфильмның эчтәлеген аңларга булышу, Татарча өйрәнергә теләк уяту.
Син кем?	**Сентябрь** **III атна** **1 эшчәнлек**	Яңа сүз белән таныштыру. Син кем? соравына дөрес җавап бирүләренә ирешү. Фикер сәләтен үстерү. Аралашу теләге тудыру.
Шалкан әкиятен сәхнәләштерү	**Сентябрь** **III атна** **2 эшчәнлек**	Яңа сүз белән таныштыру. Бу кем? соравына дөрес җавап бирүләренә ирешү.
Аю баласы дөнья белән таныша	**Сентябрь** **III атна** **3 эшчәнлек**	Тапшыруның эчтәлеген аңларга булышу. Татарча өйрәнергә теләк уяту.
Бу нәрсә?	**Сентябрь** **IV атна** **1 эшчәнлек**	Яңа сүз белән таныштыру. Бу кем? соравына дөрес җавап бирүләренә ирешү. Фикер сәләтен үстерү. Аралашу теләге тудыру..
Кем нишли?	**Сентябрь** **IV атна** **2 эшчәнлек**	Яңа сүзләр белән таныштыру. Нишли? соравына дөрес җавап бирүләренә ирешү. Фикер сәләтен үстерү. Аралашу теләге тудыру.
Мультфильм карау	**Сентябрь** **IV атна** **3 эшчәнлек**	Мультфильмның эчтәлеген аңларга булышу, Татарча өйрәнергә теләк уяту.

Октябрь

Тема	Үткәрү вакыты	Бурычлар
Бу нәрсә?	**Октябрь I атна 1 эшчәнлек**	Өйрәнгән сүзләрне сөйләмдә активлаштыру. Мөстәкыйль фикер йөртергә, җавап бирергә күнектерүАралашу теләге тудыру.
Кем нишли?	**Октябрь I атна 2 эшчәнлек**	Нишли? соравына дөрес җавап бирүләренә ирешү. Фикер сәләтен үстерү. Аралашу теләге тудыру.
"Әкият илендә"	**Октябрь I атна 3 эшчәнлек**	Татарча өйрәнергә теләк уяту.
Дусларны сыйлыйбыз	**Октябрь II атна 1 эшчәнлек**	Яңа сүзләр белән таныштыру. Нишли? соравына дөрес җавап бирүләренә ирешү. Фикер сәләтен үстерү. Аралашу теләге тудыру.
Дусларны сыйлыйбыз	**Октябрь II атна 2 эшчәнлек**	Яңа сүзләр белән таныштыру. Нишли? соравына дөрес җавап бирүләренә ирешү. Фикер сәләтен үстерү. Аралашу теләге тудыру.
Мультфильм карау	**Октябрь II атна 3 эшчәнлек**	Мультфильмның эчтәлеген аңларга булышу, Татарча өйрәнергә теләк уяту.
Нишлисең?	**Октябрь III атна 1 эшчәнлек**	Яңа сүзләр белән таныштыру. Нишлисең? соравына дөрес җавап бирүләренә ирешү. Хәтер сәләтен үстерү. Аралашу теләге тудыру.
Нишлисең?	**Октябрь III атна 2 эшчәнлек**	Яңа сүзләр белән таныштыру. Нишлисең? соравына дөрес җавап бирүләренә ирешү. Хәтер сәләтен үстерү. Аралашу теләге тудыру.
Тату гаилә	**Октябрь III атна 3 эшчәнлек**	Нишли? Нишлисең? сорауларына дөрес җавап бирүләренә ирешү.
Әйдәгез, уйныйбыз	**Октябрь IV атна 1 эшчәнлек**	Яңа сүзләр белән таныштыру. Нишлисең? соравына дөрес җавап бирүләренә ирешү. Диалогик сөйләмне үстерү. Аралашу теләге тудыру.
Кунак килде	**Октябрь IV атна 2 эшчәнлек**	Яңа сүз белән таныштыру. Нишлисең? соравына дөрес җавап бирүләренә ирешү. Диалогик сөйләмне үстерү. Аралашу теләге тудыру.
"Әкият илендә"	**Октябрь IV атна 3 эшчәнлек**	Татарча аралашырга теләк уяту.

Ноябрь

Тема	Үткәрү вакыты	Бурычлар
Әйдәгез, уйныйбыз	**Ноябрь** **I атна** **1 эшчәнлек**	Өйрәнгән сүзләрне сөйләмдә активлаштыру. Нишлисең? соравына дөрес җавап бирүләренә ирешү. Диалогик сөйләмне үстерү. Аралашу теләге тудыру.
Кунак килде	**Ноябрь** **I атна** **2 эшчәнлек**	Өйрәнгән сүзләрне сөйләмдә активлаштыру. Нишлисең? соравына дөрес җавап бирүләренә ирешү. Диалогик сөйләмне үстерү. Аралашу теләге тудыру.
Юмарт аю	**Ноябрь** **I атна** **3 эшчәнлек**	Татарча аралашырга теләк уяту.
Кафега барабыз	**Ноябрь** **II атна** **1 эшчәнлек**	Яңа сүзләр белән таныштыру. Кая барасың? соравына дөрес җавап бирүләренә ирешү. Диалогик сөйләмне үстерү. Аралашу теләге тудыру.
Кафега барабыз	**Ноябрь** **II атна** **2 эшчәнлек**	Яңа сүзләр белән таныштыру. Кая барасың? соравына дөрес җавап бирүләренә ирешү. Диалогик сөйләмне үстерү. Аралашу теләге тудыру.
“Әкият илендә”	**Ноябрь** **II атна** **3 эшчәнлек**	Татарча аралашырга теләк уяту.
Без кафеда	**Ноябрь** **III атна** **1 эшчәнлек**	Яңа сүзләр белән таныштыру. “Син нишлисең? соравына дөрес җавап бирүләренә ирешү. Диалогик сөйләмне үстерү. Аралашу теләге тудыру.
Без кафеда	**Ноябрь** **III атна** **2 эшчәнлек**	Яңа сүзләр белән таныштыру. “Син нишлисең? соравына дөрес җавап бирүләренә ирешү. Диалогик сөйләмне үстерү. Аралашу теләге тудыру.
Кафега барабыз	**Ноябрь** **III атна** **3 эшчәнлек**	Татарча аралашырга теләк уяту.
Күңелле уеннар	**Ноябрь** **IV атна** **1 эшчәнлек**	Яңа сүзләр белән таныштыру. Диалогик сөйләмне үстерү. Балаларда бәйрәм кәефе тудыру.
Күңелле уеннар	**Ноябрь** **IV атна** **2 эшчәнлек**	Яңа сүзләр белән таныштыру. Фикер сәләтен, диалогик сөйләмне үстерү. Уенда катнашу теләге уяту.
Мультфильм “Күңелле уеннар”	**Ноябрь** **IV атна** **3 эшчәнлек**	Мультфильмның эчтәлеген аңларга булышу. Өйрәнгән сүзләрне уенда активлаштыру.

Декабрь

Тема	Үткәрү вакыты	Бурычлар
Спорт бәйрәменә әзерләнәбез	**Декабрь I атна 1 эшчәнлек**	Яңа сүзләр белән таныштыру. Фикер сәләтен, диалогик сөйләмне үстерү. Уенда катнашу теләге уяту.
Бәйрәмгә барабыз	**Декабрь I атна 2 эшчәнлек**	Яңа сүзләр белән таныштыру. Фикер сәләтен, диалогик сөйләмне үстерү. Үзара аралашу теләге тудыру.
Көчлеләр, кыюлар, җитезләр.	**Декабрь I атна 3 эшчәнлек**	Татарча аралашырга теләк уяту.
Казанда спорт бәйрәме	**Декабрь II атна 1 эшчәнлек**	Яңа сүзләр белән таныштыру. Мөстәкыйль фикер йөртергә, җавап бирергә күнектерү. Сөйләм әдәбе кагыйдәләрен камилләштерү.
Казанда спорт бәйрәме	**Декабрь II атна 2 эшчәнлек**	Өйрәнгән сүзләрне сөйләмдә активлаштыру. Балада үзенең сөйләменә карата кызыксыну, сизгерлек уяту.
Мультфильм	**Декабрь II атна 3 эшчәнлек**	Мультфильмның эчтәлеген аңларга булышу. Аралашу теләге тудыру.
Без циркта	**Декабрь III атна 1 эшчәнлек**	Яңа сүзләр белән таныштыру. Мөстәкыйль фикер йөртергә, җавап бирергә күнектерү. Сөйләм әдәбе кагыйдәләрен камилләштерү.
Без циркта	**Декабрь III атна 2 эшчәнлек**	Өйрәнгән сүзләрне сөйләмдә активлаштыру. Мөстәкыйль фикер йөртергә, җавап бирергә күнектерү.
Җәнлекләр спорт бәйрәмендә	**Декабрь III атна 3 эшчәнлек**	Сөйләмне аралашу чарасы буларак камилләштерү. Сөйләм әдәбе кагыйдәләрен камилләштерү.
Без кафеда	**Декабрь IV атна 1 эшчәнлек**	Яңа сүзләр белән таныштыру. “Син нишлисең? соравына дөрес җавап бирүләренә ирешү. Диалогик сөйләмне үстерү. Аралашу теләге тудыру.
Кафега барабыз	**Декабрь IV атна 2 эшчәнлек**	Татарча аралашырга теләк уяту.
Мультфильм	**Декабрь IV атна 3 эшчәнлек**	Мультфильмның эчтәлеген аңларга булышу. Аралашу теләге тудыру.

Гыйнвар

Тема	Үткәрү вакыты	Бурычлар
Безнең дуслар	**Гыйнвар** **II атна** **1 эшчәнлек**	Яңа сүзләр белән таныштыру. Мөстәкыйль фикер йөртергә, җавап бирергә күнектерү. Сөйләм әдәбе кагыйдәләрен камилләштерү.
Үрдәк дусларын тапты	**Гыйнвар** **II атна** **2 эшчәнлек**	Яңа сүзләр белән таныштыру. Мөстәкыйль фикер йөртергә, җавап бирергә күнектерү.
Мультфильм «Сертотмас үрдәк»	**Гыйнвар** **II атна** **3 эшчәнлек**	Сөйләмне аралашу чарасы буларак камилләштерү. Сөйләм әдәбе кагыйдәләрен камилләштерү.
Безнең дуслар	**Гыйнвар** **III атна** **1 эшчәнлек**	Өйрәнгән сүзләрне сөйләмдә активлаштыру. Мөстәкыйль фикер йөртергә, җавап бирергә күнектерү.
Безнең дуслар	**Гыйнвар** **III атна** **2 эшчәнлек**	Өйрәнгән сүзләрне сөйләмдә активлаштыру. Мөстәкыйль фикер йөртергә, җавап бирергә күнектерү.
Циркта	**Гыйнвар** **III атна** **3 эшчәнлек**	Сөйләмне аралашу чарасы буларак камилләштерү.
Акбай чана шуа	**Гыйнвар** **IV атна** **1 эшчәнлек**	Яңа сүзләр белән таныштыру. Мөстәкыйль фикер йөртергә, җавап бирергә күнектерү. Сөйләм әдәбе кагыйдәләрен камилләштерү.
Чана шуам	**Гыйнвар** **IV атна** **2 эшчәнлек**	Яңа сүзләр белән таныштыру. Мөстәкыйль фикер йөртергә, җавап бирергә күнектерү.
Тауда	**Гыйнвар** **IV атна** **3 эшчәнлек**	Сөйләмне аралашу чарасы буларак камилләштерү. Сөйләм әдәбе кагыйдәләрен камилләштерү.
Тауда	**Гыйнвар** **V атна** **1 эшчәнлек**	Сөйләмне аралашу чарасы буларак камилләштерү. Мөстәкыйль фикер йөртергә, җавап бирергә күнектерү.
Тауда	**Гыйнвар** **V атна** **2 эшчәнлек**	Сөйләмне аралашу чарасы буларак камилләштерү. Мөстәкыйль фикер йөртергә, җавап бирергә күнектерү.
Шаян кошлар	**Гыйнвар** **V атна** **3 эшчәнлек**	Сөйләмне аралашу чарасы буларак камилләштерү. Сөйләм әдәбе кагыйдәләрен камилләштерү.

Февраль

Тема	Үткәрү вакыты	Бурычлар
Әйдә, бие!	**Февраль I атна 1 эшчәнлек**	Яңа сүзләр белән таныштыру. Мөстәкыйль фикер йөртергә, җавап бирергә күнектерү. Сөйләм әдәбе кагыйдәләрен камилләштерү.
Без биибез	**Февраль I атна 2 эшчәнлек**	Яңа сүзләр белән таныштыру. Мөстәкыйль фикер йөртергә, җавап бирергә күнектерү.
Без биибез	**Февраль I атна 3 эшчәнлек**	Сөйләмне аралашу чарасы буларак камилләштерү. Сөйләм әдәбе кагыйдәләрен камилләштерү.
Без биибез	**Февраль II атна 1 эшчәнлек**	Өйрәнгән сүзләрне сөйләмдә активлаштыру. Мөстәкыйль фикер йөртергә, җавап бирергә күнектерү.
Без биибез	**Февраль II атна 2 эшчәнлек**	Өйрәнгән сүзләрне сөйләмдә активлаштыру. Мөстәкыйль фикер йөртергә, җавап бирергә күнектерү.
Урманда зур концерт	**Февраль II атна 3 эшчәнлек**	Мультфильмның эчтәлеген аңларга булышу. Татарча аралашырга теләк уяту.
Мияуның бүлмәсен бизибез	**Февраль III атна 1 эшчәнлек**	Яңа сүзләр белән таныштыру. Мөстәкыйль фикер йөртергә, җавап бирергә күнектерү. Сөйләм әдәбе кагыйдәләрен камилләштерү.
Туган көнгә бүләк әзерлибез	**Февраль III атна 2 эшчәнлек**	Яңа сүзләр белән таныштыру. Мөстәкыйль фикер йөртергә, җавап бирергә күнектерү.
Акбай туган көнгә барырга әзерләнә	**Февраль III атна 3 эшчәнлек**	Сөйләмне аралашу чарасы буларак камилләштерү. Сөйләм әдәбе кагыйдәләрен камилләштерү.
Туган көнгә әзерләнәбез	**Февраль IV атна 1 эшчәнлек**	Өйрәнгән сүзләрне сөйләмдә активлаштыру. Мөстәкыйль фикер йөртергә, җавап бирергә күнектерү.
Туган көнгә әзерләнәбез	**Февраль IV атна 2 эшчәнлек**	Өйрәнгән сүзләрне сөйләмдә активлаштыру. Мөстәкыйль фикер йөртергә, җавап бирергә күнектерү.
Туган көнгә әзерләнәбез	**Февраль IV атна 3 эшчәнлек**	Сөйләмне аралашу чарасы буларак камилләштерү.

Март

Тема	Үткәрү вакыты	Бурычлар
Мияуның туган көне	**Март** **I атна** **1 эшчәнлек**	Яңа сүзләр белән таныштыру. Мөстәкыйль фикер йөртергә, җавап бирергә күнектерү. Сөйләм әдәбе кагыйдәләрен камилләштерү.
Туган көн табынында	**Март** **I атна** **2 эшчәнлек**	Яңа сүзләр белән таныштыру. Мөстәкыйль фикер йөртергә, җавап бирергә күнектерү.
Мияуның туган көне	**Март** **I атна** **3 эшчәнлек**	Сөйләмне аралашу чарасы буларак камилләштерү. Сөйләм әдәбе кагыйдәләрен камилләштерү.
Күңелле сәяхәт	**Март** **II атна** **1 эшчәнлек**	Яңа сүзләр белән таныштыру. Мөстәкыйль фикер йөртергә, җавап бирергә күнектерү.
Күңелле сәяхәт	**Март** **II атна** **2 эшчәнлек**	Яңа сүзләр белән таныштыру. Мөстәкыйль фикер йөртергә, җавап бирергә күнектерү.
Урман китапханәсен-дә	**Март** **II атна** **3 эшчәнлек**	Сөйләмне аралашу чарасы буларак камилләштерү. Сөйләм әдәбе кагыйдәләрен камилләштерү.
Күңелле сәяхәт	**Март** **III атна** **1 эшчәнлек**	Яңа сүзләр белән таныштыру. Логик фикерләү сәләтен, хәтерне үстерү.
Күңелле сәяхәт	**Март** **III атна** **2 эшчәнлек**	Өйрәнгән сүзләрне сөйләмдә активлаштыру. Мөстәкыйль фикер йөртергә, җавап бирергә күнектерү.
Уйный- Уйный укыйбыз	**Март** **III атна** **3 эшчәнлек**	Өйрәнгән сүзләрне сөйләмдә активлаштыру. Мөстәкыйль фикер йөртергә, җавап бирергә күнектерү.
Туган көн табынында	**Март** **IV атна** **1 эшчәнлек**	Яңа сүзләр белән таныштыруны дәвам итү. Мөстәкыйль фикер йөртергә, җавап бирергә күнектерү.
Күңелле сәяхәт	**Март** **IV атна** **2 эшчәнлек**	Яңа сүзләр белән таныштыру. Логик фикерләү сәләтен, хәтерне үстерү.
Күңелле сәяхәт	**Март** **IV атна** **3 эшчәнлек**	Өйрәнгән сүзләрне сөйләмдә активлаштыру. Мөстәкыйль фикер йөртергә, җавап бирергә күнектерү.

Апрель

Тема	Үткәрү вакыты	Бурычлар
Мәктәптә	**Апрель I атна 1 эшчәнлек**	Өйрәнгән сүзләрне сөйләмдә активлаштыру. Мөстәкыйль фикер йөртергә, җавап бирергә күнектерү.
Уку бүлмәсе	**Апрель I атна 2 эшчәнлек**	Яңа сүзләр белән таныштыру. Логик фикерләү сәләтен, хәтерне үстерү.
Урман мәктәбендә	**Апрель I атна 3 эшчәнлек**	Өйрәнгән сүзләрне сөйләмдә активлаштыру. Мөстәкыйль фикер йөртергә, җавап бирергә күнектерү.
Портфельдә нәрсә бар?	**Апрель II атна 1 эшчәнлек**	Өйрәнгән сүзләрне сөйләмдә активлаштыру. Мөстәкыйль фикер йөртергә, җавап бирергә күнектерү.
Нәрсә кирәк?	**Апрель II атна 2 эшчәнлек**	Өйрәнгән сүзләрне сөйләмдә активлаштыру. Логик фикерләү сәләтен, хәтерне үстерү.
Нәрсә? Нинди? Ничә?	**Апрель II атна 3 эшчәнлек**	Өйрәнгән сүзләрне сөйләмдә активлаштыру. Мөстәкыйль фикер йөртергә, җавап бирергә күнектерү.
Өстәл театры “Теремкәй”	**Апрель III атна 1 эшчәнлек**	Әкият ярдәмендә өйрәнгән сүзләрне сөйләмдә активлаштыру. Тыңлап аңлау сәләтен үстерү.
“Теремкәй” әкиятен сәхнәләштерү	**Апрель III атна 2 эшчәнлек**	Сөйләмне аралашу чарасы буларак камилләштерү. Әкиятне уйнарга теләк уяту.
Мультфильм “Теремкәй”	**Апрель III атна 3 эшчәнлек**	Әкият ярдәмендә өйрәнгән сүзләрне сөйләмдә активлаштыру. Тыңлап аңлау сәләтен үстерү.
Өстәл театры “Кем нәрсә ярата?”	**Апрель IV атна 1 эшчәнлек**	Әкият ярдәмендә өйрәнгән сүзләрне сөйләмдә активлаштыру. Тыңлап аңлау сәләтен үстерү.
“Кем нәрсә ярата?” әкиятен сәхнәләштерү	**Апрель IV атна 2 эшчәнлек**	Сөйләмне аралашу чарасы буларак камилләштерү. Әкиятне уйнарга теләк уяту.
Мультфильм “Кем, нәрсә ярата?”	**Апрель IV атна 3 эшчәнлек**	Әкият ярдәмендә өйрәнгән сүзләрне сөйләмдә активлаштыру. Тыңлап аңлау сәләтен үстерү

Май

Тема	Үткәрү вакыты	Бурычлар
Белем иленә сәяхәт	**Май** **I атна** **1 эшчәнлек**	Өйрәнгән сүзләрне сөйләмдә активлаштыру. Мөстәкыйль фикер йөртергә, җавап бирергә күнектерү.
Могҗизалар кыры	**Май** **I атна** **2 эшчәнлек**	Сөйләмне аралашу чарасы буларак камилләштерү. Сөйләм әдәбе кагыйдәләрен камилләштерү.
Без инде хәзер зурлар – мәктәпкә илтә юллар	**Май** **I атна** **3 эшчәнлек**	Балаларда бәйрәм алды кәефе тудыру.
Өстәл театры "Кем нәрсә ярата?"	**Май** **II атна** **1 эшчәнлек**	Әкият ярдәмендә өйрәнгән сүзләрне сөйләмдә активлаштыру. Тыңлап аңлау сәләтен үстерү.
"Кем нәрсә ярата?" әкиятен сәхнәләштерү	**Май** **II атна** **2 эшчәнлек**	Сөйләмне аралашу чарасы буларак камилләштерү. Әкиятне уйнарга теләк уяту.
Мультфильм "Кем, нәрсә ярата?"	**Май** **II атна** **3 эшчәнлек**	Әкият ярдәмендә өйрәнгән сүзләрне сөйләмдә активлаштыру. Тыңлап аңлау сәләтен үстерү.
Нәрсә? Нинди? Ничә?	**Май** **III атна** **1 эшчәнлек**	Өйрәнгән сүзләрне сөйләмдә активлаштыру. Мөстәкыйль фикер йөртергә, җавап бирергә күнектерү.
Портфельдә нәрсә бар?	**Май** **III атна** **2 эшчәнлек**	Өйрәнгән сүзләрне сөйләмдә активлаштыру. Мөстәкыйль фикер йөртергә, җавап бирергә күнектерү.
Кафега барабыз	**Май** **III атна** **3 эшчәнлек**	Татарча аралашырга теләк уяту.
Күңелле уеннар	**Май** **IV атна** **1 эшчәнлек**	Яңа сүзләр белән таныштыру. Диалогик сөйләмне үстерү. Балаларда бәйрәм кәефе тудыру.
Күңелле уеннар	**Май** **IV атна** **2 эшчәнлек**	Яңа сүзләр белән таныштыру. Фикер сәләтен, диалогик сөйләмне үстерү. Уенда катнашу теләге уяту.
Мультфильм "Эш беткәч уйнарга ярый"	**Май** **IV атна** **3 эшчәнлек**	Мультфильмның эчтәлеген аңларга булышу. Өйрәнгән сүзләрне уенда активлаштыру.

Диагностика

Түбәндәге биремнәрне балаларның татар телен белү дәрәҗәсен билгеләгәндә кулланырга мөмкин. Тикшерү һәр бала белән аерым үткәрелә, ул 5 – 10 минуттан артмаска тиеш. Ә йомгаклау дәресе булганда, тикшерүне барлык балалар белән бергә үткәрергә мөмкин. Биремнәр уен формасында рус телендә аңлатыла. Балаларның җавабын тыңлаганда тикшерүче елмаеп, кирәк булса, җавапны дөресләп, бала әйтә алмаган очракта, булышырга тиеш.

Тикшерү нәтиҗәләрен түбәндәгечә таблицага төшерергә мөмкин. Нәтиҗәгә карап, тәрбияче, һәр бала белән эшләү өчен, бурычлар билгели.

Уку елы ахырында уртанчылар, уку елы башында зурлар төркеме балаларының
“Минем өем” проекты буенча татар телен үзләштерү дәрәҗәләрен билгеләү.

№	Балаларның исем, фамилиясе	Сүз байлыгы		Бәйләнешле сөйләм		
		“Минем өем” проекты буенча өйрәнгән лексиканы сөйләмдә куллану. (Өйрәнгән темалар буенча дүрт – биш рәсем яисә предмет күрсәтелә, татарча исемнәрен әйтергә кушыла)	Ягымлы сүзләр куллану (“исәнме”, “сау бул”, “рәхмәт”)	Боерыкны аңлап үтәү һәм куллана белү (кил, утыр, сикер, ю, аша, эч)	Тирә - юньдәге предметларның сыйфатын, күләмен белдерә торган сүзләрне аңлап сөйләмдә куллану.	Аралаша белү (ягымлы сүзләр әйтү, чакыру, сыйлау, сарап алу, тәкъдим итү, инкарь итү, раслау)
1.	Коля					
2.	Оля					

Нәтиҗәләрне билгеләү

Югары дәрәҗә 2,7 дән 3 кә кадәр	Бала сөйләмдә актив, сорауларга җавап бирә, яхшы аралаша.
Уртача дәрәҗә 2 дән 2,6 га кадәр	Сүз байлыгы бар, аралашуда бик үк актив түгел.
Уртачадан түбән дәрәҗә 1 дән 2 гә кадәр	Аңлый, русча җавап бирә.

Уку елы ахырында зурлар, уку елы башында мәктәпкә әзерлек төркеме балаларының “Уйный-уйный үсәбез” проекты буенча татар телен үзләштерү дәрәҗәләрен билгеләү.

№	Балаларның исем, фамилиясе	**Сүз байлыгы**		**Бәйләнешле сөйләм**		
		“Уйный – уйный үсәбез” проекты буенча өйрәнгән лексиканы сөйләмдә куллану. (Өйрәнгән темалар буенча биш – алты рәсем яисә предмет күрсәтелә, татарча исемнәрен әйтергә кушыла)	Ягымлы сүзләр куллану (“исәнме”, “сау бул”, “рәхмәт”. “исәнмесез”, “ сау булыгыз”)	Боерыкны бирә белү (кил, утыр, сикер, уйна, ю, аша, эч, ки, сал)	Уен ситуацияләрендә үзлектән сорау бирә белү (Нәрсә кирәк? Нинди? Ничә?)	Аралаша белү (ягымлы сүзләр әйтү, чакыру, сыйлау, сорап алу, тәкъдим итү, инкарь итү, раслау)
1.	Коля					

Нәтиҗәләрне билгеләү

Югары дәрәҗә 2,7 дән 3 кә кадәр	Бала сөйләмдә актив, үзлектән сорау бирә, яхшы аралаша.
Уртача дәрәҗә 2 дән 2,6 га кадәр	Сүз байлыгы бар, тәрбияче ярдәмендә аралаша.
Уртачадан түбән дәрәҗә 1 дән 2 гә кадәр	Аңлый, русча җавап бирә.

Уку елы ахырында мәктәпкә әзерлек төркеме балаларының “Без инде хәзер зурлар, мәктәпкә илтә юллар” проекты буенча татар телен үзләштерү дәрәҗәләрен билгеләү.

№	Балаларның исем, фамилиясе	Сүз байлыгы		Бәйләнешле сөйләм		
		“Без инде хәзер зурлар, мәктәпкә илтә юллар” проекты буенча өйрәнгән лексиканы сөйләмдә куллану. (Өйрәнгән темалар буенча биш – алты рәсем яисә предмет күрсәтелә, татарча исемнәрен әйтергә кушыла)	Ягымлы сүзләр куллану (“исәнме”, “исәнмесез”, “сау бул”, “сау булыгыз”, “рәхмәт”, “зур рәхмәт”, “хәерле көн”, “хәлләр ничек?”, “әйбәт”)	Боерыкны бирә белү (кил, утыр, сикер, уйна, ю, аша, эч, ки, сал, бие, җырла, йөгер, йокла)	Уен ситуацияләрендә үзлектән сорау куя белү. (Нәрсә кирәк? Нинди? Ничә? Син кем? Бу кем? Бу нәрсә? Нишли? Кая барасың?)	Аралаша белү (ягымлы сүзләр әйтү, чакыру, сыйлау, сорап алу, тәкъдим итү, инкарь итү, раслау)
1.	Коля					

Нәтиҗәләрне билгеләү

Югары дәрәҗә 2,7 дән 3 кә кадәр	Бала сөйләмдә актив, үзлектән сорау бирә, яхшы аралаша.
Уртача дәрәҗә 2 дән 2,6 га кадәр	Сүз байлыгы бар, тәрбияче ярдәмендә аралаша.
Уртачадан түбән дәрәҗә 1 дән 2 гә кадәр	Аңлый, русча җавап бирә.

Кулланылган әдәбият

1. Төбәкнең мәктәпкәчә белем бирү программасы. Шаехова Р.К. Казан, 2012 ел.
2. Туган телдә сөйләшәбез. Методик кулланма/ Хәзрәтова Ф.В., Шәрәфетдинова З.Г., Хәбибуллина И.Җ., - Казан, 2013.
3. Туган телдә сөйләшәбез. Балалар бакчасында татар телендә тәрбия һәм белем бирү (беренче кече яшьтәгеләр төркеме): тәрбиячеләр өчен методик кулланма/ Хәзрәтова Ф.В., Шәрәфетдинова З.Г., Хәбибуллина И.Җ., - Казан, 2012.
4. "Татарча сөйләшәбез". 4-5 яшьлек балаларны татар теленә өйрәтү буенча ярдәмлек. З. М. Зарипова җитәкчелегендәге иҗади төркем. Казан, 2012ел.
5. "Татарча сөйләшәбез". 5 - 6 яшьлек балаларны татар теленә өйрәтү буенча ярдәмлек. З. М. Зарипова итәкчелегендәге иҗади төркем. Казан, 2012ел.
6. "Татарча сөйләшәбез". 6 - 7 яшьлек балаларны татар теленә өйрәтү буенча ярдәмлек. З. М. Зарипова җитәкчелегендәге иҗади төркем. Казан, 2012ел.
7. "Балачак аланы"-балалар бакчасы тәрбиячеләре һәм әти-әниләр өчен хрестоматия. К. В. Закирова. Казан, 2011ел.
8. Балалар бакчасында рус балаларына татар теле өйрәтү программа, методик киңәшләр, диагностика/ Казан, 2013.

Пронумеровано,
прошнуровано и скреплено печатью
74 (семьдесят
четыре) страниц
Заведующий МБДОУ «Детский сад №21»

Т.Ю.Богданова